

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1992

22 MEI 1992

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid
uitgebracht door mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke (Economie,
Middenstand en Energie), de heer F. Dielens (Werkgelegenheid) en
de heer H. Candries (Buitenlandse Handel)
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer J. Laverge.

Vaste leden : de heren P. Deprez, J. De Roo, L. Martens, E. Schuermans, J. Weyts ;

de heren F. Dielens, C. Lisabeth, J. Sleenckx, G. Vermassen ;

de heren L. Bril, J. Buchmann, J. Laverge ;

de heer F. Wymeersch ;

de heer H. Candries ;

mevrouw M. Aelvoet.

Plaatsvervangers :

de heren S. De Clerck, M. Didden, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren K. Pinxten, J. Taylor ;

de heren G. Bossuyt, M. Bourgois, J. Leclercq, D. Van der Maelen ;

de heren W. Cortois, D. Van Mechelen, F. Vergote ;

de heer W. Peeters ;

de heer M. Capoen ;

de heer J. Ulburghs.

Zie :

15 (BZ 1992)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

— Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

- Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
- Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
- Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur

Zie ook :

13 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1. Economie, KMO en Energie	
A. Beleidsnota „Het economisch beleid in Vlaanderen”	
Inleiding van de heer L. Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve en Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen (zie ook stuk 178 (BZ 1992) – Nr. 1) .	4
B. Bespreking	6
C. Indicatieve stemming	19
Bijlage	
Lijst van de projecten in het raam van de impulsgebieden	21
II. Tewerkstelling	
A. Beleidsaccenten inzake tewerkstelling en beroepsopleiding	
Inleiding van mevrouw L. Detiège, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden (met inhoudsopgave aldaar)	47
B. Bespreking	89
C. Indicatieve stemming	95
III. Buitenlandse Handel	
A. Beleidsverklaring van de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid (met inhoudsopgave aldaar)	97
B. Bespreking	119
C. Indicatieve stemming	122
Bijlagen	
Bijlage 1 : Samenstelling van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel	124
Bijlage 2 : Samenstelling van de Adviesraad van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel	125
Bijlage 3 : Het actieprogramma van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel voor 1992	126
Bijlage 4 : Besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van het reglement inzake de toekenning van financiële tussenkomsten voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen	130
Bijlage 5 : De afspraak betreffende de coördinatie van de activiteiten inzake buitenlandse handel tussen de Staat en de Gewesten van 9 oktober 1990	139
Bijlage 6 : De afspraak met betrekking tot de overdracht van nationale handelsattachés aan de Gewesten van 30 juni 1991	142

DAMES EN HEREN,

Het verslag over de bespreking van de begrotingsartikelen waarvoor de Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid bevoegd is bevat drie delen.

I. Economie, KMO en Energie, materie waarvoor de heer Luc Van den Brande, Voorzitter van de Vlaamse Executieve en Gemeenschapsminister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen bevoegd is. Dit verslag wordt uitgebracht door mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke.

II. Werkgelegenheid, materie waarvoor mevrouw L. De-tiège, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, bevoegd is. Dit verslag wordt uitgebracht door de heer F. Dielens.

III. Buitenlandse Handel, materie waarvoor de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, bevoegd is. Dit verslag wordt uitgebracht door de heer H. Candries.

De commissie besprak bovengemelde materies en bracht hierover indicatieve stemmingen uit op 28 en 29 april 1992.

I. Economie, Middenstand en Energie

De Voorzitter van de Executieve overhandigt de leden een Beleidsnota „Het economisch beleid in Vlaanderen” — Be-leidsprioriteiten voor 1992.

A. BELEIDSNOTA

Deze beleidsnota wordt als afzonderlijk stuk gedrukt (178 (BZ 1992) — Nr. 1). Voor een goed begrip van dit verslag dient dit te worden gelezen in samenhang met de beleidsnota. De nota bevat in bijlage het jaarverslag van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid over 1991 met in-teressante gegevens over de werking ervan.

Buiten de voorstelling van een nieuwe strategische aanpak voor de Vlaamse Gemeenschap onder het motto „Vlaande-ren 2002”, bevat de beleidsnota de eerste aanzetten voor de realisatie van een vernieuwde visie op het economische be-leid :

— de verdere uitbouw van een economie gebaseerd op overleg en samenwerking tussen de betrokken partners ;

de aandacht voor strategisch lange-termijn manage-ment in de bedrijven ;

— het stimuleren van de goede scholing, van de perma-nente vorming en opleiding en van een hoge produktiviteit ;

— het aanmoedigen van het (economisch) initiatief, zeker voor startende ondernemers en bij KMO's ;

— het versterken van de Vlaamse kwaliteit en betrouw-baarheid inzake produktie en dienstverlening ;

- het werken aan betere commercialisering en market-ting ;

— versterking van onderzoek en ontwikkeling, zeker in internationaal verband ;

— economische productie getoetst aan ecologie- en ener-gie-zorg ;

— de noodzaak van een Vlaamse verankering van het bedrijfsleven. Dit betekent dat een strategie wordt ontwikkeld, waarbij aandacht wordt besteed aan het belang van het behoud van eigen economische beslissingscentra.

De Gemeenschapsminister kondigt ook een ombuiging van de bestaande expansiesteunverlening aan. Deze moet een bepaalde strategie ondersteunen en een sector- en groepsgericht karakter krijgen.

Voor 1992 zal een begin worden gemaakt met een lange termijn-strategie voor de scheepsbouwsector en de perssector.

De impulsen van het strategisch economisch overheidsbeleid staan niet los van het milieubeleid, de ontwikkeling van nieuwe technologieën, het rationeel energieverbruik. Ook huisvesting, welzijn, scholing en andere maatschappelijke en culturele noden worden in ruime mate bepaald door het economisch gebeuren.

De Vlaamse Gemeenschap moet enerzijds haar eigen Vlaams economisch weefsel toekomstgericht versterken, en anderzijds haar openheid en betrokkenheid op de buitenwereld zo ruim mogelijk ontwikkelen.

Verder moet het uitstippelen van een strategisch economisch beleid vertrekken van de premisse dat de regionale onevenwichten binnen Vlaanderen dienen weggewerkt te worden.

De grote herschikkingen in de begroting 1992

De herschikkingen in de begroting 1992 zijn de eerste aanzet tot een vernieuwd economisch beleid. De hieronder vermelde cijfers worden in termen van vastleggingsmachtigingen of vastleggingskredieten vermeld, aangezien enkel deze relevant zijn voor de bepaling van de begrotingsuitgaven volgens de SERV-norm en deze bovendien de reële beschikbare beleidsruimte aanduiden.

De belangrijkste herschikkingen in vergelijking met de begroting 1991 zijn de volgende :

In min

- * FEERR-KMO en FEERR-GO : — 1.550 mio F
(van 11.800 mio Fin '91
naar 10.250 mio F in '92)
- * leningsmachtiging F.N.S.V./Gimvindus : —
(— 2.000 mio F in vergelijking met
ontwerpbegroting '92)
- * Fonds Scheepsbouw : —
(— 600 mio F in vergelijking met
ontwerpbegroting '92)
- * Financiering GIMV : — 283 mio F
- * Opdrachten van alle aard : — 500 mio F
in verband met het economisch
overheidsinitiatief

In meer

- * Wetenschapsbeleid : + 450 mio F
(hiervan worden op de verticale begroting wetenschapsbeleid 178 mio F ingeschreven ; de rest wordt ingeschreven op de horizon tale begroting)
- * Externe Betrekkingen : —
(+ 50 mio F in vergelijking met
ontwerpbegroting 1992)
- * Initiatieven voor startende ondernemingen (nieuw initiatief binnen het FEERR-KMO) : + 250 mio F

- * Steun aan ondernemingen die omwille van milieuwetgeving tot herlocatie gedwongen worden (nieuw initiatief binnen het FEERR-KMO) : + 250 mio F
- * FIOC (vanuit diverse secties gecentraliseerd) : + 20 mio F
- * Uitgaven met betrekking tot allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa (nieuw) : + 481 mio F

Bovendien werd een herschikking doorgevoerd ten laste van de begroting Economie en ten gunste van de Welzijnssector voor een bedrag van 56 miljoen frank.

De globale vermindering van de begroting Economie kwam voorts ten goede aan de nieuwe initiatieven die de Vlaamse Regering heeft genomen in de sector van de huisvesting, de sociale sector en de openbare investeringen.

B. BESPREKING

— Regionale ontwikkeling en impulsgebieden

Een lid verklaart zeer sceptisch te staan tegenover de beleidsdoelstelling dat de impulsgebieden en de ontwikkelingszones op langere termijn dienen te verdwijnen. Het volledig opheffen van de regionale verschillen in de economische ontwikkeling is een utopie.

De Voorzitter van de Executieve preciseert dat het uitbouwen van een strategisch economisch beleid op lange-termijn van de premisse moet vertrekken dat de regionale onevenwichten binnen Vlaanderen moeten weggewerkt worden.

Het realiseren van een regionaal evenwichtige economie is een essentiële prioriteit van de economische strategie van de overheid. Deze prioriteit veronderstelt dat de Vlaamse Regering in 1992 op versnelde wijze zal moeten overgaan tot een evaluatie van het impulsgebiedenbeleid. Hiertoe werd aan de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen een evaluatieverslag gevraagd met het oog op een bespreking in VESOC. Deze evaluatie moet voor juli 1992 afgerond zijn en zal de basis vormen van een bijsturing van het beleid.

Een ander lid vraagt welke de budgettaire ruimte is van het impulsgebiedenbeleid en de lijst van projecten die in dit raam worden ontwikkeld.

De Voorzitter van de Executieve antwoordt dat in oktober 1990 de Vlaamse regering besliste om tijdens de periode 1991-1993 2.005 miljoen frank uit te trekken voor het impulsgebiedenbeleid. In de begroting 1991 werd hiertoe een bedrag van 736.6 miljoen frank ingeschreven. In de begroting 1992 werd 634.3 miljoen frank ingeschreven. Teneinde op drie jaar tijd 2.005 miljoen frank uit te trekken zal ook in de begroting 1993 nog een bedrag van 634.3 miljoen frank moeten voorzien worden.

Een lijst van de projecten, die reeds voor advies aan de stuurgroep werden voorgelegd, maar nog niet noodzakelijk werden goedgekeurd, wordt overhandigd en in bijlage bij dit verslag opgenomen.

— Economische expansie

Een lid verwijst naar het veto van de Europese Commissie tegen de expansiesteun op grond van de wet van 1959. Ex-

pansiesteun op grond van de wet van 1970 is wel mogelijk, ook de expansiesteun aan KMO's blijft mogelijk. De definitie zal worden verruimd en de steun wordt wel selectiever. Dit alles leidt tot rechtsonzekerheid voor de kandidaat-investeerders. Het lid pleit ervoor de initiatiefnemers KMO's zeker aan te moedigen investeringen te doen.

Het lid vreest ook dat de grote ondernemingen niet meer in Vlaanderen zullen investeren. Terloops vraagt hij ook of er nog steeds een achterstand is bij de behandeling van de expansiesteundossiers.

De Voorzitter van de Executieve schetst de huidige juridische toestand inzake de toepassing van de expansiewetgeving.

De Europese Commissie verbiedt dat vanaf 31 juli 1991 nog steunaanvragen worden behandeld op basis van de wet op de economische expansie van 17 juli 1959. Deze wet voorziet in een aantal geografisch niet beperkte steunmogelijkheden voor grote ondernemingen. „Grote” ondernemingen zijn in het algemeen gesteld ondernemingen :

- met méér dan 50 werknemers, of
- met een jaaromzet van méér dan 300 miljoen frank, of
- die méér dan 120 miljoen investeren.

De Commissie stelde de expansiesteun in toepassing van de wetten van 1970 (ontwikkelingszones) en 1978 (kleine en middelgrote ondernemingen) echter niet in vraag. Deze wetten worden nog steeds onverkort toegepast.

De Commissie aanvaardt echter wel een ruimere omschrijving van het begrip „KMO”, namelijk als een bedrijf met minder dan 250 werknemers. Op deze basis kon dus een nieuw juridisch kader worden uitgewerkt om algemene expansiesteun toe te kennen aan grote ondernemingen, beperkt tot 250 werknemers.

In 1991 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een ontwerp-decreet ter zake. Vooraleer dit decreet in de Vlaamse Raad neergelegd kon worden, was de goedkeuring door de Europese Commissie vereist.

De onderhandelingen hierover met de Europese Commissie waren bij het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering nog steeds niet afgerond.

Overeenkomstig het regeerakkoord zal zo spoedig mogelijk werk worden gemaakt van dit ontwerp van decreet. De administratie kreeg de opdracht aanpassingen voor te stellen. Er zal rekening worden gehouden met de adviezen die hieromtrent in 1991 door de SERV verstrekt zijn. Het is de bedoeling te komen tot een sterk vereenvoudigd ontwerp van decreet, waarover snel met de Europese Commissie een akkoord bereikt kan worden.

Om in de tussentijd toch nog bepaalde dossiers onder het stelsel van de wet van 1959 te kunnen behandelen, zal men een beroep doen op de steunformule voor „investerings van geringe omvang” (minder dan 7,5 ten honderd steunequivalent, minder dan 150 werknemers in dienst en een jaaromzet van maximaal 15 miljoen ECU), die door de Europese Commissie zelf bepaald is.

Wat het aantrekken van buitenlandse investeerders via de expansiesteun betreft, vreest een lid dat de opgelegde vermindering aanleiding zal geven tot een slechtere uitgangssituatie voor Vlaanderen in het aantrekken van buitenlandse ondernemingen.

De Voorzitter van de Executieve beantwoordt dat de Europese Commissie analoge steunmechanismen in alle lidstaten van de Europese Gemeenschap afbouwt, zodat Vlaanderen relatief gezien niet erger wordt getroffen dan de rest van Europa. Bovendien wil hij de expansiesteun herschikken naar nieuwe hefbomen van het economisch beleid (wetenschappelijk onderzoek, marketing, kwaliteitszorg, en dergelijke meer).

Deze nieuwe hefbomen beantwoorden meer dan quasi lineaire steunmaatregelen aan de actuele noden van het bedrijfsleven. De herschikking van de expansiesteun zal een nieuwe dynamiek op gang brengen in het aantrekken van buitenlandse ondernemingen.

Wat de achterstand in de behandeling van de economische expansiedossiers betreft, worden volgende cijfers meege-deeld :

1. FEERR-KMO : 2.423 dossiers in behandeling :

— hiervan dienden voor 421 dossiers bijkomende inlichtingen te worden gevraagd aan de indiener ;

— nog reëel te onderzoeken dossiers op het niveau van „eigenlijke behandeling” : ongeveer 2.000 dossiers (ongeveer 3 maand achterstand).

2. FEERR-Grote ondernemingen : 192 dossiers in behandeling :

Wet 1959 : 131 dossiers worden in beraad gehouden ten gevolge de opschorting van bedoelde wet.

Wet 1970 : 61 dossiers te behandelen.

— KMO-beleid

Een lid leest in de beleidsnota „dat de gereguleerde bedrijfsbegeleiding van startende ondernemers in het kader van het VIZO dient uitgebreid tot de samenwerking met de privé-sector”. Kan dit nogal vage beleidsvoornemen wat nader worden geëxpliciteerd ?

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verwijst naar het Vlaams Regeerakkoord.

In het hoofdstuk met betrekking tot het „Specifiek KMO-beleid” wordt het belang van het VIZO erkend op het vlak van de begeleiding van KMO's, in het kader van een geïntegreerd KMO-beleid. Tevens wordt de waarde onderkend van de begeleidings- en ondersteuningsinitiatieven vanuit de KMO's zelf.

De privé-sector heeft reeds een zeer ruime ervaring opgebouwd ter zake en geniet het vertrouwen van de kandidaat-starters en gevestigde zelfstandigen. Deze vaststelling wordt niet alleen ondersteund door diverse studies en onderzoek ter zake, maar werd reeds in de praktijk met succes aangetoond in het kader van de experimenten bedrijfsbegeleiding in de reconversiegebieden, waarbij de privé-sector werd ingeschakeld.

Ook in het buitenland, met name in het Verenigd Koninkrijk en in Nederland, werd reeds deze behoefte onderkend en bestaan er sinds jaren initiatieven op dit vlak.

De klemtoon dient gelegd te worden op de professionele begeleiding. Bij de concrete uitwerking van het voorgestelde initiatief zal dan ook bijzondere aandacht besteed worden aan de officiële erkenning van deze adviseurs. Een aantal criteria moeten hiervoor opgesteld worden.

Verder zal vastgesteld worden welke soorten adviezen en welke vormen van begeleiding in aanmerking komen.

Vanuit de vaststelling dat KMO's voornamelijk in hun eerste levensjaren een aantal kritieke momenten doormaken, wordt voorgesteld om de begeleiding te beperken, bijvoorbeeld tijdens de eerste vijf jaar van het bestaan van de onderneming of bij verandering van de bedrijfsleiding.

Deze maatregel vormt een eerste stap in de richting van een verdergaande professionalisering van het KMO-beheer met overheidssteun.

Een lid meent dat de externe begeleiding van de KMO's via de nieuwe jonge krachten ingezet door het VIZO nooit zo efficiënt kan zijn als de jonge kracht die in het bedrijf zelf voor bepaalde bedrijfsaspecten werd ingezet en gesubsidieerd. Het lid verkiest het opnieuw uitvoeren van het koninklijk besluit dat deze betoelaging voor de bedrijven mogelijk maakte.

De Voorzitter van de Executieve verwijst in dit verband naar het decreet van 23 januari 1991 betreffende de vorming en de begeleiding van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen, waardoor onder andere het VIZO werd opgericht.

Niet alleen de uitvoering van de reglementering inzake vorming, maar ook de individuele begeleiding voor zelfstandigen en KMO's werd aan het VIZO opgedragen.

Het Besluit van de Vlaamse Executieve van 31 juli 1991 heeft de voorwaarden, waaronder deze bedrijfsbegeleiding wordt georganiseerd, bepaald. Deze bedrijfsbegeleiding heeft meer bepaald tot doel adviezen aangaande het algemene of technische beheer te verstrekken aan kandidaat-startende, startende en gevestigde zelfstandigen en aan ondernemingshoofden voor kleine en middelgrote ondernemingen. Dit omvat onder andere het individueel begeleiden, het verlenen van algemene en technische informatie inzake het opstarten van een onderneming, het uitvoeren van studies of analyses, het doorverwijzen naar gespecialiseerde overheids- en privé-instellingen, het adviseren inzake vorming en bijscholing, het opzetten van specifieke vormingsprogramma's, enzovoort.

De hiervoor geciteerde nieuwe initiatieven, waarbij de bedrijfsbegeleiding in het kader van het VIZO wordt uitgebreid tot de samenwerking met de privé-sector, betekenen complementaire initiatieven om de betrokken zelfstandigen en KMO's een maximale keuze te laten tussen verschillende advies- en begeleidingsmogelijkheden. Bovendien dient toch ook in dit verband de specifieke deskundigheid van de privé-sector inzake bepaalde sectoren, markten en activiteiten onderkend te worden.

Een ander lid wijst op de mogelijke bedreiging van onze KMO's, in het bijzonder in de textielsector, door allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa, typische lage-loonlanden.

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat een protectionistische economische politiek, in zover die nog mogelijk zou zijn, bijzonder nadelig is voor Vlaanderen.

Wij kunnen ons niet verzetten tegen de steeds voortschrijdende mundialisering van de economie. Dit zou trouwens een breuk betekenen met het gevoerde beleid in het verleden.

Met de Europese éénmaking voor ogen en een economie die structureel is gericht op de export, hebben wij er alle

belang bij om de nieuwe mogelijkheden voor economische en commerciële samenwerking met de landen en de regio's van dit gebied maximaal te benutten.

Dit betekent eveneens dat in bepaalde traditionele sectoren van onze economie voldoende creativiteit en zin voor nieuwe initiatieven dienen ontwikkeld te worden, om een passend antwoord te geven aan deze nieuwe uitdagingen.

Bedrijven en sectoren die onvoldoende oog hebben voor deze ontwikkelingen, zullen deze eerder beschouwen als een bedreiging dan als nieuwe opportuniteiten op korte of iets langere termijn.

Een lid wijst op de tegenstelling tussen het Vlaams KMO-beleid, waarin duidelijk KMO-vriendelijk ke accenten worden gelegd, en de recente fiscale maatregelen op nationaal vlak die de KMO's bijzonder treffen.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de saneringsmaatregelen op nationaal vlak dienen geëvalueerd te worden in het kader van het algemeen begrotingsbeleid, waarbij dringend maatregelen dienden genomen te worden om onze begrotingssituatie te verbeteren. Volgens het akkoord van Maastricht moeten de EG-lidstaten het overheidstekort tegen eind 1996 beperken tot 3 ten honderd van het bruto binnenlands produkt (BBP).

Deze saneringen zijn noodzakelijk om België toe te laten tot de Europese Monetaire Unie. Het belang hiervan voor onze structureel exportgerichte ondernemingen kan niet voldoende onderstreept worden. Een afwijzing van België tot de Europese Monetaire Unie zou de toekomstige ontwikkeling van onze economie en de potentiële groeikansen structureel ondermijnen.

Over de wijze waarop deze saneringen dienen te gebeuren doet de Voorzitter van de Executieve hier vandaag geen uitspraken omdat dit niet tot zijn bevoegdheid behoort. Hij kan enkel stellen dat ze noodzakelijk zijn, en dus geen tegenstelling inhouden, om in de toekomst verder een KMO-beleid in Europees perspectief te kunnen voeren.

— Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid en bedrijven in moeilijkheden

De commissie neemt met belangstelling kennis van het eerste jaarverslag van de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid sinds de aanpassing van het decreet van 31 juli 1990.

Men betreurt dat de gebrekkige uitwisseling van essentiële gegevens vanuit de nationale administratie de commissie belet haar taak naar behoren te vervullen.

Enkele leden treden ook de Gemeenschapsminister bij als hij stelt dat de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid niet automatisch moet worden betrokken in de toekenning van expansiesteun.

De vraag die toch rijst is of de commissie een echte preventieve werking ontplooit. Heeft zij effectief kunnen vermijden dat bepaalde bedrijven op moeilijkheden afstevenden? De knipperlichttechniek ontwikkeld bij de rechtbanken van koophandel is minstens even efficiënt. Overigens kunnen de boekhouders en de revisoren toch ook signalen geven. Bovendien zien zij de actuele cijfers, terwijl de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid eerder aan boekhoudkundige geschiedschrijving doet.

De Voorzitter van de Executieve wenst zijn waardering uit te spreken voor de werkzaamheden van de commissie.

Precies omdat het rapport van de commissie zoveel nuttige informatie bevat, werd besloten het als bijlage in de beleidsbrief op te nemen (Zie Stuk (178 (BZ 1992) – Nr. 1-Bijlage). In de interessante sector-analyse, wordt gewezen op de problemen in de textiel- en metaalsector, de voedingsnijverheid en de chemische industrie. Deze problemen spruiten volgens de commissie voort uit :

- het vasthouden aan lage-kwaliteitsprodukten ;
- de overcapaciteit aan moderne productieapparatuur ;
- het gebrek aan diversificatie wegens gebrek aan financiële middelen ;
- het vergrijzend management ;
- het gebrek aan samenwerkingsverbanden met distributienetwerken.

De uitwerking van een strategie voor de Vlaamse economie moet precies met deze elementen rekening houden. De commissie speelt wel degelijk een belangrijke rol in het vermijden van moeilijkheden in het bedrijfsleven. De commissie is een interessant informatiemedium voor de overheid, waarvan de rol geenszins door bedrijfsrevisoren wordt vervangen.

De Voorzitter van de Executieve is trouwens van plan om de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid in te schakelen in de realisatie van het lange-termijn project voor de Vlaamse economie. Daarbij zal hij vooral de nadruk leggen op de preventieve rol die de commissie moet spelen in het opsporen van bedrijven in moeilijkheden. Hij meent dat de werkzaamheden van de commissie niet zozeer in „ex post” maar wel in „ex ante” onderzoek moet bestaan. Deze opsporende functie van de commissie kan er dan toe bijdragen om de lange-termijn strategie inzake economisch beleid periodiek bij te sturen. Natuurlijk betreurt hij het dat de commissie niet over voldoende gegevens heeft kunnen beschikken. In de mate dat deze gegevens interessant kunnen zijn voor de opsporende rol van de commissie, zal de Vlaamse Regering afspraken moeten maken met de nationale overheid om voldoende toegang te krijgen tot gegevens van nationale aard.

Een lid vraagt wat de Vlaamse regering voorziet voor bedrijven in moeilijkheden, waarvan de overlevingskansen gering maar niet onbestaande zijn, indien wordt ingegrepen in het beheer van de betrokken ondernemingen.

De Voorzitter van de Executieve verklaart zich uitdrukkelijk te houden aan de VESOC-richtlijn (voor het laatst aangepast op 4 februari 1987) over het “gewestelijk beleid inzake ondernemingen in moeilijkheden,.. Deze richtlijn kan overigens niet los gezien worden van het algemene preventieve beleid, zoals vastgelegd in het decreet van 27 juni 1985 en waarvan reeds hoger sprake was.

Kort samengevat bepaalt de VESOC-richtlijn dat de ondernemingen in moeilijkheden geval per geval moeten benaderd worden. De VESOC-richtlijn voorziet dat voor de betrokken onderneming een evenwichtig en controleerbaar saneringsplan wordt opgesteld, dat vervolgens in een herstructureringsplan moet worden omgezet. Het herstructureringsplan moet door de onderneming zelf en de betrokken partijen onderhandeld worden.

Al naar gelang het geval kan de overheid een inbreng verrichten in deze herstructurering. De uitvoering van het herstructureringsplan wordt contractueel vastgelegd in een beheerscontract zowel met de voornaamste aandeelhouders als met de bedrijfsleiding.

Bovendien voorziet de VESOC-richtlijn dat de herstructurering van ondernemingen in bepaalde regio's gepaard moet gaan met aangepaste reconversiemaatregelen die samen met de sociale gesprekspartners moeten worden uitgewerkt, en waarvoor de Vlaamse Regering middelen uittrekt.

In deze richtlijn is dus precies omschreven welke rol de Vlaamse regering zal spelen, indien zij geconfronteerd wordt met bedrijven in moeilijkheden.

— Industrierreinen

Er is grote nood aan industrierreinen aldus een lid.

Zij moeten planmatig geordend en planmatig aangesneden worden. Kan ook niet worden gedacht aan een intenser revalorisatie van oude verlaten bedrijfsruimten ? Kan men dit ook betoelagen, net zoals men de infrastructuraanleg van nieuwe bedrijfsruimten betoelaagt ?

De Voorzitter van de Executieve deelt mee dat op de begroting 1992, Sectie 76, Ruimtelijke Ordening en Stedebouw, artikel 610376, een gesplitst vastleggingskrediet is uitgetrokken van 31,7 miljoen frank voor de aanleg en de uitrusting van gronden voor industrie, ambachtswezen of diensten.

De huidige reglementering (Besluit van de Vlaamse Executieve van 12 september 1984) voorziet voor erkende zones aangelegd door gemeenten en intercommunales een subsidie van 65 ten honderd op basis van het bedrag aan uitgeruste werken, inclusief BTW, doch zonder niet-subsidieerbare kosten en niet-goedgekeurde verrekeningen. In het verleden werden heel wat projecten tot méér dan 65 ten honderd betoelaagd, het meest gebruikelijke percentage was 85 ten honderd.

Deze algemene middelen zijn eerder bescheiden van omvang. Men mag echter niet vergeten dat niet voor alle projecten subsidies worden aangevraagd. Het voornaamste beleidsprobleem bestaat niet in de onvoldoende betoelaging, maar wel in de te kleine lange-termijn mogelijkheden in de huidige gewestplannen. Precies hierover wil hij met zijn bevoegde collega's in overleg treden.

Een ander lid meent dat het gebrek aan bedrijfsterreinen zich niet overal op dezelfde wijze voordoet. Hij waarschuwt voor wildgroei, indien elke gemeente meent een eigen industrierrein te moeten inrichten.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de behoeften aan bedrijfsterreinen inderdaad verschillen van streek tot streek. Men moet nagaan waar er nog behoeften zijn en waar er nog niet opgevulde ruimte is. Een belangrijke rol is hier weggelegd voor de GOM's die een coördinerende rol moeten spelen met het doen aansluiten van vraag en aanbod. Voor het renoveren van oude industriële sites werden enkel in de impulsgebieden speciale kredieten uitgetrokken. Mits de nodige aanpassingswerken kunnen zij zeker tot KMO-zones worden ingericht.

In het programma voor de acht impulsgebieden zijn volgende sommen uitgetrokken voor infrastructuurwerken.

Voor de drie werkingsjaren en de acht impulsgebieden samen gaat het over :

— uitrusting bedrijventerreinen	179 mln.
— sanering terreinen	149 mln.
— bedrijven- en dienstencentra	184 mln.

— ontsluiting	298 mln.
Totaal	810 mln.

Verschillende leden pleiten er sterk voor om ook buiten de impulsgebieden een financiële toelage te geven voor de herinrichting van verlaten bedrijfsruimten.

— GIMV

Verschillende leden waarschuwen ervoor dat de GIMV evolueert naar een zuivere houdstermaatschappij. Van een overheidsholding mag meer verwacht worden dan het louter participeren in bedrijven. Zij moet aan een bepaalde strategie gestalte geven en Vlaamse bedrijven dynamiseren en begeleiden. Daar waar de privé-holdings het dreigen te laten afweten, kan de GIMV via begeleidend management een overbruggende functie waarnemen en alzo potentiële heroplevingen helpen mogelijk maken.

De Voorzitter van de Executieve wijst erop dat zowel in het Regeerakkoord als in de beleidsbrief is opgenomen dat de rol van de GIMV zal worden geëvalueerd. De GIMV is thans volop bezig met de uitwerking van een strategische beleidsnota („mission statement”), op basis waarvan de evaluatie zal kunnen plaatsgrijpen.

De GIMV zal bij de realisatie van een lange-termijn strategie voor de Vlaamse economie een primordiale rol vervullen. Uit de evaluatie van de beleidsnota zal duidelijk worden hoe de GIMV dit op concrete wijze zal waarmaken. Daarbij is het uiteraard mogelijk dat met betrekking tot de beheerswijze van de GIMV een aantal nieuwe accenten voorgesteld worden.

— FNSV

Een lid verwijst naar de opmerking van het Rekenhof met betrekking tot de middelen van het FNSV. Enerzijds beschikt het over de opbrengst van de recyclagegelden, anderzijds krijgt het nog extra begrotingsmiddelen voor de dekking van de lasten van de herstructurering van de vroegere nationale sectoren. Waartoe dient deze toelage ? Volgens het Rekenhof zijn er voor het FNSV in 1992 verplichtingen tot maximum 7,32 miljard frank, terwijl dit fonds over 8,176 miljard aan middelen zal beschikken.

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat de totale behoefte van het FNSV voor 1992 moet worden gedekt door enerzijds 4.070,6 miljoen Belgische frank toelage en anderzijds een variabel krediet ten bedrage van 4.106 miljoen Belgische frank.

Het variabel krediet heeft wezenlijk het karakter van een krediet dat slechts kan aangewend worden naarmate de middelen daartoe aanwezig zijn. Het bedrag van 4.106 miljoen Belgische frank is de genaamde recyclage van de n.v. FNSV voor het jaar 1992. Vooraf dient dus duidelijk gesteld dat dit op vandaag geen gerealiseerde terbeschikkingstaande middelen zijn. De n.v. FNSV moet die middelen eerst realiseren vooraleer ze kunnen aangewend worden.

Dit betekent dus konkreet dat de totale behoefte voor de financiering van de n.v. KS in 1992 op vandaag niet volledig gedekt is door aanwezige financieringsmiddelen. Een belangrijk gedeelte is slechts financierbaar naarmate het FNSV eerst de nodige middelen recycleert.

Het belangrijkste onderdeel van de recyclage FNSV in 1992 is de terugkoop van de niet-stemgerechtigde aandelen door de n.v. SIDMAR. Het betreft een recyclage ten bedrage van 4,1 miljard Belgische frank.

Op vandaag is er echter nog geen zekerheid omtrent de realisering van dit bedrag in 1992.

De EG-Commissie dient nog haar akkoord te geven aan deze terugkoop van niet-stemgerechtigde aandelen volgens de voorgestelde modaliteiten. Het is slechts na het akkoord van de EG-Commissie dat deze recyclage ook effectief zal kunnen gerealiseerd worden en het bedrag van 4,1 miljard Belgische frank zal kunnen aangewend worden op het variabel krediet.

Bij realisering van de gebudgetteerde recyclage voor 1992, met name 4,1 miljard Belgische frank en bij verwerving van een toelage ten bedrage van 4.070,6 miljoen Belgische frank voor hetzelfde jaar, zal de n.v. FNSV een belangrijk gedeelte van haar korte termijnleningen kunnen terugbetalen die werden aangegaan om de vervroegde sluiting van KS te financieren (kosten van sociaal passief). Het bedrag dat uiteindelijk exact zal kunnen terugbetaald worden is evenwel in functie van de definitieve financieringsbehoefte voor de n.v. KS in het jaar 1992, die in toepassing van het financieringsprotocol afgesloten met KS maximaal een bedrag van ca. 7,3 miljard Belgische frank (6 miljard Belgische frank van 1986, geïndeexerd) kan bereiken.

— FIOC

Verschillende leden verheugen zich over de verhoging van de middelen voor het FIOC. Wat zijn de positieve resultaten die FIOC tot op vandaag kan voorleggen. Is er overleg en samenwerking met de GOM's bij het aantrekken van buitenlandse investeringen ?

De Voorzitter van de Executieve deelt mee dat momenteel vier Vlaamse investeringsprospectoren zijn aangesteld, een te Boston, een te Stockholm, een te Singapore en een te San Francisco.

Sedert de oprichting in 1989 en tot juni 1991, datum van afsluiting van het eerste evaluatieverslag, werden bijna 700 projecten behandeld. Voor dezelfde periode heeft deze activiteit van de prospectoren en de cel te Brussel geleid tot 50 positieve beslissingen, wat meer dan 2.500 jobs zal opleveren.

Deze positieve resultaten hebben zich sedertdien voortgezet ; wekelijks heeft de Voorzitter van de Executieve via FIOC contacten met kandidaat-investeerders.

Om de coördinatie en de dagelijkse samenwerking tussen FIOC en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen verder te verbeteren, overweegt de Voorzitter de oprichting van een coördinatieraad.

Een lid las onlangs in de pers dat het aantrekken van buitenlandse investeringen in ons land wordt bemoeilijkt door de rechtsonzekerheid die vooral door nationale beleidsmaatregelen wordt gecreëerd. Deze klacht wordt geformuleerd door de Amerikaanse Kamer van Koophandel. Het lid wijst erop dat hierdoor niet alleen de rechtstreekse investering voor ons land of de Vlaamse Gemeenschap verloren gaat, maar ook een belangrijke afgeleide tewerkstelling en toelevering.

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat Vlaanderen als investeringsgebied gewaardeerd wordt om sterke troeven als een goede scholing van de arbeidskrachten, de hoge arbeidsproductiviteit en ook de flexibiliteit. Wij zijn dus zeker niet afgeschreven. Wel heeft het collectief arbeidsrecht zijn eigenaardigheden. Indien CAO's te dikwijls gewijzigd worden heeft dit een negatieve invloed. Immers het opgestelde

business-plan moet telkens bijgestuurd worden. De overregeling in ons arbeidsrecht en fiscaal recht kan een contra-indicatie zijn voor buitenlandse investeringen.

De Vlaamse Executieve zal daarom via FIOC en de investeringsprospectoren extra inspanningen doen om de investeringen aan te trekken. Het zou in dit verband ook wenselijk zijn dat de steunmaatregelen die in de diverse Europese landen van toepassing zijn meer doorzichtigheid vertoonden,

Hetzelfde lid verwijst naar de succesvolle wijze waarop het Departement Nord-Pas de Calais opereert om Vlaamse bedrijven uit Zuid-West-Vlaanderen uit te nodigen in Noord-Frankrijk te investeren. Er wordt de Vlaamse bedrijfsleiders een uitstekende begeleiding geboden, goedkopere industriegronden en arbeidskrachten.

Deze feiten zijn wel merkwaardig als men daartegenover stelt dat er op dit stuk tussen het Vlaamse en het Waalse Gewest helemaal geen interactie is waardoor gunstig kan ingespeeld worden op mekaars noden.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve beaamt dat aan de manke gegevensuitwisseling tussen Vlaams en Waals Gewest moet gesleuteld worden.

— VITO, IWT, IMEC

VITO en IWT moeten, aldus een lid, een zeer doelgerichte opdracht krijgen. Er mag geen overheidsgeld worden besteed aan programma's die worden opgezet zonder finaliteit. Is IMEC, dat volgens de oprichters uiteindelijk zelfbedruipend zou moeten worden, hier nog ver van verwijderd ?

De Voorzitter van de Executieve verwijst naar zijn beleidsbrief, waarin de prioriteiten van zowel het VITO als het IWT in de verf heeft gezet. Het VITO zal binnen het kader van een te onderhandelen beheersovereenkomst haar onderzoekservaring inzake leefmilieu, nieuwe materialen en energie bij voorrang moeten aanbieden aan het Vlaamse bedrijfsleven. Voor het IWT wil hij de dienstverlenende opdracht van de instelling onderstrepen, zeker naar KMO's toe.

Beide instellingen worden voorlopig nog geplaagd met organisatorische problemen : het IWT omwille van de opstartfase en het VITO omwille van een inadequate beleidsorganisatie. Voor wat het VITO betreft werden het begin van de legislatuur onmiddellijk maatregelen genomen om de instelling te dynamiseren.

Omtrent de financiering van IMEC verstrekt de Voorzitter van de Executieve het volgende antwoord. Toen IMEC in 1984 werd opgericht werd gestreefd naar een verhouding in de financiering door eigen inkomsten enerzijds (contractresearch) en door overheidsmiddelen anderzijds van respectievelijk 40 ten honderd-60 ten honderd. Deze regeling werd licht gewijzigd in een officieel protocol van april 1991 waarin de financiering van IMEC als volgt werd vastgelegd :

- een te indexerende dotatie van 800 miljoen frank enerzijds ;

- het realiseren van eigen inkomsten ten belope van ten minste 35 ten honderd van de totale inkomsten anderzijds.

IMEC heeft de vermelde doelstellingen steeds gerealiseerd. Voor het jaar 1991 bedragen de eigen inkomsten zelfs 42,9 ten honderd van de totale inkomsten.

– „*Flanders Technology International*”

Verskillende leden vragen of de tweejaarlijkse technologiebeurs die in 1993 aan haar zesde editie toe is reeds werd geëvalueerd. Moet er geen accentverschuiving komen voor de beurs van 1993 ?

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat het nog te vroeg is om conclusies te trekken uit de evaluatie van FTI waartoe zijn voorganger het initiatief nam, maar dat deze technologiebeurs ook in de toekomst een zeer belangrijke rol zal vervullen.

Een lid houdt een sterk pleidooi voor FTI. Deze technologiebeurs mag niet in vraag gesteld worden maar moet zich wel voortdurend aanpassen en zich bijvoorbeeld meer richten op kwalitatieve niches.

– *Energiebeleid*

Een lid meent dat het luik energie en rationeel energieverbruik vrij summier wordt behandeld in de beleidsnota. Waarom wordt niet verwezen naar de Conferentie van Rio de Janeiro „Milieu en Ontwikkeling” ? Hoever staat het met het overleg inzake het Vlaamse en het nationale energiebeleid ? Bijvoorbeeld met betrekking tot het reduceren van de CO₂-emissies en met de door de Europese Commissie voorgestelde CO₂-heffingen ? Staat ook de Vlaamse Gemeenschap daarachter of moet het initiatief in deze uitsluitend op het nationaal vlak worden genomen ?

Welke is de relatie tussen deze beleidsnota en de beleidsnota over het energiebeleid van de voorganger van de Gemeenschapsminister. Staat de continuïteit van het beleid inzake REG ter discussie ? De beleidsnota spreekt over de afsluiting van sectoriële meerjarenplannen inzake energie en de afsluiting van convenanten. Wie neemt hiertoe het initiatief ? Wat met de studie steenkolenontgassing die aan de GIMV is toevertrouwd ?

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat er inderdaad niet werd verwezen naar de bijeenkomst van de internationale milieu- en energieconferentie in Rio de Janeiro om twee redenen.

– Het internationale kader voor het Vlaamse energiebeleid is inderdaad belangrijk, maar de boodschap aan de Vlaamse bevolking moet zijn dat hier in Vlaanderen een energiebeleid gestructureerd en gevoerd moet worden. De internationale dimensie zal overigens in het document „Vlaanderen 2002” ruimschoots aan bod komen.

– Vlaamse beleidsopties, willen ze realistisch zijn, horen zich in hoofdzaak te richten op de instrumenten die de Vlaamse Regering zelf kan bespreken. De problematiek die in Rio besproken wordt, raakt uiteraard ook Vlaanderen als Europese regio en regio in de wereld. Beleidsmatig brengt deelname aan de conferentie echter weinig bij voor wat we zelf kunnen doen.

Het overleg met de nationale regering en met de andere gewesten is inderdaad een belangrijk aandachtspunt. Hiertoe werd tussen de nationale Staat en de Gewesten op 18 december 1991 een Samenwerkingsakkoord afgesloten. De permanente werkgroep die met dit overleg werd belast draagt de naam „ENOVER”. In de Beleidsbrief werd echter de nadruk gelegd op het Vlaamse energiebeleid. Men kan slechts op basis van een eigen, grondig overlegde Vlaamse visie tot een zinvolle inbreng in het interministeriële overleg of in nationale controle-organen komen over thema's zoals CO₂-heffing,

Europese richtlijnen inzake liberalisatie van de distributie, warmtekrachtkoppeling versus energieprijzen, enzovoort.

De conventies binnen het kader van de meerjarenplannen zullen voor elke verbruikssector opgesteld worden door de daartoe toegeruste administratieve entiteiten, in overleg met de vertegenwoordigers van die sectoren via de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Ze worden ondertekend door de overheid en de organisaties van die sectoren. Naargelang de sector zullen hier aldus andere instanties bij betrokken moeten worden volgens de morfologie van elke sector.

De studie inzake steenkolenontgassing die aan de GIMV is toevertrouwd, moet de potentialiteiten ter zake exact inventariseren. De resultaten van deze studie zijn uiteraard belangrijk samen met het uitwerken van een juridisch kader, zoals in de beleidsnota werd gesteld.

— *Vlaamse verankering van het bedrijfsleven*

Een lid stelt vraagtekens achter de sterk gepropageerde noodzaak van een Vlaamse verankering van het bedrijfsleven. Dit klinkt sympathiek maar wat behelst het technisch ?

Inmiddels worden geruisloos de kapitaalstructuren en aandelenstructuren van vele Vlaamse bedrijven zodanig gewijzigd dat men moeilijk nog van een Vlaamse verankering kan spreken.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve stelt dat zijn pleidooi voor het uitbouwen van een strategie, waarbij de economische beslissingscentra in Vlaamse handen blijven, op de eerste plaats aan de bedrijven zelf gericht is. Een dergelijke strategie impliceert zeker niet noodzakelijk een financiële tussenkomst van de overheid.

Anderzijds zal de prioriteit van de „Vlaamse verankering” nog dieper uitgewerkt worden in het document „Vlaanderen 2002”, dat naar aanleiding van de begroting 1993 zal worden voorgesteld. Hierin zal aangegeven worden op welke manier de Vlaamse verankering het best kan gerealiseerd worden en hoe alle betrokkenen hiertoe zullen kunnen bijdragen.

— *Landbouwbeleid en internationale vertegenwoordiging*

Een lid mist een luik landbouw in de beleidsnota. Wat is de visie van de Executieve op de regionalisering ervan. De landbouw is weliswaar niet geregionaliseerd. Toch zijn de randvoorwaarden waarin zij wordt beoefend en ontplooid dit wel : leefmilieu, ruimtelijke ordening, natuurbehoud, recreatie en openluchtlevens.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verstrekt in dit verband volgende toelichting inzake de bevoegdheden van de Vlaamse regering inzake landbouw. Deze bevoegdheden hebben enerzijds betrekking op de landbouwscholing en anderzijds op de suppletieve hulp aan de landbouwbedrijven. De landbouwscholing behoort samen met de beroepsopleiding en beroepsomscholing tot één van de gemeenschapsbevoegdheden van de Vlaamse regering (artikel 4, 16°, van de B.W. 8 augustus 1980). De kredieten voor landbouwscholing zijn voorzien op sectie 34 van de Algemene Uitgavenbegroting (100 miljoen frank). Deze kredieten worden voornamelijk besteed aan toelagen voor de scholing van personen die in de landbouw werkzaam zijn.

De suppletieve hulp aan de bedrijven is een economische bevoegdheid die door de Bijzondere Wet als een gewestmaterie wordt beschouwd (artikel 6, § 1, VI, van de B.W. 8 augustus 1980). Deze hulp wordt in de praktijk geregeld

binnen het subsidiëeringsmechanisme van het Fonds voor Economische Expansie. Een bijzonder steunregime is immers voorzien waarbij een steun van 50 ten honderd wordt toegekend aan tuinbouwproeftuinen en tuinbouwproefcentra die erkend zijn bij Koninklijk Besluit van 15 december 1975. Daarnaast wordt binnen de expansiewetgeving tevens steun verleend aan de agro-industrie.

Het is zijn bedoeling om binnen de heroriëntatie van de expansiesteun, waarover sprake in de beleidsnota, en met het oog op een strategische verankering van de Vlaamse economie, ruime aandacht te besteden aan de landbouwsector en de agro-industrie. De interactie tussen deze sectoren en de overige sectoren van de Vlaamse economie is immers uiterst belangrijk. In onze benadering, waarbij steun zal verleend worden aan clusters binnen het economisch weefsel, zal de landbouw een primordiale rol spelen.

Een lid verklaart dat ondanks de regionalisering de Vlaamse economie moet aanwezig zijn op het internationaal forum. Nochtans is het hier de nationale regering die als gesprekspartner optreedt. Hoe worden de Vlaamse belangen — de textielsector bijvoorbeeld — behartigd bij de GATT-besprekingen ? Wat doet de nationale economieminister en welke standpunten neemt hij in ? Hetzelfde geldt voor internationale afspraken die de land- en tuinbouw betreffen. Conform de wet van 8 augustus 1985 dient er ter zake overleg te worden gepleegd tussen het nationale en het regionale echelon. Gebeurt dit en met welke gunstige resultaten ?

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve bevestigt dat de internationale dimensie van het landbouwbeleid zich natuurlijk hoofdzakelijk op Europees vlak afspeelt. Aangezien de EG slechts één vertegenwoordiger per land erkent, wordt Vlaanderen vertegenwoordigd door de nationale Minister van Landbouw. De Vlaamse Regering wordt echter intens bij de bepaling van het beleid betrokken via de Permanente Werkgroep, waarin wekelijks overleg gepleegd wordt.

Dit overleg mondt vervolgens uit in de Interministeriële Conferentie voor Landbouw, waaraan zowel de Voorzitter als de Vice-Voorzitter van de Executieve deelnemen.

De Nationale Regering heeft tijdens de Ministerraad van 24 april laatsleden ontwerp-besluiten besproken die de betrokkenheid van de Gewesten bij het Landbouwinvesteringsfonds, het Landbouwfonds, de Nationale Zuiveldienst en de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten moeten regelen. Deze besluiten zullen de betrokkenheid van Vlaanderen in het landbouwbeleid nog consolideren.

Wat nu de vraag betreft, hoe de samenwerking met de Nationale Regering verloopt met het oog op de internationale belangenvertegenwoordiging van Vlaanderen in materies die een weerslag hebben op Vlaanderen (zoals bijvoorbeeld besprekingen binnen de GATT over de wereldhandel in de textielsector) verwijst de Voorzitter naar de overlegprocedures die voorzien zijn in de gewone wet van 9 augustus 1980 met betrekking tot het voorkomen en regelen van conflicten. Op het Overlegcomité kan een beroep worden gedaan indien Vlaanderen oordeelt ernstig te worden benadeeld in een bepaalde aangelegenheid.

— *Het taalgebruik in het bedrijfsleven*

Een lid vraagt of het „Septemberdecreet”, dat de vernederlandsing van, het bedrijfsleven regelt, in een sterk geïnternationaliseerde economie niet moet bijgestuurd worden ?

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve is het ermee eens dat het twintig jaar oude decreet op het taalgebruik in de ondernemingen zal moeten aangepast worden in het licht van de nieuwe ontwikkelingen die zich de laatste decennia in het bedrijfsleven hebben voorgedaan. Hij zal ter zake een initiatief nemen. Een nieuw decreet in dat verband zou moeten ingepast worden in een globale strategie van verankering van het Vlaamse bedrijfsleven, waarbij men evenwel oog moet hebben voor de effectieve toepassing van het decreet en voor de mogelijkheden tot effectieve controle op de uitvoering ervan.

C. INDICATIEVE STEMMING

De begrotingsartikelen en de tabel aan de Commissie toegewezen, binnen het bevoegdheidsdomein van de **Gemeenschapsminister** voor Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekking worden aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Met eenzelfde stemuitslag verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

De Verslaggever,

L. NELIS-VAN LIEDEKERKE

De Voorzitter,

J. LAVERGE

BIJLAGE

Lijst van de projecten
in het raam van de
“Impulsgebieden”

MEETJESLANDLuik Infrastructuur : **INDUSTRIETERREINEN****Impulsbudget : 13.997.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industrieter- rein Malde- gem	42.656.094	13.997.000		26/3/92 OK	

MEETJESLANDLuik Infrastructuur : **GEBOUWEN****Impulsbudget : 20.000.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Bedrijvencen- trum Meetjesland GOM-project	30.000.000	5.000.000		26/3/92 OK	

HAGELANDLuik Infrastructuur : INDUSTRIETERREINEN**Impulsbudget** : 27.038.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industrieter- rein Tienen (gemeente)	23.250.000	6.000.000	25,8	13/9/91 OK (principeel)	24/12/1991
Industrieter- rein Landen (Interleuven)	23.973.300	8.091 .000	33,7	13/9/91 OK (principeel)	

HAGELANDLuik Infrastructuur : **SANERING****Impulsbudget : 22.531.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Multifunctio- neelgebouw Diest (Interleuven)	44.725.000	14.908.833	33,3	13/9/91 OK	5/11/1991

HAGELANDLuik Opleiding en Tewerkstelling : WELZIJN**Impulsbudget : 6.008.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Toetreding Arbeidsmarkt Kansarmen TAMKA				23/12/91 OK	

HAGELANDSpecifieke acties :**Impulsbudget : 111.926.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Hagelands Atelier voor Milieu en Toerisme (Opbouw- werk Interleu- ven)	21.119.198	4.471.546	21,1	13/9/91 OK	5/11/1991
Milieu- en instructiecen- trum voor land- en tuinbouw Zoutleeuw (Stichting van Hemel- rijk)	7.100.000	6.035.000	85	13/9/91 OK	5/11/91
Multidiscipli- cair archeo- logisch on- derzoek Zoutleeuw	17.550.000	9.000.000	51,3	13/9/91 OK	5/11/1991
Uitbreiding Centrum voor Basis- educatie Hageland (Centrum Basiseduca- tie Hageland)	12.000.000	12.000.000	100	13/9/91 OK	5/11/1991
Promotie van Hagelandse Streekspcia- liteiten (NCMV)	6.300.000	3.150.000	50	13/9/91 OK	5/11/1991
Regionaal landschap Hageland Demervallei	16.176.917	9.499.417	58,7	21/10/91 OK	5/11/1991

Toeristisch recreatief plan Scher- penheuvel- Zichem	3.681.864	1.840.932	50	8/11/91 OK	22/11/1991
Hagelandse Infobeurs Linter	696.000	240.000	39,5	8/11/91 OK	22/11/1991

HAGELANDSpecifieke acties :**Impulsbudget : 111.926.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Spoorwegza- te inrichten tot wandel- oat	36.718.355	18.359.200	50	23/12/91 OK	24/12/1991
Sensibilise- ring studie- toelagen en aanbodbank iobstudenten	6.927.510	3.463.755	50	23/12/91 OK	24/12/1991

HEIST-OP-DEN-BERGLuik Infrastructuur : INDUSTRIETERREINEN**Impulsbudget:17.741.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
KMO-zone Berlaar-Mus- straat	77.550.000	17.741 .000		23/12/91 principeel OK	

HEIST-OP-DEN-BERG**Specifieke acties :****Impulsbudget : 65.052.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Kinderop- vang Berlaar	3.638.427	1.711.640	47	23/12/91 principeel OK	
Kinderop- vang Heist-op-den- Berg	6.44 1.339	2.785.300	43,5	23/12/91 principeel OK	
Impulsmap	311.780	155.890	50	23/12/91 OK	24/12/1991
Hof van Rie- men	65.200.000	41.700.000	64	26/3/92 OK	

ZUID-OOST-VLAANDEREN

Luik Infrastructuur : **ONTSLUITING**

Impulsbudget : 37.085.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
KMO-zone Ketegem- straat Borsbeke	3.000.000	600.000	20	29/7/91 OK	

ZUID-OOST-VLAANDERENLuik Infrastructuur : **SANERING****Impulsbudget : 18.543.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Sanering Animalia	1.975.134	1.678.864	85	8/11/91 OK	22/11/1991

ZUID-OOST-VLAANDERENLuik Infrastructuur : **INDUSTRIETERREINEN****Impulsbudget : 22.252.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industrieter- reinen Ge- raardsber- gen-schen- delbeke					
- uitbreiding	10.345.000	4.655.250	45	21/10/91 OK	
- groenaan- leg	8.891.310	4.001.090	45	21/10/91 OK	

ZENNEVALLEI

Luik Infrastructuur : INDUSTRIETERREINEN

Impulsbudget : 12.452.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industriezone "Dorent" Drogenbos	31.447.924	10.000.000	32	29/7/91 principeel OK	

ZENNEVALLEILuik Infrastructuur : **ONTSLUITING****Impulsbudget : 18.212.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Sanering De Bruycketweg en Ander- lechtstraat te Drogenbos	46.826.668	9.365.394	20	29/7/91 principeel OK t 13/9/91 OK	
Klein Emile Patéistraat Drogenbos	7.124.178	1.000.000	14	13/9/91 OK	

ZENNEVALLEISpecifieke acties :**Impulsbudget : 45.657.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Milieubeleids- plan water Sint-Pieters- Leeuw	848.250	424.125	50	21/10/91 OK	5/11/1991
I mpulsis	4.600.000	2.300.000	50	8/11/91 OK	22/11/91
Streekspecia- liteiten Zen- nevallei	7.600.000	3.800.000	50	23/12/91 OK	24/12/1991

OOSTENDELuik Infrastructuur : **INDUSTRIETERREINEN****Impulsbudget : 51.469.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Uitrusting luchthaven- gebouw industrieter- reinen Oos- tende	53.500.000	17.300.000	32,5	8/11/91 principeel OK	

OOSTENDELuik Infrastructuur : **ONTSLUITING****Impulsbudget: 46.791.000**

Project	Totale kostprijs	Impuls:steun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Ontsluiting luchthaven- gebouw industrieter- reinen Oos- tende	78.750.000	35.400.000	45	8/11/91 principeel OK	

OOSTENDESpecifieke acties :Impulsbudget : 111.794.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Impactstudie renovatie Zeehaven Oostende	9.996.000	7.497.000	75	29/7/91 OK maar ver- deeld advies %	5/11/1991
M.E.R. uit- breiding luchthaven Oostende	4.361.350	3.361.350	78	29/7/91 OK maar ver- deeld advies %	5/11/1991
Promotief- onds Luchthaven Oostende	13.400.000	5.000.000	37	21/10/91 OK	5/11/1991
Uitkerkse polder	18.720.000	6.000.000	32	23/12/91 OK	24/12/1991
eigen project GOM West- Vlaanderen impulsfonds voor bedrijfs- begeleiding		6.000.000			
Kinderop- vang Oosten- de	2.500.000	2.500.000		26/3/92 OK	
Reconversie- mogelij khe- den voor de land bouw (optimaal bodemge- bonden)	3.850.000	1.925.000	50	26/3/92 OK	

DENDERMONDE - SINT-NIKLAASLuik Infrastructuur : **INDUSTRIETERREINEN****Impulsbudget : 41.006.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industrieter- reinen E 17/2 Lokeren (gemeente)	55.037.518	-		negatief 13/9/91	
Industrieter- reinen TTS - Temse 7e fase	47.396.199	21.328.290	45	21/10/91 principeel OK	

DENDERMONDE - SINT-NIKLAASLuik Infrastructuur : ONTSLUITING**Impulsbudget : 68.342.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Industriepark Rozen-Loke- ren					
- Kaarders- laan (deel 2)	4.137.810	827.562	20	21/10/91 OK	
- Bobijners- laan (deel 1)	3.892.286	778.457	20	21/10/91 OK	

DENDERMONDE • SINT-NIKLAAS

Luik Opleiding en Tewerkstelling : **WELZIJN**

Impulsbudget : 9.112.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Begeleid Werk vzw	3.000.000	3.000.000	100	13/9/91 OK	

DENDERMONDE - SINT-NIKLAAS

Specifieke acties :

Impulsbudget : 177.497.000

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Plato	24.762.000	12.832.000	46,5	29/7/91 OK	5/11/1991
Uitbreiding Scheikundig Centrum Lokeren	8.000.000	4.000.000	50	23/9/91 OK	5/11/1991
Milieucoördi- nator (Land van Waas)	7.350.000	3.675.000	50	13/9/91 OK	5/11/1991
Haalbaar- heidsstudie platteland- toerisme	760.400	380.200	50	21/10/91 OK	5/11/1991
Dia-appara- ten Molsbroek Lokeren	756.088	378.044	50	21/10/91 OK	5/11/1991
Herwaarde- ring natuur- waarden Lebbeke	210.000	105.000	50	21/10/91 OK	5/11/1991
Opleidings- centrum en ontmoetings- plaats Zele	7.000.000	3.500.000	50	8/11/91 OK	22/11/91
Kinderop- vang stad Dender- monde	3.864.000	3.864.000	100	8/11/91 OK	
Kinderop- vang vzw Kinder- welzijn stad Lokeren	3.864.000	3.864.000	100	8/11/91 OK	

DENDERMONDE - SINT-NIKLAASSpecifieke acties :**Impulsbudget : 177.497.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Kinderop- vang Temse	3.846.000	3.846.000	100	23/12/91 OK	
Alexiusbe- gijnh. Dendermon- de	14.406.609	2.873.666	20	23/12/91 OK	24/12/1991
Toer. Info- kantoor Lokeren	2.270.494	1.135.247	50	23/12/91 OK	24/12/1991
Oeververster- king en ont- sluiting Donkmeer	16.399.305	7.019.942	42,8	23/12/91 OK	24/12/1991

RUPELSTREEKLuik Infrastructuur : **SANERING****Impulsbudget : 47.340.000**

Project	Totale kostprijs	Impulssteun	%	Advies Stuur- groep	Beslissing Minister
Bedrijven- park De Veert Wille- broek (gemeente)	408.526.379	13.950.000	3,4	13/9/91 OK	24/12/1991

II. Werkgelegenheid

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden overhandigt de commissieleden een zeer lijvige nota „Beleidsaccenten inzake tewerkstelling en beroepsopleiding”.

Deze nota bevat vooreerst een uiterst gedetailleerde en met grafieken gestoffeerde schets van de socio-economische context van het arbeidsmarktgebeuren. In een tweede deel worden zeer uitvoerig de beleidsdoelstellingen toegelicht met betrekking tot onder andere de langdurige werkloosheid en de Weer-Werkactie, de heroriëntering van tewerkstellingsprogramma's, nieuwe vormen van privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling, de uitzendarbeid en het immigratiebeleid.

De nota bevat ook een luik met betrekking tot de beroepsopleiding. Deze materie behoort tot de bevoegdheid van de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en werd daar uitvoerig besproken.

Omwille van de logische opbouw van het geheel van de nota wordt zij hierna integraal overgenomen in het luik Tewerkstelling van het begrotingsverslag. In het verslag van de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid wordt verwezen naar deze nota voor wat het aspect beroepsopleiding betreft.

A. INLEIDING VAN MEVROUW N. DETIEGE, GEMEENSCHAPSMINISTER VAN TEWERKSTELLING EN SOCIALE AANGELEGHEDE

Beleidsaccenten inzake tewerkstelling en beroepsopleiding

INHOUD

	Blz.
DEEL 1 Socio-economische context	
1.1. Algemeen socio-economisch gebeuren	48
1.2. Arbeidsmarktgebeuren	48
1.2.1. Werkgelegenheid	48
1.2.2. Werkloosheid	50
1.2.3. Vacature-markt	59
1.2.4. Bemiddelingsactiviteiten	60
1.2.5. Uitzendarbeid	61
1.2.6. Immigratie	63
1.2.7. Tewerkstellingsprogramma's	66
1.3. Besluit	66
DEEL 2 Beleidsdoelstellingen	
2.1. Algemene beleidsdoelstellingen	66
2.2. Concretisering van de beleidsdoelstellingen	68
2.2.1. Kennisverhoging van het arbeidsmarktgebeuren	68
2.2.2. Bestrijding van de langdurige werkloosheid : de „5 vóór 12”-actie	69
2.2.3. Een integraal doelgroepenbeleid	72
2.2.4. Opdrachten van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	73
2.2.5. Heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's	79
2.2.6. Nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden aanboren	82
2.2.7. Een coherent vergunningenbeleid voor nieuwe vormen van privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling	83
2.2.8. Een transparante markt inzake uitzendarbeid	85
2.2.9. Een evenwichtig en doordacht immigratiebeleid	85
2.2.10. Verbetering van de relatie overheid-bestuur	87
2.2.11. Naar een coöperatief federalisme	88

DEEL 1 — SOCIO-ECONOMISCHE CONTEXT

1.1. Algemeen socio-economisch gebeuren

In weerwil van de minder gunstige internationale context is de expansie van de Belgische economie in 1990 toch krachtig gebleven. Het groeitempo van het BBP bereikte immers nog 3,7 % en lag daarmee nog steeds boven het gemiddelde van de Europese Gemeenschap. Daarmee werd nochtans een periode van drie jaar uitzonderlijke hoogconjunctuur afgesloten.

Door de forse achteruitgang van de handel op mondiaal vlak, de recessie in de USA en het Golfconflict is er in het jaar 1991 een aanzienlijke verslapping van de economische groei in de ganse Europese Gemeenschap waar te nemen. Dit spiegelt zich vanzelfsprekend ook af op de Belgische economie. Het BBP zou in 1991 nog slechts oplopen tot 1,9 % inzonderheid wegens de ernstige achteruitgang van onze buitenlandse markt en de verminderde groei van de binnenlandse vraag, namelijk 2,2 % in 1991 tegenover 4 % in 1990.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de werkgelegenheid in 1991 stagneerde en zelfs een lichte afname aan arbeidsplaatsen kende. De werkloosheidsgraad is opnieuw gestegen en ligt nu op 10,4 % tegenover 9,7 % in 1990.

Vanaf einde 1992 voorspellen de OESO en het Planbureau evenwel een hervatting van de internationale economische conjunctuur. Dit maakt het mogelijk dat het BBP opnieuw zou gebracht worden binnen een vork van 2,6 à 3 %. De jaren 1993 en 1994 zullen nog een lichte verbetering meebrengen. Deze gunstige evolutie wordt vooral in de hand gewerkt door een regelmatige toename van de binnenlandse vraag en stijgende uitvoerresultaten.

De werkgelegenheid zal door deze ontwikkeling gunstig beïnvloed worden. Het Planbureau verwacht dan ook dat tegen 1995 in Vlaanderen 66.000 à 68.000 nieuwe banen zullen gecreëerd worden. Daarmee neemt Vlaanderen het belangrijkste deel in van de nieuwe werkgelegenheidsaan-groei. Op nationaal vlak voorspelt het Planbureau immers een toename van 75.000 banen in dezelfde referentieperiode. Deze toename is, hoeft het gezegd, beduidend minder dan in de periode 1985-1990 toen de globale werkgelegenheid met circa 200.000 nieuwe arbeidsbanen toenam.

1.2. Arbeidsmarktgebeuren*1.2.1. Werkgelegenheid*

Sinds het midden van de jaren '80 is de werkgelegenheid gestegen. Verwacht kan worden dat na een inzinking in de periode 1990-1991 de werkgelegenheid opnieuw een positieve trend zal kennen. Zoals reeds vermeld voorspelt het Planbureau dat het aantal jobs met 66.000 à 68.000 zal toenemen tegen 1995. De aangroei zal daarmee weliswaar lager liggen dan in de periode 1985-1990 toen in Vlaanderen ongeveer 113.000 nieuwe arbeidsbanen tot stand kwamen.

Inzake bijkomende jobcreatie zal Vlaanderen in de referentieperiode 1990-1995 nochtans het sterkste aangroeiritme kennen. Hierbij dient evenwel te worden opgemerkt dat deze gegevens enkel een aantal arbeidsplaatsen uitdrukken en geen inzicht bieden in het aantal arbeidsuren.

Tabel 1 — Jobcreatie referentieperiode 1990-1995

	Eenheden	Percentages
Brussel	+ 7.723	+ 1,2 %
Vlaanderen	+ 66.829	+ 3,2 %
Wallonië	+ 593	+ 0,06 %
Rijk	+ 75.145	+ 2,0 %

Bron : Planbureau — Regionale werkgelegenheidsvooruitzichten

De werkgelegenheidsontwikkeling gaat gepaard met een aantal structurele verschuivingen. Gedurende het voorbije decennium daalde de werkgelegenheid aanzienlijk in de primaire en de secundaire sectoren ; de sterke groei van de tertiaire sector in de eerste helft van de jaren '80 kon deze verliezen echter niet goedmaken.

Tabel 2 — Evolutie van de werkgelegenheid per sector 1975-1995 — Vlaanderen

Sector	1975	1980	1985	1990	1995
Landbouw	93.008	76.300	72.138	66.103	62.350
Energie	40.757	40.982	38.779	24.029	19.814
Verbruiksgoederen	331.665	272.026	253.980	250.637	258.087
Uitrustingsgoederen	204.747	189.941	172.467	175.093	184.207
Intermediaire goederen	116.736	107.516	96.338	94.135	94.197
Bouw	158.624	164.987	120.040	129.573	131.928
Vervoer & Verkeer	149.421	156.942	154.038	157.071	162.138
Verhandelbare goederen	557.459	634.599	704.476	837.988	907.230
Totaal privé-sector	1.652.416	1.643.292	1.612.256	1.734.630	1.819.950
Huispersoneel	56.301	50.519	47.432	43.039	41.137
Overheidsdiensten	246.165	301.621	309.904	305.262	288.673
Algemeen totaal	1.954.883	1.995.432	1.969.592	2.082.931	2.149.760

Bron : Planbureau - Regionale werkgelegenheidsvooruitzichten

Tabel 3 — Periodieke vergelijking van de evolutie van de werkgelegenheid per sector — Vlaanderen

Sector	80-75	85-80	90-85	95-90
Landbouw	— 16.708	— 4.162	— 6.035	— 3.753
Energie	225	— 2.203	— 14.750	— 4.215
Verbruiksgoederen	— 59.639	— 18.046	— 3.343	7.449
Uitrustingsgoederen	— 14.806	— 17.474	2.626	9.114
Intermediaire goederen	— 9.220	— 11.178	— 2.203	62
Bouw	6363	— 44.946	9.533	2.354
Vervoer & Verkeer	7.522	— 2.905	3.033	5.067
Verhandelbare goederen	77.140	69.878	133.512	69.242
Totaal privé-sector	— 9.125	— 31.035	122.374	85.320
Huispersoneel	— 5.782	— 3.087	— 4.393	— 1.902
Overheidsdiensten	55.456	8.283	— 4.642	— 16.589
Algemeen totaal	40.549	— 25.840	113.338	66.829

Bron : Planbureau - Regionale werkgelegenheidsvooruitzichten

Uit de tabellen 2 en 3 blijkt dat de toekomstige jobcreatie hoofdzakelijk verder gedragen wordt door de dienstensector (verhandelbare diensten), alhoewel de expansie minder groot is dan voorheen. Daarmee stijgt het aandeel van de tertiaire sector in de totale werkgelegenheid van 51,6 % in 1975 tot 65,1 % in 1995.

In de be- en verwerkende nijverheid is, voor wat Vlaanderen betreft, eveneens een toename van de werkgelegenheid vast te stellen. Deze aangroei is vooral geconcentreerd in de subsector van de uitrustingsgoederen (+ 5,2 %) en de subsector van de consumptiegoederen (+ 3 %). De evolutie in Vlaanderen staat terzake in schril contrast met de ontwikkelingen in de andere Gewesten waar zich een vermindering aan arbeidsplaatsen in deze sector voordoet.

Tabel 4 — Sectoriële ontwikkelingen 1990-1995

	Primaire en secundaire sectoren	Tertiaire sector (a)	Totaal
Brussel	— 2.192	+ 9.915	+ 7.723
Vlaanderen	+ 11.011	+ 55.818	+ 66.829
Wallonië	— 7.670	+ 8.263	+ 593
Rijk	+ 1.149	+ 73.996	+ 75.145

(a) inclusief vervoer

Bron : Planbureau — Regionale werkgelegenheidsvooruitzichten

In de energiesector kent Vlaanderen evenwel een grote uitstoot van arbeidskrachten. De oorzaak ligt quasi uitsluitend in de regeringsbeslissing om de steenkoolwinning in Limburg reeds vóór 1992 te beëindigen.

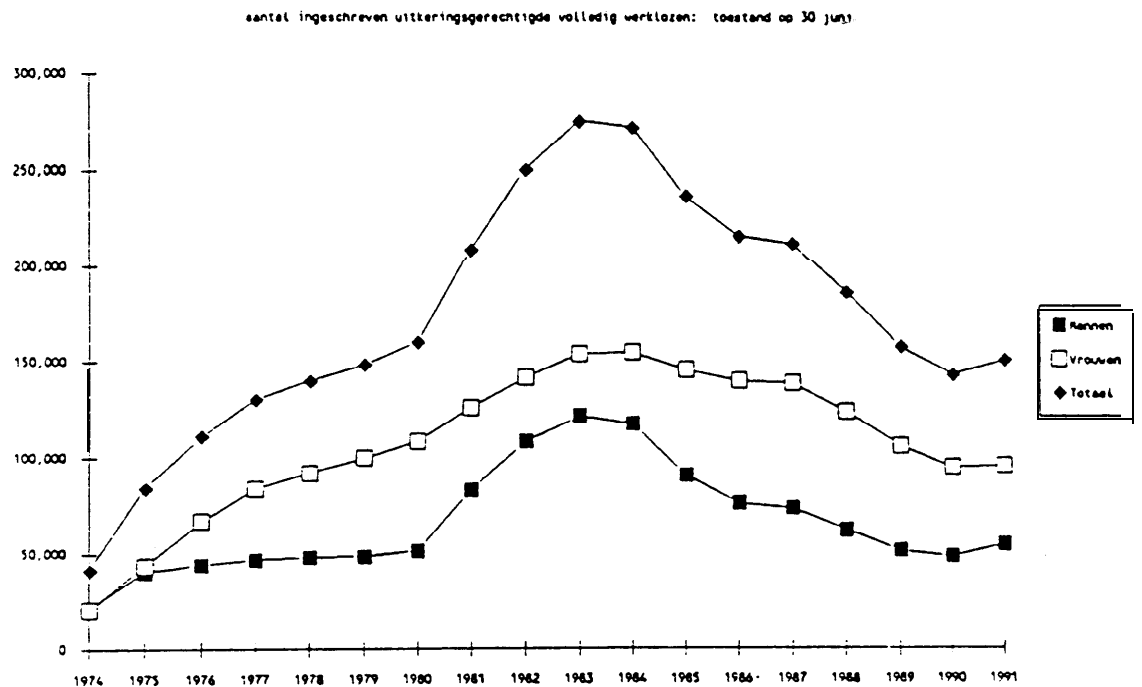
De bouwnijverheid herstelde zich, na de magere jaren in de eerste helft van de jaren '80, vanaf 1987 wegens de lage hypothecaire rentevoeten, de prijsstijging op de secundaire markt en natuurlijk de verbeterde algemene economische conjunctuur. Voor de periode 1990-1995 wordt een verdere stijging van de arbeidsvraag met 1,8 % in Vlaanderen verwacht.

In de overheidsdiensten zal zich de trend van een geleidelijke afbouw van het personeelsbestand verderzetten. De procentuele afbouw wordt op 5,1 % geraamd.

1.2.2. Werkloosheid

Het aantal uitkeringsgerechtigd volledig werklozen (U.V.W.'s) die ingeschreven zijn als werkzoekende, is tussen juni 1985 en juni 1991 gedaald met 85.469 eenheden, namelijk van 235.897 tot 150.428 eenheden.

Grafiek 1 — Evolutie van de werkloosheid 1975-1991 (30 juni) — Vlaams Gewest

Bron : RVA en VDAB

In absolute cijfers is de vermindering over de tijdspanne 1985-1991 het grootst bij de vrouwen, namelijk — 49.692 eenheden tegenover — 35.777 eenheden bij de mannen. Procentueel is de daling evenwel belangrijker bij de mannen (- 39,5 %) dan bij de vrouwen (- 34,2 %).

De procentueel sterkere afname van het aantal mannelijke UVW's heeft voor gevolg dat hun aandeel in de werkloosheid verminderd is van 38,4 % in juni 1985 tot 36,4 % in juni 1991 ; het aandeel van de vrouwelijke UVW's nam gedurende deze referentieperiode toe van 61,6 % tot 63,6 % . Er is dus een sterke feminiseringstendens aanwezig.

In vergelijking met vorig jaar is er evenwel een toename van de werkloosheid met 7.391 eenheden vast te stellen. Deze toename valt uitsluitend te onderkennen bij de kortdurig werklozen (- 1 jaar).

Tabel 5 — Vergelijking UVW naar inactiviteitsduur — Vlaams Gewest (30 juni)

Werkloosheids-duur	M	V	T	Totaal juni 1990	juni 1991 juni 1990
- 1 jaar	28.360	40.912	69.272	55.886	+ 13.386
+ 1 jaar	26.429	54.727	81.156	87.151	- 5.995
waarvan + 2 jaar	17.866	39.318	57.184	64.318	- 7.134
Totaal	54.789	95.639	150.428	143.037	+ 7.391

Bron : VDAB

De gegevens vermeld in tabel 6 illustreren duidelijk het toegenomen aandeel van de kortdurige werkloosheid. Sedert

1984 was dit aandeel binnen de globale werklozenbevolking nog nooit zo groot, namelijk 46 %.

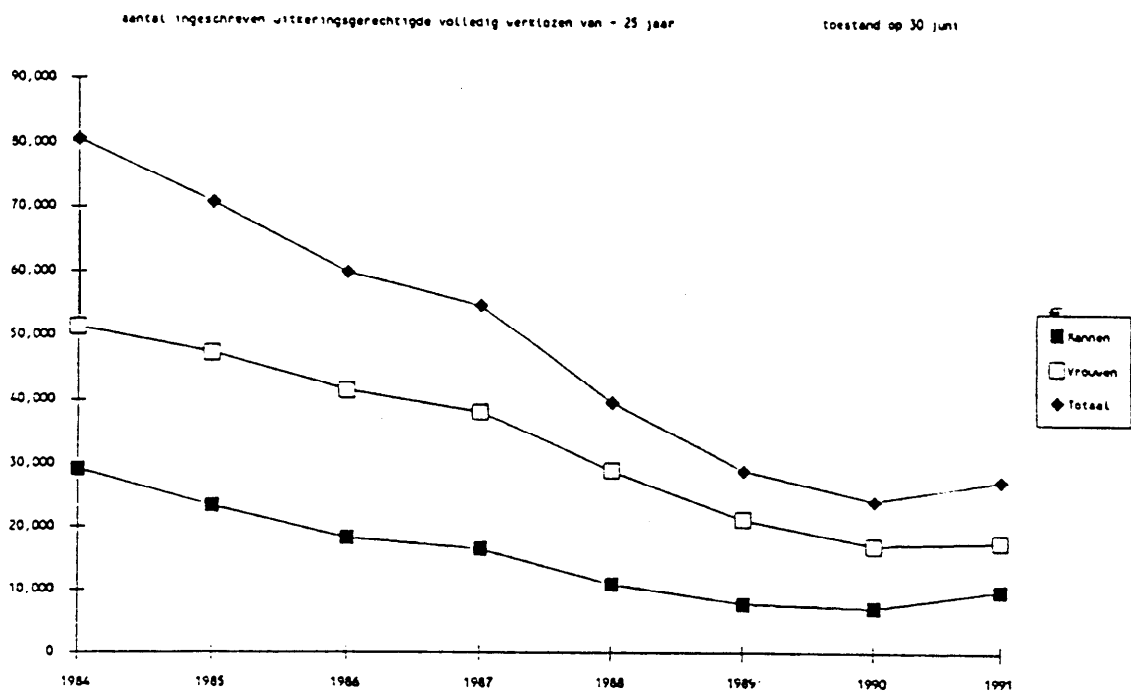
Een vergelijking tussen juni 1990 en juni 1991 toont aan dat de procentuele verandering van de groep van de -1 jaar-werklozen + 23,9 % bedraagt ; voor de groep met een werkloosheidsduur tussen 1 en 2 jaar is dit + 4,9 %. Voor de werklozen met een inactiviteitsduur van ten minste 2 jaar bedraagt de procentuele verandering evenwel - 12,1 %.

Tabel 6 — Indeling van de volledig werklozen naar inactiviteitsduur — Vlaams Gewest (30 juni)

Totaal	Aantal			Totaal	In % van het totaal		
	- 1 jaar	1-2 jaar	+ 2 jaar		- 1 jaar	1-2 jaar	+ 2 jaar
1984	85.838	51.528	134.018	271.384	31,6	19,0	49,4
1985	74.798	41.105	119.994	235.897	31,7	17,4	50,9
1986	67.321	35.913	112.494	215.728	31,2	16,7	52,2
1987	72.244	32.850	106.594	211.688	34,1	15,5	50,4
1988	66.406	29.773	89.635	185.814	35,7	16,0	48,2
1989	57.075	25.947	74.150	157.172	36,3	16,5	47,2
1990	55.886	22.833	64.318	143.037	39,1	16,0	45,0
1991	69.272	23.972	57.184	150.428	46,0	15,9	38,1

Vergeleken met de jaren '80 is er vooral een aanzienlijke daling van de jeugdwerkloosheid vast te stellen. Het aantal UVW's van minder dan 25 jaar daalde tussen 1985 en 1991 van 70.735 tot 27.393 eenheden. Deze cijfers kunnen nochtans niet verbergen dat de evolutie van de jeugdwerkloosheid niet meer eenduidig gunstig is. Tegenover juni 1990 is er een stijging met 3.295 jongeren. Reeds tijdens de maanden maart en april 1991 werd een verminderde uitstroombkans voor jongeren vastgesteld. De mannelijke jongeren lijken het sterkst door deze evolutie te worden getroffen.

Grafiek 2 — Evolutie van de jeugdwerkloosheid — 1984-1991 — Vlaams Gewest (30 juni) — UVW van -25 jaar

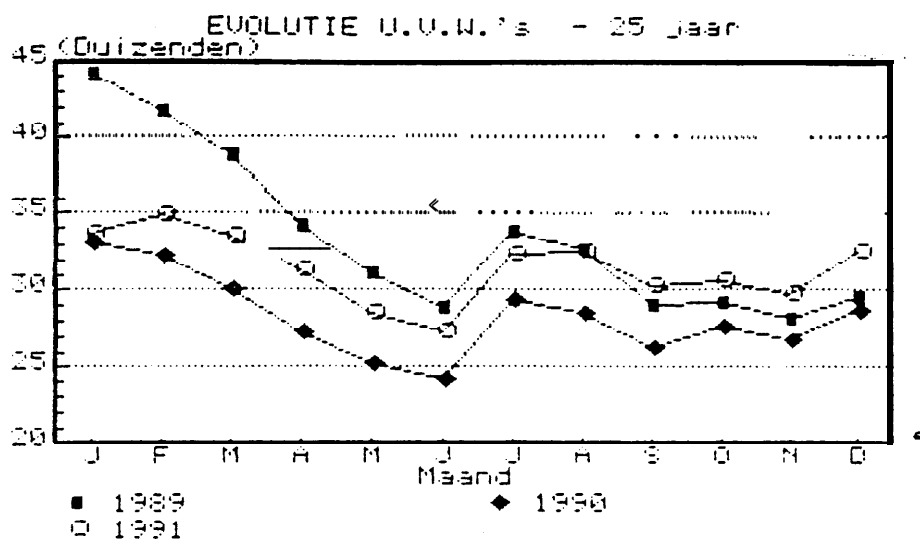
Bron : RVA en VDAB

Alhoewel het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid praktisch constant blijft (20 % — 1 op 5 UVW's), nemen de absolute aantallen toe. In december

1991 telde men 32.469 UVW's van minder dan 25 jaar tegenover slechts 28.763 in december 1990. Het jaargemiddelde 1991 (31.444) lag meer dan 3.000 eenheden hoger dan het jaargemiddelde 1990 (28.275).

Een studie van de VDAB wijst uit dat de integratie op de arbeidsmarkt van de schoolverlaters die uitsluitend lager onderwijs genoten, vrij moeilijk verloopt. Deze groep blijft een belangrijk aandeel vormen van de niet-werkende werkzoekenden, ondanks het feit dat de aangroei van dit werkzoekendenbestand sterk vertraagd is door de verlenging van de leerplicht. De studie toont tevens aan dat de technische richtingen over het algemeen betere perspectieven bieden dan de algemeen vormende en de beroepsrichtingen en dit zowel in het lager secundair als in het hoger secundair onderwijs.

Grafiek 3 — Evolutie van de jeugdwerkloosheid 1989-1991
— Vlaams Gewest — UVW van <25 jaar

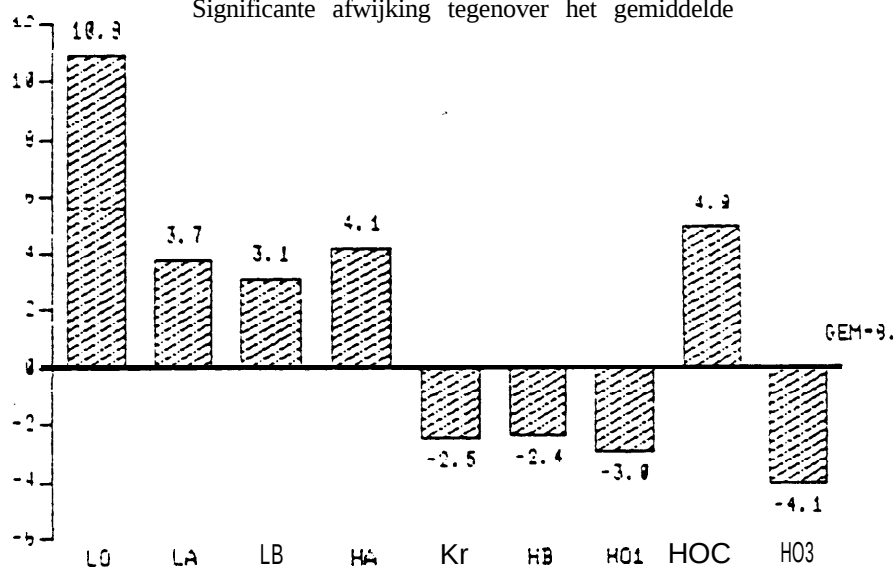

Bron : VDAB

Grafiek 4 — Aantal schoolverlaters nog werkzoekend in mei '90

Indeling per studieniveau (MANNEN)

Significante afwijking tegenover het gemiddelde

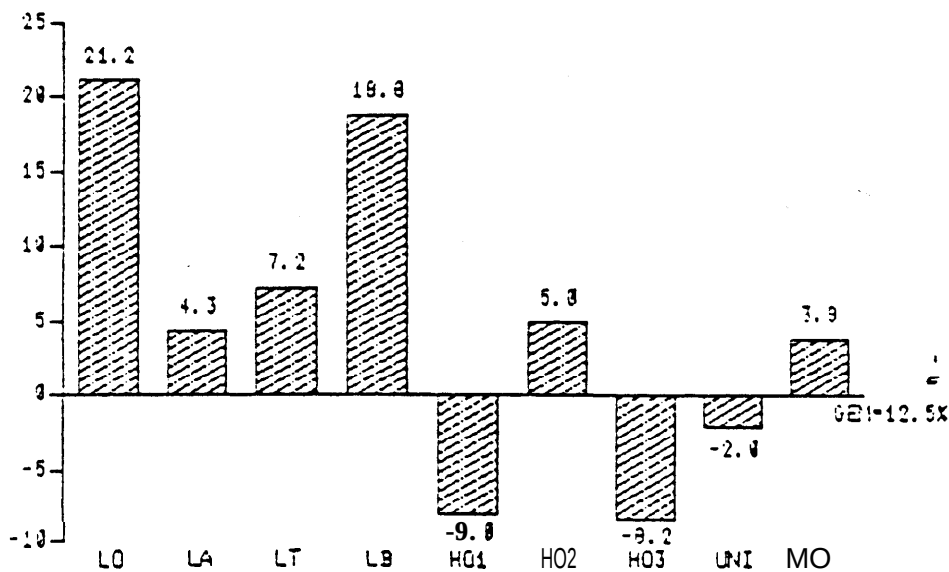
NB : HO1 : hoger onderwijs van het korte type
HO3 : hoger onderwijs van het lange type
HO2 : quasi onbestaand, komt nog alleen voor in het kunst-onderwijs

Bron : VDAB

Grafiek 5 — Aantal schoolverlaters nog werkzoekend in mei '90

Indeling per studieniveau (VROUWEN)

Significante afwijking tegenover het gemiddelde

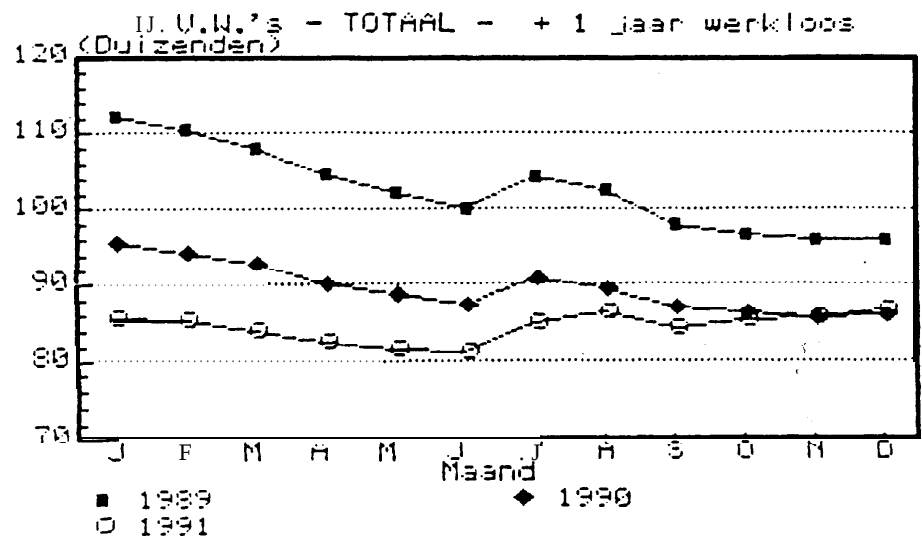
Bron : VDAB

De langdurige werkloosheid kent nog steeds een dalende tendens. Dit geldt zowel voor de mannen als voor de vrouwen. Tijdens de periode 1985-1991 is het aantal ingeschreven UVW's met een inactiviteitsduur van ten minste één jaar verminderd met liefst 79.943 eenheden. De daling bij de vrouwen heeft betrekking op 50.662 eenheden en bij de mannen op 29.281 eenheden.

In vergelijking met juni 1990 valt er een afname met bijna 6.000 eenheden te onderkennen (87.151 versus 81.156 eenheden), hetzij een procentuele vermindering van 6,9 %. Dit gegeven staat in schril contrast met de globale toename van de werkloosheid in dezelfde periode (+ 5,1 %). Nochtans is er sedert de tweede helft van 1991 een vertraging waar te nemen van deze dalende tendens. Dit weerspiegelt zich vooral in de categorie van de langdurig werklozen tussen 1 en 2 jaar.

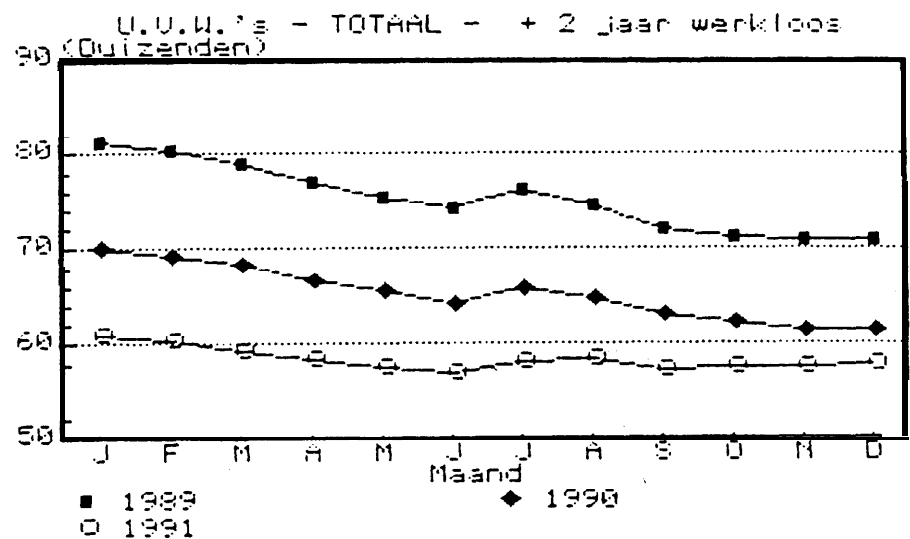
De uitstroomgegevens van de VDAB voor de jaren 1989 en 1990 tonen tenslotte aan dat het aandeel van de langdurig werklozen in het totaal aantal uitschrijvingen gestabiliseerd is.

Grafiek 6 – Evolutie van de langdurige werkloosheid –
Vlaams Gewest – 1989-1991 – UVW + 1 jaar werkloos

Bron : VDAB

Grafiek 7 – Evolutie van de langdurige werkloosheid –
Vlaams Gewest – 1989-1991 – UVW + 2 jaar werkloos

Bron : VDAB

Tabel 7 – Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden – Vlaams Gewest – 1989-1991 – indeling naar activiteitsduur

	-1 jaar	1-2 jaar	2-5 jaar	+5 jaar	totaal langdurige werkloosh. (+1j.)
1989	85.515	28.532	34.529	42.391	105.452
1990	84.407	25.310	31.174	35.603	92.087
1991	99.226	27.190	30.261	29.930	87.381

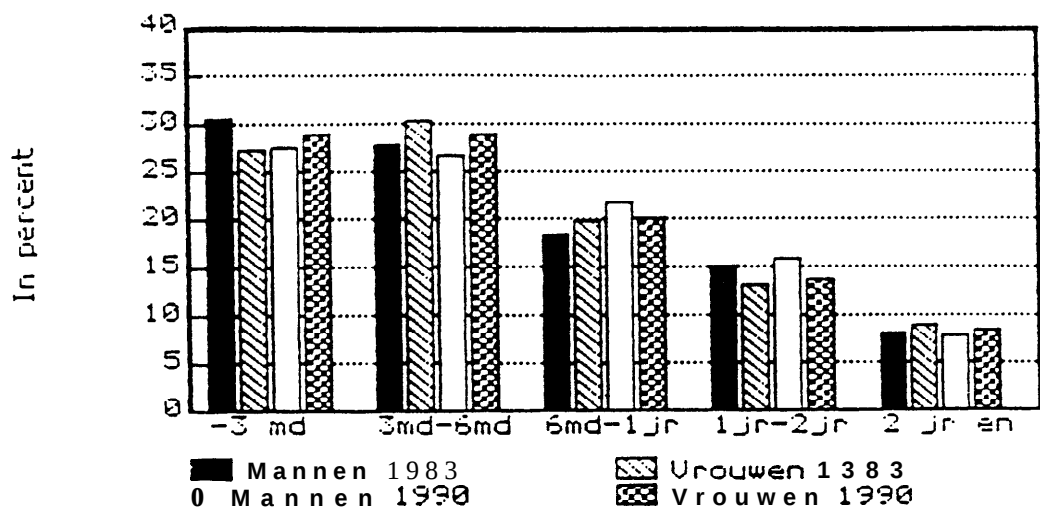
Bron : VDAB

Tabel 8 — Gewogen uitstroom van werkzoekenden volgens werkloosheidsduur en geslacht (excl. jongeren in wachttijd) in % — Vlaanderen

	1989			1990		
	M	V	T	M	V	T
— 3 maand	30,6	27,4	30,8	27,7	29,1	30,1
3 maand — 6 maand	27,8	30,5	29,5	26,8	28,9	28,3
6 maand — 1 jaar	18,4	19,9	18,6	21,7	20,0	20,3
1 jaar — 2 jaar	15,0	13,3	13,5	16,1	13,7	13,9
2jaar en +	8,2	8,9	7,7	7,8	8,4	7,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : VDAB en kabinet Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

Grafiek 8 — Gewogen uitstroom van werkzoekenden volgens werkloosheidsduur en geslacht — Vlaams Gewest

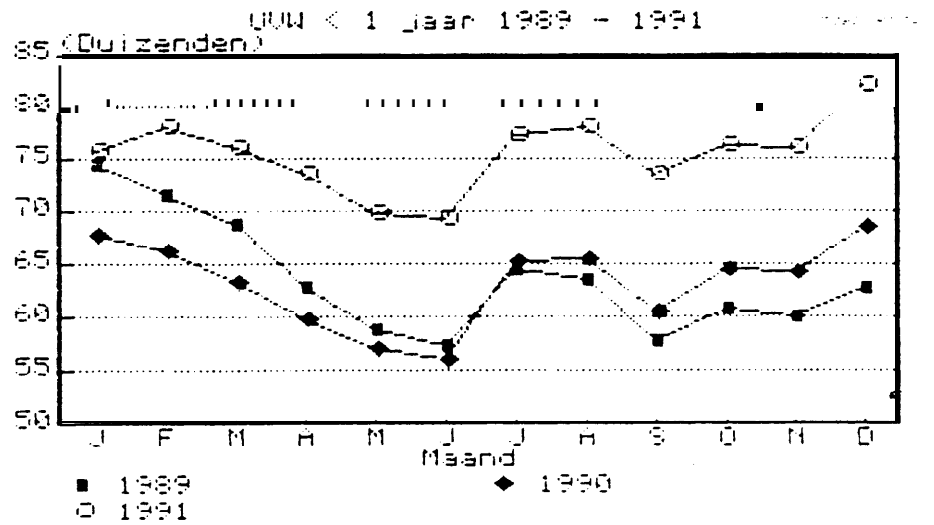

Bron : VDAB

Uit de werkloosheidscijfers van 1991 blijkt dat het aandeel van de kortdurige werkloosheid (-1 jaar) toeneemt (cfr. tabel 7). Een eerste analyse wijst uit dat er een verhoogde instroom van kortdurige naar langdurige werkloosheid valt te onderkennen.

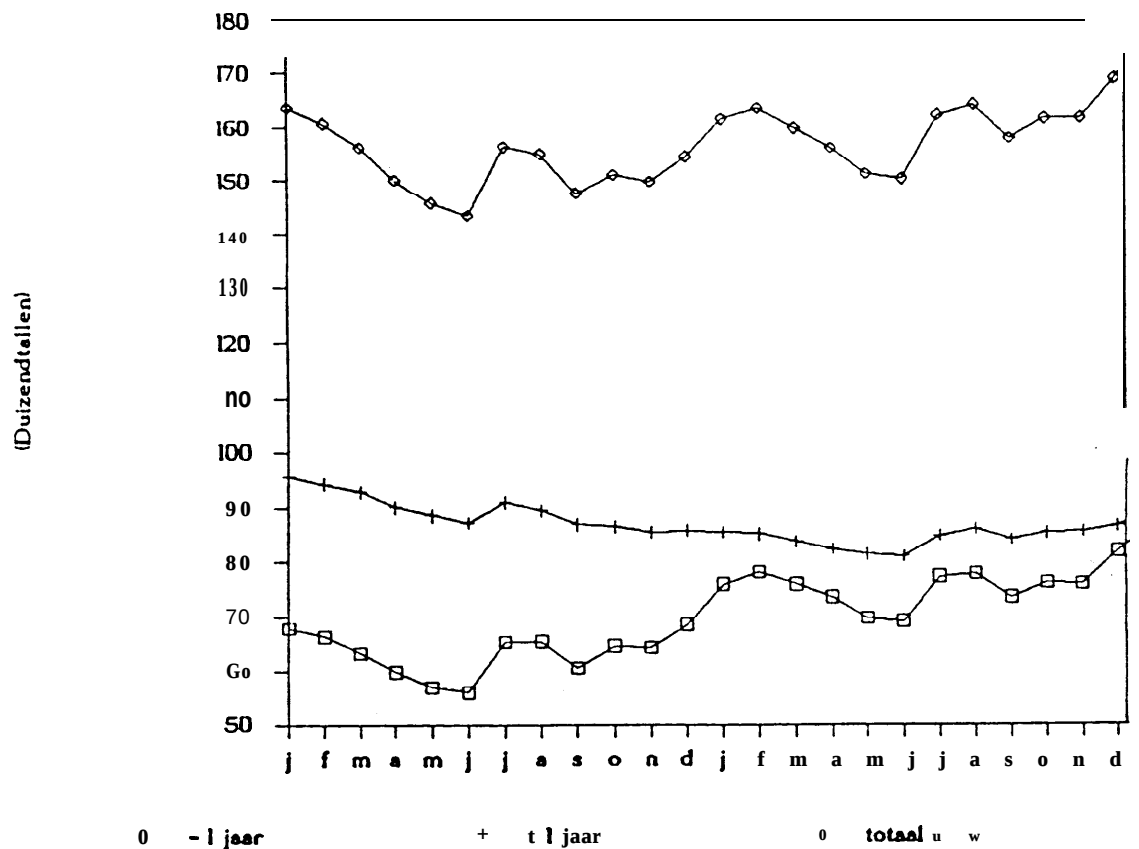
Dit valt onder meer op doordat vanaf het derde kwartaal 1991 het aandeel van de werklozen met een inactiviteitsduur van 1 à 2 jaar vergroot tegenover het aandeel van de werklozen met een inactiviteitsduur van ten minste 2 jaar. Binnen de groep van de 6 maanden tot 1 jaar werklozen lijken de uitstroomkansen daarenboven af te nemen.

Grafiek 9 — Evolutie van de kortdurige werkloosheid —
Vlaams Gewest — 1989-1991 — UVW — 1 jaar werkloos

Bron : VDAB

Grafiek 10 — UVW's naar inactiviteitsduur — januari 1990
— december 1991 — Vlaams Gewest

Bron : VDAB

Gelet op de in de werkloosheidsverzekering verankerde voorwaarde van inschrijving als werkzoekende en de diversiteit van de categorieën van uitkeringsgerechtigde werklozen is ook een beeld van de RVA-gegevens voor Vlaanderen interessant.

Tabel 9 — Overzicht van de meest relevante werklozencategorieën — Vlaams Gewest

Categorieën	M	V	T	Totaal juni 1990	juni 1991 juni 1990
uvw wz (1)	54.789	95.639	150.428	143.037	+ 7.391
Oudere UVW niet wz (2)	31.490	16.239	47.729	46.035	+ 1.694
Jongeren in wacht- tijd (3)	2.490	3.503	5.993	5.369	+ 624
Deeltijdwerkers (4)	13.375	101.075	114.450	119.573	— 5.123
Soc. en fam. re- denen (5)	309	30.653	30.962	26.288	+ 4.674
Bruggepensio- nerden (6)	73.640	11.163	84.803	88.831	+ 972

Bron : RVA

Opmerkingen :

- (1) werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen
- (2) oudere UVW die niet meer ingeschreven zijn als werkzoekende
- (3) jongeren die hun wachttijd vervullen in het kader van de werkloosheidsreglementering
- (4) deeltijdwerkers om aan de werkloosheid te ontsnappen
- (5) UVW die niet meer ingeschreven zijn als werkzoekende wegens sociale of familiale redenen
- (6) werknemers die van het conventioneel brugpensioen genieten

Uit deze gegevens blijkt dat er drie grote groepen van uitkeringsgerechtigd volledig werklozen te onderscheiden vallen :

1° de ingeschreven uitkeringsgerechtigde werklozen (150.428 eenheden) : deze groep omvat de personen die zich beschikbaar stellen voor de -arbeidsmarkt ;

2° de niet-ingeschreven uitkeringsgerechtigde werklozen (163.494 eenheden) : deze groep omvat alle werklozen die zich teruggetrokken hebben van de arbeidsmarkt ;

3° de deeltijdwerkers om aan de werkloosheid te ontsnappen (114.450 eenheden) : deze groep omvat alle deeltijdwerkers die ingeschreven zijn als werkzoekende en beschikbaar zijn voor de voltijdse arbeidsmarkt.

De werkloosheidsgraad bedraagt in Vlaanderen 10,4 %: respectievelijk 6,8 % bij de mannen en 15,6 % bij de vrouwen. In vergelijking met vorig jaar betekent dit een stijging met 0,7 % (5,9 % bij de mannen en 15 % bij de vrouwen). Naar subregionale tewerkstellingsdienst valt vooral de hoge werkloosheidsgraad bij de vrouwen in Turnhout (21,1 %) en Limburg (22,5 %) op.

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de aangroei van de werkgelegenheid (zie 1.2.1.) over de periode 1990-1995 niet voor een evenredige daling van de werkloosheid zal zorgen. Diverse onderzoeken wijzen immers uit dat één op twee betrekkingen wordt ingenomen door nieuwkomers op de arbeidsmarkt, namelijk schoolverlaters en (her)intreders.

1.2.3. *Vacature-markt*

In 1991 heeft de VDAB 77.624 vacatures uit het normaal economisch circuit ontvangen¹, dit is 7 % minder dan voor het jaar 1990. Hiermee wordt de tendens 1989-1990 doorgetrokken. In 1990 ontving de VDAB immers 11,4 % minder vacatures dan in 1989 (82.222 versus 93.974).

Het „voldoeningspercentage”, met andere woorden de verhouding tussen het aantal vervulde en het aantal ontvangen vacatures, is met 1 % gedaald. Uit een vergelijking van het aantal ontvangen vacatures met de regionale conjunctuurindicator, opgesteld door de Nationale Bank van België, blijkt dat het aantal ontvangen vacatures deze indicator zeer goed volgt.

Het marktaandeel van de VDAB blijft over de jaren heen evenwel rond 45 % schommelen en stijgt zelfs lichtjes.

Tabel 10 — Overzicht van de V.D.A.B.-vacatures 1990-1991

	Ontvangen		Vershil	Voldaan		Voldaan	Voldaan
	1990	1991	in % 1990	1990	1991	in % 1990	in % 1991
NEC (stage inbegrepen)	82.222	77.624	— 7 %	58.863	54.158	70,7	69,7

Bron : VDAB

Uit de dagelijkse praktijk van de bemiddelingsdiensten van de VDAB blijkt dat werkgevers minder specifieke studievereisten stellen en meer belang hechten aan stielkennis, ervaring en motivatie. Zowel de VDAB-vacatureanalyses als het arbeidsmarktonderzoek van de SERV onderschrijven deze vaststelling. De groeiende schaarste aan gekwalificeerde arbeidskrachten is hieraan natuurlijk niet vreemd.

De vacature-analyse van de VDAB levert tevens een gedetailleerd inzicht in de knelpunten op de arbeidsmarkt. Volgende beroepen vormen de top-20 van de knelpuntvacatures :

1. Architecten
2. Ingenieurs
3. Verpleegkundigen
4. Praktijkleraars
5. Technische tekenaars
6. Technici
7. Kaderpersoneel
8. Commerciële functies
9. Vrachtwagenchauffeurs
10. Postbodes
11. Metaalarbeiders
12. Optici en tandtechnicus
13. Mecaniciens
14. Loodgieter — lasser — monteur
15. Elektriciens — elektromecaniciens
16. Bouwarbeiders
17. Drukkers
18. Bouwplaatsmachinisten
19. Havenarbeiders
20. Horecapersoneel

¹ Hierin zitten alle vacatures vevat met uitzondering van de vacatures die betrekking hebben op de tewerkstellingsprogramma's (GESCO, BTK, DAC, IBF), de vervangingen in het kader van de loopbaanonderbreking in de publieke sector en de horecajobs voor zeer korte duur (de zogenaamde extra's). De stagebetrekkingen worden echter wel meegerekend.

Uit de vacatures waarin deze knelpuntenberoepen gevraagd worden, komen ook een aantal gegevens in verband met studieniveau en gevraagde ervaring tot uiting.

Een vergelijking van deze variabelen met dezelfde variabelen uit het totaal van vacatures levert een aantal interessante vaststellingen op :

- de vraag naar werkzoekenden uit het hoger secundair technisch en het hoger onderwijs buiten de universiteit van de 3de graad is in de knelpuntenvacatures veel groter dan in het totaal ;

- de vraag naar werkzoekenden met ervaring ligt hoger bij de knelpuntenvacatures ;

- de werkgevers spelen reeds in op het bestaan van deze knelpuntenberoepen :

- de gevraagde maximum leeftijd wordt sterk opgetrokken bij de vraag naar deze beroepen ;

- in de provincies Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen, waar de werkloosheidsgraad het laagst is, worden deze vacatures veel minder doorgegeven.

Voor de gevraagde beroepen werd ook een vergelijking gemaakt tussen de vacatures en de beschikbare arbeidsreserve (meest plaatsbaar), namelijk de niet-werkende werkzoekenden, lichamelijk volledig geschikt, minder dan 40 jaar oud en minder dan 2 jaar werkloos.

Voor het totaal van de vacatures was de verhouding tussen de meest plaatsbare niet-werkende werkzoekenden en het aantal jobs 5,23.

Voor de knelpuntenvacatures bedroeg deze verhouding slechts 1,77.

Het aandeel van de vrouwen in de meest plaatsbare niet-werkende werkzoekenden voor de knelpuntenberoepen is slechts één derde, terwijl dat voor het totaal nog twee derde bedroeg.

De VDAB-vacatureanalyse geeft natuurlijk geen volledig beeld van de bewegingen op de Vlaamse arbeidsmarkt. De „turn-over” -enquête die door de VDAB met betrekking tot het jaar 1990 werd uitgevoerd, levert echter interessante informatie op over de aanvullende vacature-markt. Hieruit blijkt dat de globale turn-over voor 1990 15,8 % bedraagt, wat quasi overeenkomt met de turn-over in 1987 (15,4 %). Wel valt er een belangrijk verschil te noteren tussen de bedrijven met minder dan 100 werknemers, waar de turn-over 19,4 % bedraagt, en de bedrijven met minstens 100 werknemers, waar de turn-over 12,4 % bedraagt. Naar sector toe is de turn-over het hoogst bij het vervoer- en verkeerswezen (28,7), de bouwnijverheid (22) en de handel (18,8). In vergelijking met 1987 valt vooral de daling in de bank- en verzekeringssector op namelijk 5,5 tegenover 14,3.

1.2.4 Bemiddelingsactiviteiten

De VDAB had in 1991 803.393 contacten met werkzoekenden, hetzij gemiddeld per maand 66.949 contacten. Vertaald naar het aantal werkzoekenden betekent dit dat gemiddeld maandelijks 18,2 % van de werkzoekenden gecontacteerd werden. Per personeelslid houdt dit gemiddeld maandelijks 134 contacten in.

Wat de werking van de jobclubs betreft waren er op 31 december 1991 6.239 jobclubleden ingeschreven. Hiervan vonden 3.983 werkzoekenden na uiterlijk twee maanden werk. De plaatsingsratio bedraagt aldus 58 %, dit is een stijging met 3 % tegenover 1990.

De Weer-Werkactie noteerde op 31 december 1991 11.356 Weer-Werklanten. Uit de uitstroomgegevens blijkt dat 36 % van de klanten (4.102 eenheden) tewerkgesteld is ; hiervan is 72 % tewerkgesteld in het gewone arbeidscircuit, 24 % als gesubsidieerd contractueel in de Weer-Werk-tewerkstellingsprojecten en 4 % als niet-loontrekkende. Voor 32 % van het cliënteel leidde de actie naar een opleiding (3.606 eenheden) : 44 % volgt een direct arbeidsmarktgerichte opleiding, 48 % een indirect arbeidsmarktgerichte opleiding en 8 % een jobclub-module. Vergelijken wij deze resultaten met deze van 15 maanden geleden, dan wordt een verhoogd outputbereik vastgesteld en dat ondanks een zekere kentering in de globale tewerkstelling. Toen bedroeg de tewerkstellingsratio 23 % en de opleidingsratio 21 %.

De profielgegevens tonen aan dat de Weer-Werkactie ook de moeilijker doelgroepen bereikt : meer dan 30 % van de Weer-Werkers zijn meer dan 5 jaar werkloos (21 % tussen 5 en 10 jaar, 11 % + 10 jaar) ; 64 % heeft hoogstens het lager secundair onderwijs gevolgd, 20 % is ouder dan 40 jaar. De actie blijkt eveneens „vrouwvriendelijk” te zijn : 70 % van de klanten is immers vrouw.

1.2.5. Uitzendarbeid

De markt van de uitzendarbeid is in 1990-1991 nog altijd expansief te noemen ondanks de vertraagde economische groei.

Dit blijkt vooreerst uit het feit dat in 1990 10 nieuwe uitzendbureaus erkend werden ; tevens werden 34 erkenningen vernieuwd. Daarmee komt het totaal aantal erkende uitzendbureaus in Vlaanderen einde 1990 op 76. Belangrijk is eveneens dat deze bureaus zich in toenemende mate gedecentraliseerd ontwikkelen.

Tabel 11 — Aantal private uitzendbureaus 1987-1990

Streek	1987	1990	Groeifactor
Gent	26	60	2,31
Antwerpen	25	49	1,96
Vilvoorde	22	41	1,87
Hasselt	24	41	1,71
Brugge	19	28	1,48
Turnhout	11	14	1,28
Kortrijk	14	29	2,08
Totaal	141	262	1,86

Bron : UPEDI en VDAB

De cijfers van het Sociaal Fonds voor de Uitzendkrachten illustreren ook het toegenomen belang van uitzendarbeid. De brutoloonmassa steeg van 3,9 miljard frank in 1983 tot 18,2 miljard frank in 1990. Het aantal gepresteerde werkdagen klom in dezelfde periode van 1.767.777 tot 7.791.662 ; weliswaar is er in 1990 een lichte afname ten aanzien van 1989 te bespeuren. De cijfergegevens van 30 juni 1991 wijzen op een verdere ontwikkeling zowel met betrekking tot de brutoloonmassa (9.683.503 frank) als met betrekking tot het aantal gepresteerde dagen (3.975.482).

Tabel 12 — Evolutie van de uitzendarbeid : brutolonen en gepresteerde dagen — België

Jaren	Brutolonen (in 1 .000 frank)	Dagen
1983	3.912.085	1.796.777
1984	4.746.290	2.246.257
1985	7.165.295	3.394.722
1986	8.658.173	4.788.493
1987	10.730.828	5.171.115
1988	13.803.599	6.644.856
1989	17.123.261	7.794.183
1990	18.274.071	7.791.662

Bron : Sociaal Fonds voor de Uitzendkrachten

Ook de laatst beschikbare RSZ-gegevens wijzen nog op het expansief karakter van de uitzendarbeid. Het aantal uitzendkrachten groeide aan van 9.363 in 1977 tot bijna 50.000 in 1989. Deze toename is vooral te situeren bij de mannelijke arbeiders en de vrouwelijke bedienden.

Tabel 13 — Uitzendarbeid : onder RSZ ressorterende werknemers (toestand op 30 juni) België

	Arbeiders			Bedienden		Algemeen Totaal	
	M	V	T	M	V	T	
1977	2.880	354	3.234	1.289	4.840	4.129	9.363
1978	2.930	599	3.529	1.355	5.187	6.522	10.051
1979	5.144	821	5.935	1.513	5.667	7.180	13.115
1980	5.458	972	6.430	1.595	5.262	6.857	13.287
1981	3.907	755	4.662	1.399	4.333	5.732	10.394
1982	4.812	773	5.585	1.104	3.884	4.988	10.573
1983	7.963	1.759	9.722	1.593	5.020	6.613	16.335
1984	9.345	1.635	10.980	1.597	4.323	5.920	16.900
1985	14.737	2.665	17.402	2.357	6.373	8.730	26.132
1986	15.476	2.875	18.351	2.530	6.850	9.380	27.731
1987	19.712	4.550	24.262	3.027	8.918	11.945	36.207
1988	22.040	5.240	27.280	3.340	9.301	12.641	39.921
1989	27.282	7.677	34.959	4.298	10.703	15.001	49.960
1990	28.952	8.623	37.575	4.838	11.861	16.699	54.274

Bron : RSZ

Uit de turn-over-enquête van de VDAB blijkt tenslotte dat de helft van de bevraagde bedrijven in 1990 nog meer beroep deden op uitzendarbeid dan in 1989 ; voor 38 % van de bedrijven kan er een verminderd beroep worden vastgesteld.

Tegenover deze globale expansie van de sector van de uitzendarbeid staat het afnemend marktaandeel van de publieke uitzendbureaus. Hun aandeel daalde van 23,27 % in 1983 tot 15,94 % in 1990. T-Interim Vlaanderen zag haar marktaandeel zelf meer dan halveren.

Tabel 14 — Evolutie marktaandeel private en publieke uitzendbureaus — brutolonen — België

Jaar	Private uitzendbureaus	Publieke uitzendbureaus	TIV
1983	76,73	23,27	—
1984	73,82	26,18	18,56
1985	77,05	22,95	12,90
1986	77,98	22,02	12,99
1987	77,19	22,81	13,44
1988	78,82	21,18	13,13
1989	81,25	18,65	9,84
1990	84,06	15,94	7,86

Bron : Sociaal Fonds voor de Uitzendarbeid en VDAB

Tabel 15 — T-Interim : bezoldigde uren 1984-1990

Jaar	Uren	Verskil t.o.v. voorgaande jaren
1984	2.790.431	—
1985	3.429.774	+ 23 %
1986	4.333.132	+ 26 %
1987	5.381.225	+ 12%
1988	6.083.537	+ 13 %
1989	6.040.455	- 1 %
1990	4.984.581	— 18%
1991	4.260.108	— 15%

Bron : VDAB

Deze evolutie wordt bevestigd in een vergelijking op grond van het aantal bezoldigde uren. Hieruit blijkt dat T-Interim tot einde 1988 een opmerkelijke groei kende. Maar na een stagnatie in 1989 viel het volume bezoldigde uren fors terug in 1990. Ook het aantal tewerkgestelde werknemers liep bij T-Interim terug, namelijk van 8.294 in 1989 tot 7.578 in 1990.

1.2.6. Immigratie

Van 1985 tot 1991 is het aantal toegekende arbeidskaarten merkkelijk gestegen. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat de tweede en derde generatievreemdelingen automatisch gerechtigd worden op een arbeidskaart A.

Van de 8.141 arbeidskaarten die in 1991 werden toegekend, werden er 3.665 (45 %) afgeleverd aan werknemers zonder immigratie, dit wil zeggen aan werknemers die op het ogenblik van de aanvraag reeds regelmatig in het land verbleven. Aan 2.430 werknemers werd een arbeidskaart met immigratie afgeleverd (30 %) ; in 1.690 gevallen betrof het hier de aflevering van een arbeidskaart B aan werknemers die voor het eerst het land zijn binnengekomen ; de overige gevallen hebben betrekking op werknemers aan wie wegens de gezinshereniging of het huwelijk de arbeidskaart A niet kan worden geweigerd. Tenslotte werd in 2.046 gevallen (25 %) de arbeidskaart vernieuwd.

De toename van het aantal nieuwe immigranten, van 1.051 in 1989 tot 1.690 in 1991, kan deels worden verklaard door de onbeschikbaarheid van gepaste arbeidskrachten op de Belgische arbeidsmarkt, bepaalde specifieke sectoriële behoeften en de internationale ontwikkelingen. Een diepere analyse van dit cijfer leert dat ongeveer drie vierde van deze arbeidskaarten afgeleverd werd aan personen op wie, volgens de vigerende wetgeving, de immigratiestop en de beschikbaarheid van Belgische arbeidskrachten op de arbeidsmarkt, niet van toepassing zijn. Het betreft hier hoofdzakelijk arbeidskaarten die toegekend worden aan hooggeschoolde of leidinggevende personen, gedetacheerden, studenten, wetenschappers, universitaire deskundigen en beroepssportbeoefenaars. De resterende gevallen hebben inzonderheid betrekking op gekwalificeerde arbeidskrachten die niet op korte termijn op de Belgische arbeidsmarkt gevonden kunnen worden (leraren met specifieke lesopdrachten, specifieke technische beroepen,)

Tabel 16 — Evolutie van het aantal afgeleverde arbeidskaarten 1985-1990 — Vlaams Gewest

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
totaal toegekende arbeidskaarten	3.627	3.952	4.371	4.881	5.921	7.339	8.141
waarvan :							
— A-kaarten	2.068	2.509	2.915	3.189	3.603	4.103	4.484
— B-kaarten	1.559	1.443	1.456	1.692	2.318	3.236	3.657
— vernieuwingen (1)	992	911	893	983	1.233	1.761	2.046
weigeringen	364	380	562	783	854	926	873
beroepen	191	189	245	327	311	481	461

Bron : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap — Administratie Werkgelegenheid

(1) inbegrepen in het totaal aantal toegekende arbeidskaarten.

De meeste arbeidskaarten worden toegekend in de volgende sectoren : de metaalnijverheid, de handel, de bouwsector, de chemische nijverheid, de horeca en de overige (dit is de niet-gespecificeerde) sectoren. Tabel 17 — Aantal afgeleverde arbeidskaarten per industriële sector.

Tabel 17 — Aantal afgeleverde arbeidskaarten per industriële sector

Industriële sector	Arbeidskaarten A & B					
	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Landbouw	2	—	1	—	—	8
Mijnen	—	2	1	—	—	—
Steengroeven	2	1	—	—	—	—
Voeding	33	33	17	35	43	40
Chemie	246	205	223	227	275	312
Hout	1	5	—	1	—	5
Papier — Boek	6	45	31	14	18	39
Leder en Huis	6	3	1	2	—	2
Textiel	12	7	11	16	17	49
Kleding	4	2	—	—	11	5
Niet Meth. min.	—	4	1	14	13	10
Metaal	522	427	399	323	539	654
Versch. industrieën	35	22	13	13	16	26

Industriële sector	Arbeidskaarten A & B					
	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Bouw	12	19	15	47	180	352
Water, gas, elektriciteit	1	16	—	2	4	10
Handel, bank, verzekeringen	149	158	175	240	339	572
Hotels, spijshuizen	68	56	97	138	187	290
Personenverzekering	77	77	66	97	99	86
Transport en verkeer	103	111	96	107	181	190
Overige sectoren	280	255	307	416	445	586

Bron : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap — Administratie Werkgelegenheid

Naar nationaliteit worden de meeste arbeidskaarten toegekend aan onderdanen van Turkije en Marokko. Er is tevens een relevante toename vast te stellen vanuit Polen, Joegoslavië, Japan en de andere landen van Azië.

Tabel 18 — Afgeleverde arbeidskaarten : verdeling per nationaliteit — Vlaams Gewest

Nationaliteit	1989	1990	1991
Spanje	183	175	192
Portugal	89	145	120
Oostenrijk	34	37	60
Zwitserland	24	29	46
Zweden	110	170	160
Noorwegen	43	69	124
Turkije	1.159	1.355	1.548
Andere landen			
Raad van Europa	5	9	38
Tot. landen	1.647	1.989	2.288
Raad van Europa			
Finland	50	75	73
Joegoslavië	163	277	541
Verenigde Staten	415	481	557
Canada	44	49	66
Japan	277	371	434
Nieuw-Zeeland	5	10	16
Australië	23	35	73
Totaal landen OESO	2.624	3.287	4.048
Polen	159	358	331
Hongarije	39	63	60
Andere landen Europa	63	152	176
Algerië	61	67	59
Marokko	1.299	1.338	1.439
Tunesië	48	67	111
Andere landen Afrika	285	320	361
Amerikaanse landen	138	191	192
Israël	92	91	110
Andere landen Azië	636	791	887
Oceanië	—	—	—
Pol. vluchtelingen	473	614	311
Staatlozen	4	8	2
Algemeen totaal	5.921	7.339	8.141

Bron : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap — Administratie Werkgelegenheid.

1.2.7. Tewerkstellingsprogramma's

In het Derde Arbeidscircuit (K.B. nr. 25 van 24 maart 1982) waren er einde 1991 9.813 personen tewerkgesteld ; d.i. een daling van 2,1 % t.o.v. 1990 (10.024 werknemers).

In het stelsel van de gesubsidieerde contractuelen (Gesco's) stabiliseerde zich het tewerkstellingspeil.

De plaatselijke besturen stelden op 31 december 1991 ongeveer 26.500 personen als gesco tewerk (raming) ; einde 1990 waren dit 26.868 personen. Zij engageerden tevens 221 Weer-Werk-gesco's. Dit stelsel was einde 1990 nog onbestaande.

In het veralgemeend gesco-stelsel werden er op 31 december 1991 2.952 personen als gesco tewerkgesteld ; einde 1990 bedroeg dit aantal 3.855 personen. Hierbij dienen nog de Weer-Werk-Gesco's te worden toegevoegd, nl. 669 personen (t.o.v. 107 in 1990).

1.3. Besluit

De socio-economische analyse toont aan dat de werkloosheid, en inzonderheid de langdurige werkloosheid, een constante zorg voor het tewerkstellings- en opleidingsbeleid blijft. De gunstige werkgelegenheidsperspectieven zullen geen evenredige daling van de werkloosheid meebrengen. Door de gewijzigde intrrede-mechanismen zal immers ongeveer de helft van de nieuwe arbeidsplaatsen ingenomen worden door nieuwkomers op de arbeidsmarkt.

Als voornaamste knelpunt in deze toestand treedt het kwalificatieprobleem naar voor. De openstaande vacatures kunnen niet doelmatig worden ingevuld omdat de langdurig werklozen niet over de aangepaste kwalificaties beschikken. Er wordt dan ook vastgesteld dat in toenemende mate beroep wordt gedaan op vervangende oplossingen die evenwel vaak slechts partieel of tijdelijk een antwoord kunnen bieden. De ontwikkeling van de tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten en, in zekere mate, van de uitzendarbeid dienen in dit perspectief te worden geplaatst.

Een doelmatig beleid moet dan ook prioritair sleutelen aan het opleidingsvraagstuk. De diverse reïntegratie-acties die opgezet werden voor de langdurig werklozen en de andere risicogroepwerknemers, bieden mogelijkheden om aan de arbeidsmarktknelpunten te verhelpen. Omwille van de intensieve en integrale aanpak werken deze acties echter op een langer termijn-perspectief.

Er dient bijgevolg ook een beleid te worden ontwikkeld dat op korte termijn de arbeidsmarktspanningen kan doen afnemen. Als doelgroep kan hiervoor prioritair gerecruteerd worden uit de aangroeiende groep van de kortdurig werklozen. Voor deze groep kan ook de uitzendmarkt een valabel alternatief bieden om terug aan te sluiten bij het arbeidsproces.

DEEL 2 — BELEIDSDOELSTELLINGEN

2.1. Algemene beleidsdoelstellingen

Het beleid staat in 1992 voor dezelfde uitdaging als de voorgaande jaren, namelijk de bestrijding van de werkloosheid, inzonderheid de langdurige werkloosheid.

Ondanks de toename van de werkgelegenheid gedurende de periode 1987-1990 en de aanzienlijke inspanningen die de Vlaamse overheid zich reeds getroost heeft ten aanzien van de werkloosheidsbestrijding -inzonderheid via de Weer-Werkactie-, blijft het probleem van de langdurige werkloosheid op de voorgrond treden. Door de hardnekkige vorm van deze werkloosheid is het gevaar reëel dat een grote groep van werklozen de band met het arbeidsmarktgebeuren definitief zal verliezen. Dit heeft niet enkel gevolgen voor het arbeidsmarktbeleid maar ook voor alle beleidssectoren die gericht zijn op maatschappelijke reïntegratie.

Het fenomeen van de langdurige werkloosheid is des te schrijnender omdat zich terzelfdertijd knelpunten in bepaalde vacaturevervullingen manifesteren. Voor sommige beroepen is er een duidelijk gebrek aan beschikbare gekwalificeerde arbeidskrachten.

Elke beleidsaanpak moet er bijgevolg op gericht zijn om de paradox van de omvang van de langdurige werkloosheid en de kraptes op de arbeidsmarkt weg te werken. Dit vergt een globaal streven naar een optimale arbeidsallocatie. Vanuit de optiek van de onderneming moet efficiënt kunnen voorzien worden in de nood aan voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten. Vanuit de optiek van de tewerkgestelde werknemers moet het beleid gericht zijn op het bevorderen van de interne doorgroeimogelijkheden, het verbeteren van het kwalificatiepeil en de preventie van dreigende werkloosheid. Vanuit de optiek van de werklozen staan maatregelen in verband met opleiding en werkverzekering centraal.

Enkel een „gezwaluwstaarte” aanpak waarbij opleiding en tewerkstelling innig verweven zijn, kan deze verschillende invalshoeken verzoenen. Deze aanpak moet zich zowel weerspiegelen op het niveau van de individuele onderneming, als op het niveau van de bedrijfssectoren en de globale arbeidsmarkt.

Een nieuwe dimensie heeft zich het voorbije jaar aan deze problematiek toegevoegd. Er wordt een verhoogde concentratie van het aantal werkzoekenden met een werkloosheidsduur van 6 maanden tot 2 jaar waargenomen. Vooral de kwantitatief belangrijke omzetting van het aantal kortdurig (- 6 maanden) naar langdurig werklozen springt hierbij in het oog. Na zes maanden werkloosheid is er duidelijk een toenemend risico op blijvende langdurige werkloosheid vast te stellen ; ook schoolverlaters en jonge werkzoekenden worden door deze evolutie getroffen.

Op deze nieuwe onrustwekkende tendens moet een passend antwoord gegeven worden. In plaats van een curatieve aanpak zoals de Weer-Werkactie, dringt zich hier een preventieve beleidsactie op. Zulke actie moet gericht zijn op de voorkoming van langdurige werkloosheid. Zij zal worden gevoerd onder de benaming „5 vóór 12”-actie.

Deze acties volstaan evenwel nog niet om de omvang van de actuele werkloosheid beduidend terug te dringen, noch om reële kansen te bieden voor alle groepen van werkzoekenden. Daartoe moet de overheid een actiever voorwaardebeleid voeren gericht op de creatie van nieuwe arbeidsplaatsen inzonderheid in die domeinen die buiten het normaal economisch circuit vallen. Het voeren van een beleid waarin een zo volledig mogelijke tewerkstelling prioritair is, ook voor de „moeilijkere” doelgroepen, vloeit rechtstreeks voort uit de goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest bij het decreet van 21 maart 1990. Dit

Handvest, alsook het Charter van de Werkzoekende, voorzien in een inspanningsverbintenis van de Vlaamse overheid om ten aanzien van elke werkzoekende het recht op arbeid en op opleiding te waarborgen.

Deze ambitieuze opdracht heeft slechts kans op succes indien zij kan rekenen op de onverdroten inzet van alle actoren in het arbeidsmarktgebeuren. De Vlaamse overheid alleen beschikt niet over de nodige beleidsmatige en budgettaire middelen om een duurzaam bestrijdingsbeleid te voeren. Het opzet bestaat er dan ook in om de talrijke regionale en plaatselijke maatschappelijke organisaties bij de realisatie van deze doelstellingen te betrekken. Het opvangnetwerk dat -zij het moeizaam- in de Weer-Werkactie gecreëerd wordt, kan hier als voorbeeld dienen.

Vanzelfsprekend wordt aan de sociale gesprekspartners een belangrijke rol toebedeeld in dit proces. Tripartisering leidt in dit kader tot de meest efficiënte aanpak. De organisaties van werkgevers en werknemers kunnen én op Vlaams niveau, én op sectorieel en ondernemingsniveau daadwerkelijk bijdragen tot het totstandbrengen van nieuwe arbeidsplaatsen en tot het bevorderen van de instroomkansen van de langdurig werklozen in het reguliere arbeidscircuit.

De ondersteuning van de nationale overheid is evenzeer gewenst. Deze overheid kan haar instrumenten afstemmen op de aanmoediging van de reïntegratie van langdurig werklozen. De samenwerkingsakkoorden van 10 december 1990 en 5 juni 1991, 1+1=3-Plan genoemd, zijn een stap in de richting van een meer geïntegreerd en gecoördineerd werkloosheidsbeleid over de diverse beleidsniveaus heen. Deze samenwerking moet in de geest van een coöperatief federalisme verder worden uitgebouwd.

2.2. Concretisering van de beleidsdoelstellingen

2.2.1. Kennisverhoging van het arbeidsmarktgebeuren

De uitbouw van een verantwoord tewerkstellings- en opleidingsbeleid moet gegrond zijn op een zo gedegen mogelijke kennis van de arbeidsmarkt. Het doorgronden van de relevante factoren en determinanten in het arbeidsmarktproces is dan ook een conditio sine qua non voor een efficiënte beleidsvoering.

Het belang hiervan mag geenszins onderschat worden aangezien zowel de aanbodzijde als de vraagzijde van de arbeidsmarkt zeer heterogene bestanddelen zijn.

Enerzijds wordt door de nieuwe produktiesystemen en -technieken zoals automatisering, flexibiliteit en just-in-time-management een verhoogde functionele mobiliteit van de werknemers gevraagd. Dit impliceert strengere kwalificatievereisten in functie van multi-inzetbaarheid, meermachinebediening en taakroulatie.

Anderzijds wordt ook de arbeidsmarktreserve gekenmerkt door zijn heterogeniteit. Er zijn vlot inschakelbare en minder vlot inschakelbare werkzoekenden. Sommigen combineren een achterstand inzake beroepskennis en bekwaamheid met maatschappelijke achterstellingen ; anderen zijn erg gemotiveerd maar hebben geen of te weinig werkervaring, nog anderen ontbreekt het aan zelfvertrouwen of motivatie.

Teneinde een beter inzicht te krijgen in het functioneren van de arbeidsmarkt en in de kwantitatieve en kwalitatieve discrepanties op deze markt werd de samenwerkingsovereenkomst met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (S.E.R.V.) verlengd. Deze Raad kreeg de opdracht een permanent arbeidsmarktonderzoek uit te voeren. Het eerste jaar heeft de S.E.R.V. zich toegelegd op het verder uitdiepen van de vacatureanalyses 1988-1990 van de V.D.A.B. In het tweede werkingsjaar (15 juni 1991 – 15 juni 1992) zal naar de achtergronden voor het bestaan van de actuele arbeidsmarktknelpunten gezocht worden o.m. via een uitgebreide bedrijvenenquête.

Om tot een maximale gegevensuitwisseling in beide richtingen te komen werd op vraag van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de S.E.R.V. en de V.D.A.B. met betrekking tot de rol van de Permanente Werkgroepen „Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt”, opgericht binnen de Subregionale Tewerkstellingscomités. Deze overeenkomst moet ertoe leiden dat subregionale knelpunten op een systematische wijze worden gesignaleerd en het voorwerp uitmaken van de globale analyse van de Vlaamse arbeidsmarkt. Deze analyse kan vervolgens het voorwerp uitmaken van een ernstige bevraging van het onderwijs- en opleidingsaanbod, waarbij doelmatigheid, complementariteit en optimaliteit de uitgangspunten zijn.

Vanzelfsprekend blijft ook de S.I.M.O.N.A.-gegevensbank van de V.D.A.B. een belangrijk instrument voor kennisverwerving omtrent een belangrijk deel van de vacaturemarkt (ø 45 %) en omtrent de kenmerken van de in Vlaanderen ingeschreven werkzoekenden. Deze gegevensbank, die nog wordt geperfectioneerd om een betere beleidssturing mogelijk te maken, laat toe om elk jaar een gedetailleerde vacature-analyse uit te voeren. Deze analyse legt systematisch de knelpunten op de arbeidsmarkt bloot zowel naar beroepen als naar bedrijfssectoren toe.

Gelet op de verminderde kansen van jongeren op de arbeidsmarkt werd aan de V.D.A.B. tevens de opdracht gegeven om een longitudinaal onderzoek uit te voeren op de nieuwe lichting schoolverlaters. Deze groep zal permanent worden opgevolgd teneinde een inzicht te verwerven inzake de outflow-mechanismen en kansen van pas afgestudeerden. Hierbij zal inzonderheid aandacht besteed worden aan jongeren van andere etnieën.

Om een accurater beeld te krijgen van de markt van de uitzendarbeid werd op 26 september 1991 een protocol afgesloten met U.P.E.D.I., de beroepsvereniging van uitzendkantoren. Krachtens dit protocol zal U.P.E.D.I. sectoriële informatie over de spreiding en de omvang van uitzendarbeid ter beschikking stellen van de Vlaamse overheid.

Tenslotte hebben de drie wetenschappelijke onderzoeksequipes (H.I.V.A., ISECO en R.I.A.T.), die de Weer-Werkactie begeleiden, als taak om de populatie van de Weer-Werkklanten nauwkeurig door te lichten doorheen alle stadia van het reïntegratieproces. Zo wordt een inzicht verworven in de kwalitatieve kenmerken van de langdurig werklozen. Tevens analyseren deze equipes de kwaliteit van de output en de redenen van afhaken.

2.2.2. Bestrijding van de langdurige werkloosheid : de Weer-Werkactie en de „5 vóór 12”actie

De Weer-Werkactie groeide als een meerjarenplan uit de prioritaire bekommernis van de Vlaamse Regering om de langdurige werkloosheid krachtadig te bestrijden.

De actie richt zich specifiek naar de uitkeringsgerechtigd volledig werklozen met een inactiviteitsduur van tenminste één jaar en naar de bestaansminimumtrekkers. Zij vertrekt vanuit een aangepaste methodologie gebaseerd op maatwerk, individuele trajectbemiddeling en vrijwilligheid.

Op grond van de evaluaties van de pilootfase (1989) en de uitbreidingsfase (1990) hechtte de Vlaamse Executieve op 5 december 1990 haar goedkeuring aan de veralgemening van de Weer-Werkactie over gans Vlaanderen. Sedert 1 april 1991 zijn er dan ook Weer-Werkteams actief in alle subregionale tewerkstellingsdiensten. In regio's met een uitgesproken hoge werkloosheid zijn er zelfs meerdere teams of antenne-diensten werkzaam. De teams die gelegen zijn in buurten met een sterke migrantenconcentratie, beschikken bovendien over aparte migrantenconsulenten.

Als beleidsdoelstelling werd vooropgesteld dat de Weer-Werkactie, eenmaal op kruissnelheid, 9 à 10.000 langdurig werklozen en bestaansminimumtrekkers op jaarbasis moet kunnen begeleiden. Deze kruissnelheid kan in het najaar 1991 bereikt worden zodat 1992 het eerste volledige jaar wordt waarin de geponeerde doelstelling kan worden geëvalueerd.

De volgende maatregelen werden voorgesteld door de Centrale Coördinatiecommissie, het centrale stuurorgaan van de Weer-Werkactie, om de kwantitatieve doelstelling te kunnen halen zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het begeleidingsproces :

1) de integratie van de Solbeg-actie in de Weer-Werkactie :

Aanvullend aan de Weer-Werkactie werd door de gewone V.D.A.B.bemiddelingsdiensten gestart met een actie naar langdurig werklozen, de zogenaamde Solbeg-actie (Sollicitanten Begeleiding). Hierbij wordt niet alleen dezelfde doelgroep beoogd, maar worden ook dezelfde methodologieën en doorverwijzingskanalen gebruikt. Gelet op de recente veralgemening van de Weer-Werkactie en de nood aan een uniforme en gecoördineerde werking zal deze Solbegactie geïntegreerd worden in de Weer-Werkactie. Dit is ook een eerste stap naar de structurele verankering van de Weer-Werkaanpak in de V.D.A.B.-structuren.

2) de aanstelling van nazorgconsulenten :

Aangezien het aspect „nazorg” nog onvoldoende aan bod komt in de werking van de Weer-Werkteams, zullen de beschikbare middelen worden aangesproken om aan deze behoefte te voldoen. Dit moet toelaten een verhoogde en meer stabiele output te verzekeren voor de WeerWerkklanten. In dit kader werd een aanvraagdossier ingediend bij het Tewerkstellingsfonds met ondersteuning van de Vlaamse sociale partners. Tevens zal gebruik gemaakt worden van de sectoriële outputconsulenten ter beschikking gesteld door de Vlaamse metaalsector en de veldwerker die door het Ronde Tafel Fonds betaald wordt.

3) de versterking van de samenwerkingsverbanden met derden :

Met de opname van een vertegenwoordiger van de derden in de Centrale Coördinatiecommissie en de consensus i.v.m. de financieringswijze van derden die participeren in de Weer-Werkactie werd recent een betekenisvolle stap gezet naar de uitbouw van een hecht en geïntegreerd opvangnetwerk. In plaats van concurrerende allocatievoorzieningen is er nu ruimte ontstaan voor samenwerkende allo-

catievoorzieningen. Het komt er nu op aan de verantwoordelijkheden van de meewerkende instellingen en verenigingen duidelijk af te lijnen in functie van een zo kwalitatief mogelijke begeleiding van de betrokken doelgroep.

4) de verhoging van de outputnormen :

De engagementen die de Vlaamse sociale partners op de diverse beleidsniveaus (S.E.R.V., VESOC, V.D.A.B.) hebben aangegaan, moeten vertolkt worden in een toenemende tewerkstelling van langdurig werklozen. Het principe van het bedrijfspeterschap moet een concrete impuls inhouden om tot aanwervingen van Weer-Werkklanten over te gaan. Om de overgang van de werkloosheids- naar de tewerkstellings-situatie te verzachten -voor beide partijen-, dient het instrument van de individuele beroepsopleiding efficiënter en veelvuldiger aangewend te worden. Dit instrument laat immers toe dat een werkloze tijdens de beroepsopleiding de reële werkomstandigheden leert kennen.

De nieuwe GESCO-besluiten, waarop verder dieper wordt ingegaan, moeten garant staan voor een meer optimale aanwending van GESCOprojecten als werkervaringsplaatsen.

In dit kader werden in het Weer-Werkbudget middelen overgeheveld van het opleidingsluik naar het tewerkstelling-luik. Door de impulsgebiedenenvoloppes, de bijkomende dotatie van 250 mio BEF en de nationale en sectoriële opleidingsfondsen zijn er verhoudingsgewijze immers voldoende financiële middelen voor de uitbouw van opleidingsprojecten voor langdurig en laaggeschoolde werklozen. Door deze overheveling kunnen de tewerkstellingsmogelijkheden merkbaar worden verruimd.

Het is eveneens absoluut noodzakelijk om in overleg met de sociale partners de mogelijkheden die de sociale economie kan bieden met name voor de harde kern van de langdurig werklozen, te doorgronden en terzake een aangepast kader uit te werken. Het geplande overlegplatform is hiertoe een eerste aanzet.

Tenslotte moet de Weer-Werkactie vertakkingen krijgen naar de prioritaire zones van de in het kader van het Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen aangeduide gemeenten. Dit impliceert dat nieuwe Weer-Werkantennes worden opgericht die ingebed zijn in de kansarme buurten en vanuit de aldaar aanwezige doelgroepen en tewerkstellingsnoden projecten genereren die én de buurt én de plaatselijke werkzoekenden baat bijbrengen. Hierbij moet optimale aansluiting worden gezocht bij het sociaal urgentieprogramma dat door de Vlaamse Executieve wordt ontwikkeld. Deze aansluiting moet versterkend werken t.a.v. een globaal kansarmoedebeleid.

De „5 vóór 12”-actie is gericht op alle werkzoekenden die een werkloosheidsduur van zes maanden hebben bereikt. Ten aanzien van deze doelgroep werd het afgelopen jaar een toenemend risico op langdurige werkloosheid vastgesteld en dat voor alle leeftijdsgroepen. De actie heeft dan ook tot doel langdurige werkloosheid te voorkomen en vormt een noodzakelijke aanvulling van de Weer-Werkactie die een curatieve aanpak inhoudt.

De actie „5 vóór 12” verwijst in haar benaming zowel naar de noodzaak om dringend iets te doen aan de werkloosheidstoestand als naar het tijdstip waarop de actie door de V.D.A.B. wordt ingezet, nl. 5 maanden vóór de werkzoekende als langdurig werkloze wordt gekwalificeerd.

De actie bestaat uit een scopie van de betrokken werkzoekenden door de arbeidsbemiddelaars van de V.D.A.B. De arbeidsbemiddelaars moeten op het vastgestelde tijdstip de werkzoekenden oproepen voor een doorlichtingsgesprek dat tot doel heeft klaarheid te scheppen omtrent de arbeidsmarktpositie van de werkzoekende. Deze scopie zal worden gevolgd door een korte „informatie- en inspiratiesessie”, waarin nader wordt ingegaan op de resultaten van de scopie, gerichte informatie over opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden wordt verstrekt en aan de werkzoekende de kans geboden wordt om van bepaalde opleidingsmodules te „proeven”.

Na deze informatie- en inspiratiesessie wordt in gemeen overleg een actieplan opgesteld waarin wordt aangegeven hoe de aansluiting met de arbeidsmarkt zal gebeuren. Inzonderheid zal de doorstroming naar de knelpuntvacatures worden aangepakt aangezien deze doelgroep, eerder dan het Weer-Werkkliënteel, geschikt is om naar deze beroepen te worden toegeleid. De betrokken werklozen hebben immers nog niet volledig het contact met het arbeidsmarktgebeuren verloren, maar beschikken doorgaans nog over de vereiste socio-normatieve vaardigheden. Ook uitzendarbeid vormt om deze redenen een mogelijk outputkanaal voor deze doelgroep.

De „5 vóór 12”-actie vergemakkelijkt tenslotte voor die werkzoekenden die toch werkloos blijven, de overstap naar de Weer-Werkactie. Beide trajecten sluiten immers inhoudelijk en methodologisch op mekaar aan.

Deze actie zal vanaf het tweede trimester van 1992 trapsgewijze worden uitgebouwd. Met name zullen enkele pilootprojecten opgezet worden in de impulsgebieden.

2.2.3. Een integraal doelgroepenbeleid

Het is genoegzaam bekend dat bepaalde doelgroepen onevenredig aan het arbeidsproces deelnemen. Het betreft hier hoofdzakelijk groepen die ongunstige arbeidsmarktkenmerken (langdurige werkloosheid, gebrek aan werkervaring, laag of verkeerdgeschoolden.. .) combineren met andere „negatief beoordeelde”, niet arbeidsmarkt gebonden handicaps (maatschappelijke achterstelling, lichamelijke handicap, andere huidskleur, ander cultuurpatroon.. .). Wij doelen hier inzonderheid op langdurig werklozen, migranten, vrouwen, gehandicapten.

Ten aanzien van deze onderliggende groepen werden het voorbije jaar een aantal tewerkstellingsbevorderende acties ondernomen. Denken wij maar aan de Weer-Werkactie en het 1+1=3-Plan voor de langdurig werklozen, de oprichting van 7 taalcentra in de V.D.A.B. en het impulsfonds voor migrantenbeleid voor de migranten, de fragmentarische, sectoriële acties gericht naar vrouwelijke werkzoekenden.. .

Wat echter ontbrak was een globaal beleidskader. Enkel de Weer-Werkactie ging uit van een gestructureerde en gecoördineerde aanpak. De goedbedoelde acties naar de andere doelgroepen kwamen echter eerder incrementalistisch tot stand of werden hoofdzakelijk voluntaristisch ondersteund door de overheden. Daarenboven wordt vastgesteld dat deze acties geen substantiële invloed hebben op de instroommechanismen van het arbeidstoetredingsproces noch discriminerende evoluties inzake door- en uitstroom uitsluiten. Tevens blijkt dat de positieve instroomresultaten vooral beperkt blijven tot het secundaire segment van de arbeidsmarkt, de preciaire arbeidsstelsels. Tenslotte valt het op dat voor iedere doelgroep afzonderlijke beleidsimpulsen

gegeven worden terwijl bepaalde doelgroepen mekaar overlappen en er tevens een verhoogd risico van verdringing tussen de doelgroepen onderling ontstaat.

De noodzaak van een globaal beleidsplan dringt zich dus op. Dit beleidsplan zou, in navolging van de Canadese Employment Equity Act, moeten uitgaan van het principe van de evenredige participatie. De diverse doelgroepen moeten op elk niveau van de onderneming aanwezig zijn in verhouding met hun aandeel in de beroepsbevolking. Aangezien deze doelstelling niet op korte termijn kan gerealiseerd worden, moet in een eerste fase het accent gelegd worden op positieve acties inzake personeelsplanning. Werkgevers en werknemersvertegenwoordigers kunnen in overleg de positie van de onderliggende groepen in hun sector of onderneming analyseren, de hinderpalen detecteren en elimineren en een representatief instrumentarium uitbouwen om tot een evenredige participatie van deze groepen te komen.

Dit oplossingsmodel heeft als voordeel dat het inwerkt op elke vorm van systeemdiscriminatie. Zowel de instroom als de door-en uitstroom worden aangepakt, zodat positieve effecten op één niveau niet kunnen geneutraliseerd worden op een ander niveau. Tevens wordt verdringing van doelgroepen onderling vermeden en houdt het model uiteindelijk noch een negatieve, noch een positieve discriminatie in.

De effectieve verwezenlijking van deze doelstelling kan niet zonder de medewerking van de sociale partners. Over dit oplossingsmodel werd het advies van de S.E.R.V. gevraagd om ervoor te zorgen dat de implementatie ervan met een verbrede steun kan gebeuren.

De S.E.R.V. erkende in het advies van 13 november 1991 dat vanuit een gelijke kansen -plan moet gewerkt worden aan de bevordering van de deelname aan het arbeidsproces van vrouwen, migranten, gehandicapten en langdurig werklozen. Zowel de overheid, de ondernemingen als de instellingen moeten aan een gelijke kansen-beleid deelnemen.

Vanuit deze stellingname zal aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding de opdracht gegeven worden om een globaal beleidskader terzake te ontwikkelen.

Deze Dienst heeft immers een grote impact op de toegangsstromen tot de Vlaamse arbeidsmarkt. Vooral in het beroepsopleidingsbeleid stelt zich de noodzaak van positieve acties t.a.v. de bedoelde groepen. Met betrekking tot de vrouwen en de migranten werd reeds een aanzet tot dergelijke benadering gegeven.

Maar ook via de tewerkstellingsprogramma's kan de Vlaamse overheid ingrijpen om tot een evenredige vertegenwoordiging te komen. Zo is een verhoogde opname van migranten of gehandicapten in GESCO-projecten dringend aangewezen. Daarvoor zijn er duidelijke afspraken inzake toeleiding nodig met de geëigende organisaties.

2.2.4. Opdrachten van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding is en blijft de voornaamste actor op de Vlaamse arbeidsmarkt. Zij heeft als prioritaire taak de vraag- en aanbodzijde van deze markt op mekaar af te stemmen. Tevens draagt zij de zware verantwoordelijkheid om in dit adaptatieproces haar sociale en economische opdrachten te verzoenen. Deze opdrachten houden immers niet steeds gelijklopende impulsen in.

Zo zal de V.D. A.B. omwille van de economische imperatieven moeten zorgen voor een vlugge vervulling van de haar gesignaleerde vacatures. Dit betekent dat geput moet kunnen worden uit een snel inzetbare arbeidsreserve. Indien deze opdracht niet behoorlijk kan vervuld worden, zal de V. D . A.B. de binding met de werkgevers verliezen en haar marktaandeel zien slinken.

Anderzijds moet zij als sociale parastatale waken over de tewerkstellingskansen van de moeilijker plaatsbare categorieën van werkzoekenden, inzonderheid de langdurig werklozen en de risicogroepwerknemers. Deze categorieën zijn minder snel inzetbaar. Nochtans hebben zij eveneens gerechtvaardigde aanspraken om opnieuw geïntegreerd te worden in het arbeidsproces.

Het verzoenen van deze twee opdrachten impliceert een beleid met verschillende snelheden. Op korte termijn moet de V.D.A.B. inspelen op de vacaturebehoeftes ; tegelijkertijd moet een langere termijnplanning worden aangehouden waarbij de huidige en toekomstige arbeidsmarktspanningen structureel worden aangepakt, met name door het optillen van het opleidingsniveau van de langdurig werklozen.

Deze taakstelling heeft enkel kans op succes indien de V.D.A.B. op bestuurlijk, organisatorisch en methodologisch vlak verder afstapt van de traditionele R.V.A.-aanpak.

Naast de twee gekende service-luiken „arbeidsbemiddeling” en „beroepsopleiding” moet vooreerst een nieuw luik „begeleiding” worden toegevoegd. De Weer-Werkactie, maar ook de Solbeg-actie hebben aangetoond dat langdurig werklozen tijdens het reïntegratieproces nood hebben aan een intensieve begeleiding. Deze begeleiding kan zich uitstrekken van hermotiverings- en heractiveringsmodules over cursussen sollicitatievaardigheden en attitudevormingen tot het weg- of inwerken op randvoorwaarden als kinderopvang, mobiliteit en taalkennis. Voor deze doelgroep moet het begeleidingsluik het bindmiddel zijn tussen de andere geledingen van de V.D.A.B..

Uit de dagdagelijkse werking is nochtans gebleken dat niet alleen langdurig werklozen, maar ook andere categorieën van werkzoekenden, zoals herintre(e)d(st)ers, schoolverlaters, migranten e.a., evenals werkgevers op een gepersonaliseerde wijze moeten benaderd en begeleid worden.

Vanzelfsprekend veronderstelt dit opzet dat alle diensten uitgaan van dezelfde werkingsbeginselen nl. klantgerichtheid, maatwerk en individuele trajectbemiddeling. Het Charter van de Werkzoekende dat inmiddels geconcretiseerd werd in een algemene gedragsrichtlijn voor het V.D.A.B.-personeel, moet deze geïntegreerde aanpak waarborgen. Dit Charter zal in een decretaal kader worden gegoten en aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd.

Beleidsmatig staat de V.D.A.B. ook voor de uitdaging om een evenredige kansenstructuur te waarborgen voor de moeilijker plaatsbare groepen op de arbeidsmarkt. Elke doelgroep (migrant, gehandicapten, vrouwen, e.a.) moet evenredig kunnen participeren aan het arbeidsmarktgebeuren. Om een effectievere instroom te bereiken dringt zich een zekere preferentiële benadering t.a.v. deze groepen binnen de V.D.A.B.-dienstverlening op, waarbij specifieke knelpunten die de gelijke kansen op de arbeidsmarkt van deze groepen in de weg staan, systematisch worden opgespoord en „gecounterd” door geëigende oplossingen.

Het is eveneens belangrijk dat het V.D.A.B.-instrumentarium wordt aangepast aan de nieuwste arbeidsmarkttechnie-

ken zoals outplacement en loopbaanbegeleiding. Indien de V.D.A.B. zich deze voorzieningen niet toeëigent, dreigt er een feitelijke breuk te ontstaan in deze dienstverleningen. De privaatrechtelijke bureaus richten hun activiteiten immers hoofdzakelijk naar kaderleden, hogere bedienden en gekwalificeerde technici.

De geciteerde uitdagingen vereisen dat de V.D.A.B. kan beschikken over een moderne en aangepaste personeelsomkadering. Deze omkadering moet rekening houden met de diversiteit van de taakinhouden en de dienstverleningsluiken, zowel op centraal als op subregionaal vlak. Een nieuw personeelskader en — plan zal dan ook worden voorgelegd uitgaande van de budgettaire ruimte binnen de V.D.A.B.-begroting.

De krijtlijnen van een beleid gericht op de realisatie van deze opdrachten werden het voorbije jaar reeds uitgetekend. Het komt er nu in de eerste plaats op aan deze lijnen meer inhoud en volume te geven.

Navolgend worden een aantal oriëntaties in de diverse dienstverleningsluiken nader toegelicht.

2.2.4.1. Oriëntaties inzake arbeidsbemiddeling

De nieuwe werkingsbeginselen brengen met zich mee dat de inschrijving als werkzoekende niet meer louter mag beschouwd worden als een in de werkloosheidsreglementering verankerde verplichting om uitkeringen te kunnen genieten. De inschrijving moet daarentegen het startpunt zijn van een op maat gesneden bemiddelingsproces, waarbij de duurzame reïntegratie in het arbeidsproces het einddoel is.

De arbeidsbemiddelaar heeft tot taak de vaardigheden, verwachtingen en behoeften van elke werkzoekende nauwkeurig in kaart te brengen zodat de confrontatie met de vacature-markt op een doorzichtige wijze kan plaatsvinden. Dit houdt, meer nog dan in het verleden het geval was, in dat voor elke werkzoekende een duidelijke outputdoelstelling geformuleerd wordt. Het veronderstelt evenwel ook dat de werkzoekende zelf geresponsabiliseerd wordt. De V.D.A.B. moet van het verwachtingspatroon kunnen uitgaan dat de werkzoekende actief zal meewerken aan zijn of haar integratieproces.

Het klantenbestand mag evenwel niet beperkt worden tot de verplicht ingeschrevenen. De loskoppeling van de inschrijvingsverplichting voor sommige werklozen categorieën enerzijds en de klantgerichte benadering anderzijds hebben tot gevolg dat de V.D.A.B. zich begripsmatig toespitst op werkzoekenden in plaats van op werklozen. Daardoor is ook een stock-opbouw van vrije werkzoekenden (werknemers op zoek naar een andere betrekking, herintre(e)d(st)ers, niet uitkeringsgerechtigde werklozen e.a.) noodzakelijk. In dit kader is het aangewezen om in samenwerking met sectoren of ondernemingen experimenten op te zetten waarbij niet ingeschreven werkzoekenden die bij een sollicitatie worden afgewezen, of personen die niet kunnen doorgroeien, worden doorverwezen naar de V.D.A.B. Tevens dient te worden nagegaan hoe deze doelgroep via een gerichte advertentie-campagne kan worden aangetrokken. Bovendien zullen maatschappelijke organisaties die deze categorieën bereiken, aangespoord worden om hun publiek te motiveren voor een inschrijving als werkzoekende bij de V.D.A.B.

Recente analyses tonen aan dat de V.D.A.B. thans ± 45 % van de vacaturemarkt beheert. Om de werkzoekenden reële perspectieven te bieden is het evenwel noodzakelijk dat de V.D.A.B. zijn marktaandeel in het vacature-aanbod

vergroot. De ruime troeven waarover hij reeds beschikt (een continu vernieuwd werkzoekendenbestand, talrijke opleidingsfaciliteiten, een uitgebreide kennis van de arbeidsmarkt) moeten echter aangevuld worden met nieuwe troeven zoals een minderbureaucratische aanpak, een snelle dienstverlening op maat van de werkgever en een transparante presentatie van beschikbare arbeidsmarktinformatie. De V.D.A.B. moet zowel voor de werkzoekende als de werkgever uitgroeien tot het meest uitgelezen informatiecentrum op de arbeidsmarkt. Middelen daartoe zijn de aansluiting van het S.I.M.O.N.A.netwerk op andere databanken, een nauwere aansluiting bij de sectoriële en subsectoriële ontwikkelingen o.m. via gegevensuitwisselingen langs bijvoorbeeld de S.E.R.V.-sectorcomités en een ruimere verspreiding van de vacaturebestanden.

In hetzelfde kader kan de inrichting van gedecentraliseerde werk en opleidingswinkels worden gesitueerd. Deze winkels hebben tot doel de werkzoekenden op een actieve en passieve manier te informeren over de diverse opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden, in en buiten de V.D.A.B. Zij moeten toelaten dat de werkzoekenden als het ware kunnen „proeven” van een aantal mogelijkheden die de arbeidsmarkt te bieden heeft. Een publiek toegankelijke vacaturebank zou een onderdeel van dit dienstenpakket moeten zijn. In enkele pilootregio's zal dit idee in de loop van 1992 worden uitgetest.

In het kader van Europa 1993 dringt zich bovendien een uitwisseling van arbeidsmarktgegevens en vacatures, met name in de grensregio's, op. Grensoverschrijdende projecten met Zeeland en NoordFrankrijk hebben terzake reeds de juiste toon gezet.

De Sociale Euroloketten kunnen via hun voorlichtingsrol in belangrijke mate bijdragen tot de ontwikkeling van de grensarbeid. De -inplanting van dergelijke Euroloketten is voorzien in de regio WestVlaanderen — Henegouwen — Nord-Pas de Calais, de Euregio's Maas-Rijn en Scheldemond en het Benelux Middengebied. De Euroloketten hebben als opdracht informatie te verschaffen aan geïnteresseerde werkgevers en werknemers inzake grensarbeid, gegevens uit te wisselen over de vraag- en aanbodzijde van de arbeidsmarkt in de grensregio's en de doorstroming van werknemers tussen regio's te vergemakkelijken. De V.D.A.B. vervult in deze gegevensverschaffing een centrale rol.

Arbeidsbemiddeling mag evenwel niet tot curatieve ingrepen beperkt blijven. De verhoogde turn-over, de interne ondernemingsfactoren en de conjunctuurafhankelijkheid van de Belgische economie vereisen ook preventieve beleidsmaatregelen. Daarom heeft de Vlaamse Executieve op 11 september 1991 het besluit bekrachtigd waarbij het dienstenpakket van de V.D.A.B. afgestemd wordt op de recente, preventieve vormen van arbeidsbemiddeling.

Outplacement en loopbaanbegeleiding zijn aldus nieuwe opdrachten van de V.D.A.B. geworden. Daardoor beschikt deze instelling niet alleen over de mogelijkheid om de concurrentie met de privaatrechtelijke organisaties aan te gaan, maar vooral over een instrumentarium waardoor deze allocatiemechanismen voor alle werknemers worden opengesteld. Tevens wordt een ingang geboden voor het ontwikkelen of ondersteunen van personeelsbeheerbestanden bij bedrijven en instellingen.

2.2.4.2. Oriëntaties inzake beroepsopleiding

Alom wordt de noodzaak van een gedegen en flexibel beroepsopleidingsaanbod erkend om de spanningen op de

arbeidsmarkt te bestrijden. De bakens voor een geïntegreerd opleidingsbeleid werden de voorbije jaren reeds duidelijk uitgezet. Zij moeten nu nog verder ingevuld en versterkt worden. De continuering van de bijkomende dotatie van 250 mio BEF aan de V.D.A.B., voor de eerste maal toegekend in 1991, maakt dit mogelijk.

Vooreerst biedt het interprofessioneel akkoord van 27 november 1990 de mogelijkheid om de synergetische verbanden die opgezet werden met talrijke Vlaamse bedrijfssectoren, te continueren tot einde 1992. In dit kader kunnen de samenwerkingsovereenkomsten, gericht op de vorming en tewerkstelling van risicogroepen, geciteerd worden met de houtnijverheid, het kleding- en confectiebedrijf, de horeca-sector, de bouwnijverheid, de metaalnijverheid, de sector van de opvoedings- en huisvestingsinstellingen, het schoonmaakbedrijf, de grafische nijverheid, de voedingsnijverheid, de auto-sector, de elektrische nijverheid en de sector van de verhuisondernemingen, het aanvullend paritair comité van de bedienden en de verzekeringssector. Door deze vorm van publiek-private samenwerking ontstaan er nieuwe opleidingskansen voor honderden langdurig werklozen. De sectoriële inbreng moet bovendien garant staan voor de creatie van arbeidsplaatsen voor de aldus opgeleide werklozen;

Deze aanpak die op centraal niveau reeds de nodige vruchten heeft afgeworpen door toedoen van een specifieke contactcel, moet op lokaal niveau nog uitgebouwd worden. Ook hier moet de V.D.A.B. een offensieve politiek voeren die toelaat de noden van de plaatselijke ondernemingen te prospecteren en te voldoen.

De hechte betrokkenheid van de diverse bedrijfssectoren biedt voor de V.D.A.B. bovendien de ideale gelegenheid om haar opleidingsinstrumentarium aan te passen aan de actuele vereisten op de bedrijfsvloer.

Op langere termijn moet dit beleid, ook bij eventuele niet-bestending van de interprofessionele akkoorden, leiden tot een blijvende en nauwe samenwerking tussen de V.D.A.B. en de Vlaamse bedrijfssectoren en ondernemingen. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 december 1991 ondersteunt deze aanpak. Dit besluit bevat een nieuw model van financieel-organisatorische samenwerking. Van de ondernemingen wordt meer, ook financiële, verantwoordelijkheid verwacht voor de opleiding van de eigen werknemers. De V.D.A.B. beschikt door deze heroriëntering over meer middelen om de opleiding van werkzoekenden, inzonderheid van werkzoekenden die behoren tot de risicogroepen, te verzekeren.

In het verlengde van deze keuzes ligt de prioritaire bekommernis om het beroepsopleidingsaanbod toegankelijker te maken voor de moeilijker doelgroepen. De ruime middelen die bestemd worden voor de organisatie van beroepsopleidingen laten toe om gedecentraliseerde opleidingscentra voor langdurig en laaggeschoolde werkzoekenden uit te bouwen. Deze centra moeten tevens instaan voor de organisatie van voor en nevenopleidingsmodules teneinde de doorstroom naar technisch kwalificerende opleidingen te vergemakkelijken. Gelet op de behoeftenstructuren van deze doelgroepen moet het een geïntegreerd aanbod van opleiding en begeleiding betreffen.

Dankzij o.m. de opleidingsluiken in de Weer-Werkactie en in het impulsgebiedenprogramma van de Vlaamse overheid is het mogelijk een opleidingsaanbod te verzekeren waarin tegelijkertijd wordt ingegaan op de problematiek van de kinderopvang en de mobiliteit. Het voorzien van kinder-

opvang in het kader van de V.D.A.B.-opleidingscentra, een doelbewust inplantingsbeleid voor nieuwe centra, een aangepaste arbeidstijdregeling en mobiliteitsondersteunende maatregelen zullen deze integrale aanpak in de toekomst in toenemende mate illustreren.

Tenslotte moet verder gestreefd worden naar het opzetten van een gecoördineerd opleidingsbeleid in Vlaanderen. De aangehaalde sectoriële samenwerkingsovereenkomsten laten reeds toe de opleidingen van de V.D.A.B. af te stemmen op de mogelijkheden van het bedrijfsleven. Zo ook moet een netwerk tot stand komen met derden-instellingen en organisaties die voor-, schakel- of beroepsopleidingen organiseren. Dit laat een betere planning van het opleidingsaanbod, een efficiëntere aanwending van de bestaande infrastructuur en een verhoogd outputbereik toe.

Hierin kadert ook een gecoördineerd optreden met andere opleidingsstructuren zoals het onderwijs voor sociale promotie, de middenstandsopleidingen en het deeltijds onderwijs. De S.T.C.-werkgroepen „aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt” bieden het gepaste forum om tot een afgestemd beleid te komen. Het voorbije jaar werden reeds enkele concrete samenwerkingsverbanden opgezet. Zo werd het Nautisch Centrum te Zeebrugge geopend waarin de V.D.A.B. en het Ministerie van Onderwijs naast de visserijsector en het West-vlaams Provinciebestuur participeren. Het Grafisch Centrum te Brugge wordt ondersteund door de V.D.A.B., het Vormingsinstituut van de Middenstand en de G.O.M. Ook in het kader van de opleidingsinitiatieven, gefinancierd vanuit de impulsgebiedenveloppe en de bijkomende dotatie van 250 mio BEF, worden samenwerkingsverbanden met het onderwijs en de middenstandsopleiding voorzien.

Met name voor het wegwerken van de knelpuntvacatures in de verzorgende sector zal zich in de toekomst nog nauwere samenwerking opdringen tussen de diverse opleidingsstructuren. Aanzetten daartoe werden reeds gegeven via bepaalde Weer-Werk-opleidingsprojecten.

2.2.4.3. Oriëntaties inzake begeleiding

Zoals reeds eerder gesteld heeft de Weer-Werkactie de veralgemeende noodzaak aan kwalitatieve begeleiding van werkzoekenden aangetoond. Een aangepaste begeleidingsstrategie was voordien beperkt tot werkzoekenden die deelnamen aan de jobclubs of die bij de Dienst Maatschappelijk Werk aanklopten.

Thans hebben alle eerstelijnsfuncties bij de V.D.A.B. een begeleidingscomponent. In navolging van de Weer-Werkconsulenten werden in de meeste subregionale tewerkstellingsdiensten experimenten met sollicitantenbemiddelaars opgezet. Deze bemiddelaars zullen nu geïntegreerd worden in de Weer-Werkactie teneinde een versnippering van begeleidingsacties te voorkomen.

Om een vlotte aansluiting met bemiddeling en beroepsopleiding te bewerkstelligen zullen intermediaire structuren worden opgezet. Zo zullen bepaalde consulenten als verbindingsofficieren met de arbeidsbemiddelings- en beroepsopleidingsdiensten werken. In het integratiemodel „schakel- en vooropleiding/beroepsopleiding” wordt het begeleidingsaspect structureel ingebouwd. Per 40 cursisten zal één cursisten- en één trajectbegeleider werkzaam zijn.

Voor moeilijker plaatsbare doelgroepen zal het begeleidingsproces moeten inwerken op bepaalde relevante randvoorwaarden. Alleen door het wegnemen of verkleinen van

deze belemmerende voorwaarden worden de herinschakelingskansen van de betrokken werkzoekenden reëel onderbouwd. Dit kadert immers in een aangepaste trajectbegeleidingsstrategie waarin rekening gehouden wordt met de contraintes van een efficiënt doelgroepenbeleid.

In dit verband kan vooreerst gewezen worden op de drempel van de taalvaardigheid voor eerste- en tweedegeneratiemigranten. Deze werklozen moeten ook tijdens de technische beroepsopleidingsmodules verder begeleid worden in het gebruik van de Nederlandse taal. Waar mogelijk moeten experimenten inzake „Nederlandse taal op de werkvloer” gestimuleerd worden door de V.D.A.B. Uit het evaluatierapport van de V.D. A.B. over de werking van de taalcentra voor migranten, opgericht in uitvoering van de beslissing van de Interministeriële Conferentie van het Migrantenbeleid van 6 maart 1990, blijkt immers dat taalopleidingen efficiënter worden naargelang zij gecombineerd worden met technische opleidingen of werkervaringsmodules.

Ten aanzien van de vrouwelijke werkzoekendenpopulatie stelt zich niet alleen het courante probleem van de combinatie tussen gezins- en arbeidstaken, inzonderheid inzake kinderopvang, maar ook dat van de omschakeling naar „mannenberoepen”. Voor de V.D.A.B. is een belangrijke rol weggelegd in het emancipatorisch bewustwordingsproces, zowel naar werkzoekenden als naar werkgevers toe. Het is kennelijk dat de moeilijkst invulbare vacatures quasi uitsluitend mannenberoepen betreffen, terwijl daartegenover een steeds toenemende hoofdzakelijk vrouwelijke arbeidskrachtenreserve staat. Omwille van deze vacatureknelpunten enerzijds en de demografische ontwikkelingen anderzijds moeten bedrijven beseffen dat het stereotype van mannenberoepen niet onbeperkt houdbaar is en zij zich dus in toenemende mate naar vrouwen moeten richten. In afwachting van dit veralgemeend proces moet de V.D.A.B. de betrokken partijen in deze schuchtere dynamiek begeleiden. Daartoe wordt op advies van de Vrouwen Overlegcommissie van de S.E.R.V. een positieve actiecel in de schoot van de V.D.A.B. opgericht.

Het voorgaande toont al aan dat de begeleidingsfunctie zich niet beperkt tot de werkzoekenden zelf maar dat ook ondernemingen, met name K.M.O.'s, nood hebben aan begeleiding.

Het ter beschikking stellen van toegankelijke en relevante arbeidsmarktinformatie kan t.a.v. deze ondernemingen een eerste invulling zijn van deze functie waardoor de barrières kunnen worden afgebouwd en er een nauwere toenadering op het vlak van arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding kan groeien. Het incorporeren van een nazorgfunctie in het dienstenpakket aan werkgevers die V.D.A.B.-klanten aanwerven — zoals momenteel wordt uitgewerkt in de Weer-Werkactie — maakt eveneens een broodnodige invulling uit van de begeleidingsopdracht. De taak van de V.D.A.B. stopt niet met een plaatsing ; ook erna moeten werknemer en werkgever nog verder begeleid worden.

2.2.5. Heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's

De tewerkstellingsprogramma's vormen een belangrijke hefboom in de strijd tegen de langdurige werkloosheid. Omwille van hun dubbele aanwending, de bestrijding van de langdurige werkloosheid enerzijds en de ondersteuning van de kwartaire sector anderzijds, zijn zij echter tevens het zorgkind van het tewerkstellingsbeleid. De besluiten van de Vlaamse Executieve van 14 februari 1990 betreffende het

veralgemeend GESCO-stelsel en het GESCO-stelsel bij de plaatselijke besturen bleken aan de ene kant nog onvoldoende afgestemd te zijn op het doelpubliek en aan de andere kant te weinig prikkels te bevatten voor promotoren om tewerkstellingsprojecten voor langdurig werklozen op te zetten. Een aanpassing van de reglementering was dus aangewezen.

De nieuwe besluiten van de Vlaamse Executieve van 27 februari 1991 (GESCO-stelsel plaatselijke besturen) en 3 juli 1991 (veralgemeend GESCO-stelsel) verhelpen niet alleen aan deze lacunes, maar worden ook als beleidsinstrument integraal gekaderd in de Weer-Werkactie. Daardoor krijgen zij een nieuwe dimensie die toelaat in 1992 ook op vlak van de tewerkstellingsprogramma's een kruissnelheid te bereiken.

De bekommernis om deze tewerkstellingsprogramma's te kaderen in de globale aanpak van de langdurige werkloosheid blijkt met name uit de herdefiniëring van het toepassingsgebied. De programma's zijn prioritair gericht naar de langdurig werklozen (+ 1 jaar U.V.W.) en de bestaansminimumtrekkers. Werklozen die geschorst zijn van het recht op uitkeringen krachtens artikel 143 van het werkloosheidsbesluit (abnormaal langdurige werkloosheid), kunnen in functie van hun wederinschakelingsprotocol met het Weer-Werkteam toch tewerkgesteld worden als GESCO. Daarenboven wordt de niet-vergoede wachttijdperiode eveneens als een werkloosheidsperiode beschouwd. Dit laatste moet toelaten dat jongeren gemakkelijker terecht kunnen in de tewerkstellingsprogramma's, een maatregel die moet gesitueerd worden in de bestrijding van de toegenomen jeugdwerkloosheid.

De integratie in de Weer-Werkactie komt ook tot uiting in de op-maatgerichte aanwending van de tewerkstellingsprogramma's. De GESCO-stelsels worden niet meer zoals de vroegere, nationale opslorplingsprogramma's aanzien als quasidefinitieve versassingen van werklozen, maar wel als werkervaringsinstrumenten om de doorstroom naar het reguliere economische circuit te bevorderen. De aanduiding van de kandidaat-GESCO's gebeurt derhalve door het Weer-Werkteam en de tewerkstelling is in beginsel beperkt tot één jaar.

Het schakelopzet naar een gewone tewerkstelling is structureel onderbouwd o.a. door het inlassen van de mogelijkheid om zonder inkomensverlies op werkaanbiedingen in te gaan of sollicitatiemodules te volgen, door het verplichte begeleidingsplan en door de intentieverklaring van de werkgever om GESCO's prioritair in dienst te nemen voor vacante betrekkingen.

Zoals reeds vermeld bevatten de nieuwe besluiten een aantal financiële stimuli voor de werkgevers om projecten voor langdurig werklozen op te zetten. Het besluit van 27 februari 1991 vertrekt terzake vanuit de opvatting dat lokale besturen die hun sociale rol ernstig opnemen, moeten aangemoedigd worden voor hun inspanningen om lokale werkgelegenheidsinitiatieven te creëren. Daartoe worden de projectovereenkomsten losgekoppeld van de contingentovereenkomsten en wordt een hoger premiebedrag toegekend voor projecten die zich richten naar de minst kansrijke doelgroepen. Tevens is vanaf 1 januari 1992 het gewone premiebedrag van 400.000 BEF verhoogd tot 440.000 BEF zodat de continuïteit van de inspanningen van de lokale besturen inzake tewerkstelling van werklozen niet gehypothekeerd worden. Het besluit van 3 juli 1991 beloont de betrokken werkgevers met een omkaderingspremie die 20 % bedraagt van de loon-

premie. Met deze premie kunnen de supplementaire kosten die gemaakt worden om Weerwerk-GESCO-projecten te omkaderen, gedekt worden.

Deze heroriënteringen volstaan evenwel nog niet om een efficiënt werkgelegenheidsbeleid te voeren. Inzonderheid vormt het mechanisme van de trekkingsrechten een rem om bepaalde beleidsmaatregelen te treffen. Vooreerst verhindert dit mechanisme een globale structurele overdracht van projecten, waarvan het maatschappelijk nut bewezen is, naar de beleidssectoren waaronder zij ressorteren. De betoelagingsvereisten van het stelsel van de trekkingsrechten stellen immers een blijvende tewerkstelling als GESCO of als D.A.C.-werknemer voorop. Een omzetting naar gewone arbeidsovereenkomsten is dus op globale wijze niet mogelijk aangezien deze dan budgettair volledig ten laste vallen van de Vlaamse overheid.

Waar mogelijk werd de overdracht van projecten naar de functioneel verantwoordelijke beleidsdomeinen toch reeds doorgevoerd. Er kan met name verwezen worden naar de regelingen inzake de centra voor basiseducatie, de *integratiecentra* voor migranten en het deeltijds onderwijs.

Tevens stelt zich in dit verband de problematiek van de doelgroepverruiming. Bepaalde categorieën zoals *herintre(e)d(st)ers*, nietuitkeringsgerechtigde migranten, gehandicapten kunnen thans niet in de tewerkstellingsprogramma's opgenomen worden omdat zij niet de hoedanigheid van uitkeringsgerechtigd volledig werkloze hebben zoals vereist in de wetgeving betreffende de trekkingsrechten. Nochtans worden deze groepen ook als risicogroepen op de arbeidsmarkt beschouwd. Dit vraagstuk werd aan de nationale overheid voorgelegd.

Met het oog op een uniformisering van de tewerkstellingsprogramma's werd herhaaldelijk aangedrongen op een open gesprek met de nationale overheid. Bedoeling van dit overleg was te komen tot een omzetting van het D.A.C.-stelsel naar het GESCO-stelsel zonder het sociale zekerheidsstelsel onverantwoord te belasten. Bovendien moest dit overleg ook leiden tot een oplossing waarbij de structureel geworden arbeidsplaatsen, voornamelijk in het stelsel van het Interdepartementaal Begrotingsfonds (I.B.F.) of de rechtsopvolger ervan, zouden kunnen overgeheveld worden onder vorm van normale tewerkstelling naar de betrokken departementen, betoelaagd op basis van de geldende decreten en besluiten. Terzake is er geen respons vanwege de nationale overheid gekomen. Integendeel heeft de nationale regering het behoud van de bijdrageplichtige tewerkstellingsprogramma's geëist als één van de voorwaarden om in te stemmen met een gedeeltelijk automatisme van de trekkingsrechten, binnen een vastgestelde budgettaire enveloppe.

In afwachting van een regeling terzake zal de Vlaamse overheid overgaan tot de omzetting van zodra een werkgever hierom verzoekt. In de geest van een coöperatief federalisme zal de draagwijdte van deze beslissing aan de nationale overheid worden toegelicht. Daarbij heeft de Vlaamse overheid geen moeite om i.f.v. de beoogde doelstelling en de gezamenlijke aanpak van de langdurige werkloosheid een verantwoordingsbeleid t.a.v. het nationale beleidsniveau te voeren.

De ervaring heeft geleerd dat een beleid naast inhoudelijke keuzes ook aandacht moet hebben voor technische aanpassingen en administratieve uitvoeringsmogelijkheden, vooral wanneer het betaalprocedures betreft. De aantrekkelijkheid van initiatieven wordt in hoge mate bepaald door de snelheid en nauwkeurigheid van uitbetaling en afrekening. In het ka-

der hiervan werden recent maatregelen getroffen om de R.S.Z.P.P.O. vlugger de nodige fondsen voor de betaling van de tewerkstellingsprogramma's bij lokale besturen ter beschikking te stellen. Enerzijds werd in deze procedure de tussenstap via de V.D.A.B. opgeheven, anderzijds werd een nieuwe sleutel voor de berekening van de bezettingsgraad ingevoerd.

Zo ook zullen de betalingsmodaliteiten van het stelsel van het Programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector (I.B.F.) verfijnd worden waardoor er meer zekerheid ontstaat én voor de werkgever, én voor de overheid over de verleende betoelaging. De installatie van een GECOFOON moet bovendien bijdragen tot een vlottere dienstverlening zowel voor werknemers als voor werkgevers. Deze groene telefoon is in de schoot van de Administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ingericht en beantwoordt aan een dringende behoefte. Tussen november 1991 en einde februari 1992 werden immers meer dan 1.700 inlichtingen verstrekt.

Tenslotte kan worden vermeld dat de tewerkstellingsmaatregelen vervat in het K.B. nr. 123 en het K.B. nr. 258 (indienstneming van werklozen in K.M.O.'s), net zoals de vorige jaren verder bevroren worden, aangezien zij gericht zijn op de inschakeling van hogergeschoolden in het arbeidsproces. Voor deze werknemers zijn aanwervingsbevorderende maatregelen actueel overbodig.

2.2.6. Nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden aanboren

Uit de evaluatie van de reeds eerder besproken Weer-Werkactie blijkt dat de outputnormen moeten verhoogd worden. Hieraan wordt in eerste instantie gesleuteld door samenwerkingsovereenkomsten met bedrijfssectoren af te sluiten, waardoor er nieuwe tewerkstellingskansen voor enkele honderden langdurig werklozen ontstaan, en door een heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's.

Deze inspanningen volstaan evenwel niet om voldoende doorstroming te bieden voor de grote groep van de langdurig werklozen. Daarom is het noodzakelijk nieuwe tewerkstellingscreërende mogelijkheden te prospecteren en stimuleren.

Het brede domein van de sociale economie kan hier een nuttige invulling betekenen. Dit is vooralsnog een braakliggend terrein, gekneld tussen opvattingen die nog uitgaan van een strikt onderscheid tussen profit- en non-profit-activiteiten.

Braakliggend op een dubbel niveau. Enerzijds is het gewone economisch circuit niet geïnteresseerd in sociale economie-bedrijvigheden omwille van de sterke arbeidsintensiviteit en de lage rendabiliteit en winstmarges. Anderzijds biedt dit domein een zinvol en duurzaam tewerkstellingsalternatief voor bepaalde werklozencategorieën.

Sociale economie richt zich immers naar economische activiteiten met een sociaal draagvlak waarin in zekere mate een betaalkrachtige vraag schuilt. Voorbeelden hiervan zijn herstellings- en onderhoudsateliers, renovatieprojecten, dienstverleningsactiviteiten ten voordele van minder begoe-de of minder mobiele personen, diensten voor groen- en milieubeheer, recyclageprojecten, kinderopvanginitiatieven, mobiele carwashdiensten, poetsdiensten, e.a.

Uit de aard van de activiteiten en de organisatiewijze vloeit voort dat het hier om kleinschalige bedrijven gaat, geënt op de lokale context.

Deze kleinschaligheid neemt niet weg dat deze „sector” voor de erin tewerkgestelde, hoofdzakelijk laaggeschoolde werklozen een volwaardige economische activiteit kan inhouden. Het geeft tevens een concrete vorm, zowel vanuit het oogpunt van de Vlaamse overheid als vanuit het oogpunt van de betrokken werklozen, aan de weigering om zich neer te leggen bij de veronderstelde onontkoombaarheid van de werkloosheidssituatie.

Aangezien sociale economie inherent economische en tewerkstellingsaspecten herbergt, is een globale aanpak vanuit de beide bevoegde Gemeenschapsministers, Economie en Tewerkstelling, gewenst. Enerzijds zijn er immers stimulerende maatregelen nodig vooral in de startfase en naar een managementsbegeleiding toe. Anderzijds moeten de ervoor in aanmerking komende werklozen gereactiveerd en opgeleid worden en is een degressieve loonsubsidie in bepaalde mate aangewezen.

De relatieve onbekendheid van de sociale economie-sector vereist evenwel dat een brede consultatie wordt opgezet ten einde de adequaatheid van bestaande instrumentaria te meten en de juiste mogelijkheden in kaart te brengen. Deze consultatie mag niet beperkt blijven tot geïnteresseerde initiatiefnemers maar moet in eerste instantie opengetrokken worden naar de sociale partners en de Vlaamse Raad. Zij wensen immers de contouren van deze sector te kennen om hen te kunnen situeren in het algemeen socio-economisch beleid. Zoals reeds vermeld bij de toelichting omtrent de Weer-Werkactie zal dit overleg zo vlug mogelijk worden aangevat waarna een passend beleidsinstrumentarium kan worden ontwikkeld.

2.2.7. Een coherent vergunningenbeleid voor nieuwe vormen van privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling

De recente socio-economische processen hebben in het licht van een verruimde flexibiliteit op korte termijn aanleiding gegeven tot de ontwikkeling van geëigende arbeidsbemiddelings- en begeleidingstechnieken.

Wervings- en selectiemethodes maken thans een onlosmakelijk deel uit van elk aanwervingsbeleid. Omwille van de verdeskundiging heeft dit geleid tot een ware „boom” van privaatrechtelijke wervings- en selectiebureaus. Daarnaast worden nieuwe dienstenpakketten op een vrij ruime schaal aangeboden. Wij denken hierbij aan outplacement, inplacement, loopbaanbegeleiding, executive search e.a.. De naamgeving kan echter niet verbergen dat het hier in se steeds technieken of methodes betreft die onder de noemer „arbeidsbemiddeling” kunnen worden gevat. Arbeidsbemiddeling sensu lato omvat immers elke handeling van een tussenpersoon die erop gericht is werknemers bij te staan bij het zoeken van een betrekking en/of werkgevers bij het zoeken van gepaste arbeidskrachten. Deze definitie vormt de grondslag van elk regulerend optreden terzake van de Vlaamse overheid.

Teneinde de ongecontroleerde uitbouw van deze arbeidsmarktdelen tegen te gaan, werd aan de Vlaamse Executieve een ontwerp van decreet voorgelegd waarbij een vergunningenbeleid wordt ingevoerd voor outplacement-, wervings- en selectiebureaus die in het Vlaamse Gewest actief zijn. De Executieve hechtte reeds haar principiële goedkeuring aan dit ontwerp van decreet, dat na inwinning van de adviezen van de S.E.R.V. en de Raad van State aan de Vlaamse Raad wordt voorgelegd.

In deze regeling worden vier doelstellingen beoogd. Voor eerst moet de vergunningsregeling ertoe leiden dat enkel nog

bonafide bureaus operationeel kunnen zijn in Vlaanderen. De opgelegde voorwaarden die o.m. betrekking hebben op de beroepsbekwaamheid, de eerlijkheid en de probiteit moeten hiervoor een garantie bieden. Ten tweede wordt erover gewaakt dat in de dienstverlening niet enkel de economische rendabiliteit van de bureaus primeert, maar ook de sociale doeltreffendheid ten aanzien van de werknemers. Het ontwerp van decreet strekt er ten derde toe misbruiken te voorkomen ten overstaan van personen die zich in een economisch zwakkere positie op de arbeidsmarkt bevinden. Als vierde doelstelling wordt een scheiding betracht tussen activiteiten die uitdrukkelijk aan de overheid zijn voorbehouden, i.c. plaatsing van werknemers, en activiteiten die zowel door de publieke als door de private sector kunnen worden uitgeoefend, i.c. outplacement, werving en selectie.

De vergunningen zullen worden verstrekt door de Gemeenschapsminister bevoegd voor tewerkstelling na advies van de erkenningscommissie die in de schoot van de S.E.R.V. wordt opgericht. Deze commissie waakt eveneens over de correcte toepassing van de vergunningsregeling en kan in geval van misbruiken of fraude de Gemeenschapsminister adviseren de vergunning te schorsen of in te trekken. De wijze van samenstelling van de erkenningscommissie moet waarborgen dat enerzijds het vergunningenbeleid ingebed is in het globale arbeidsmarktgebeuren en anderzijds de nodige deskundigheid en exterioriteit aanwezig zijn om de aanvraag of klachtendossiers te beoordelen.

Bij de uitwerking van dit nieuw regelgevend kader wordt maximale aandacht besteed aan de complementaire werking t.a.v. de C.A.O. nr. 51 betreffende outplacement die op 10 februari 1992 in de Nationale Arbeidsraad is afgesloten. Zo werken beide reguleringen versterkend op mekaar in.

Het gezamenlijk optreden van de overheid (de V.D.A.B.) en de private sector in deze werkvelden mag geen aanleiding zijn tot het opzetten van mekaar doodconcurrerende allocatievoorzieningen, maar wel tot het ontstaan van een gezonde marktverhouding. Het vergunningenbeleid moet immers in eerste instantie waken over het belang van de werkzoekende in zijn zoektocht naar een nieuwe betrekking.

Parallel met de verdere ontwikkeling van deze regulering moet een onderzoek verlopen naar de „herratificatie” van het I.A.O.-Verdrag nr. 96 van 1 juli 1949 betreffende bureaus voor arbeidsbemiddeling, welke voor hun bemiddeling betaling vragen. Door de nieuwe vormen van privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling, waarbij -het weze herhaald- dit begrip in ruime zin wordt geïnterpreteerd, zijn de definities en toepassingsregels van deze conventie aan actualisering toe. Het is immers aangewezen een zo groot mogelijke coherentie te bewerkstelligen tussen de Vlaamse en de internationale regelgeving.

Deze aandacht voor nieuwe vormen van privaatrechtelijke arbeidsbemiddeling kan evenwel niet de noodzaak verbergen om ook de bestaande regelgeving van het K.B. van 28 november 1975 betreffende de exploitatie van bureaus voor arbeidsbemiddeling tegen betaling te herzien. Dit besluit regelt inzonderheid de werking van de privaatrechtelijke arbeidsbemiddelingsbureaus voor artiesten.

Tijdens het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat deze regulering misbruikt wordt om een circuit van gedwongen prostitutie en vrouwenhandel te onderbouwen. Een ontwerp van decreet zal aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd waarin sluitende erkenningsvoorwaarden aan de bemid-

delingsbureaus worden opgelegd. Hierbij zal tevens een einde gesteld worden aan het automatisme van het thans geldend vergunningenbeleid.

2.2.8. Een transparante markt inzake uitzendarbeid

Door het decreet van 6 maart 1991 en het besluit van de Vlaamse Executieve van 27 maart 1991 is de **erkenningsregeling** voor uitzendbureaus volledig naar het beleidsniveau van de Vlaamse overheid gevloeid. Hierdoor wordt het mogelijk ten aanzien van deze sector maatregelen te treffen die ingebed zijn in de globale context van het arbeidsmarktgebeuren. Uitzendarbeid is niet langer een losstaand verschijnsel op de arbeidsmarkt, maar zit er onlosmakelijk in vast. Het beïnvloedt en wordt beïnvloed door de andere processen op deze markt.

De hernieuwde beoordeling van de voordien door de N.A. R. toegekende vergunningen door de **erkenningscommissie** van de S.E.R.V. brengt een eenvormige behandeling van alle uitzendbureaus die in het Vlaams Gewest actief zijn, met zich mee. Marktvervalsende of -verstorende factoren worden door de toetsing van gelijkaardige criteria uitgeschaald. De nieuwe criteria hebben vooreerst tot doel de markt van de uitzendarbeid te reguleren en te saneren door enkel bonafide bureaus toe te laten. Tegelijkertijd wordt de mogelijkheid geboden om uitzendbureaus die hun verplichtingen niet nakomen, te sanctioneren door middel van een schorsing of intrekking van de erkenning.

Met het oog op een maximale transparantie van deze deelmarkt en om een efficiënte beleidssturing mogelijk te maken wordt de regelgeving aangevuld met een protocol dat tussen de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en UPEDI, de werkgeversvereniging van uitzendbureaus, is gesloten. Door dit protocol wordt het mogelijk vanaf 1992 relevante arbeidsmarktgegevens op Vlaams niveau te verkrijgen voor de sector van de uitzendarbeid. Het afgelopen jaar werden eveneens stappen gezet om tot een gezonde marktverhouding te komen tussen de privaatrechtelijke uitzendbureaus en T-Interim, het uitzendbureau van de V.D.A.B.. Er kwam een **samenwerkingsprotocol** tot stand waarbij V.D.A.B. en UPEDI overeenkomen een gelijke minimumcoëfficiënt inzake tarificatie te hanteren. Dit protocol belet evenwel niet dat maatregelen worden genomen opdat T-Interim haar verloren marktpositie kan heroveren. De penetratiegraad van T-Interim is de laatste twee jaar immers sterk afgenomen. Het marktaandeel daalde van 13 % in 1988 tot 7,86 % in 1990. Inzake bezoldigde uren is er een afname van 18 % te onderkennen voor het jaar 1990.

Daarom wordt een strategiebijsturing doorgevoerd met name d.m.v. betere samenwerkingsverbanden met de andere V. D . A. B . -geledingen, het organiseren van ondernemingsgerichte „events” per subregionale tewerkstellingsdienst, het benadrukken van prospectie-opdrachten, de verbetering van de service-verlening en het optimaliseren van de beheersinstrumenten. Deze voorstellen worden geconcretiseerd in een actieplan dat permanent zal worden geëvalueerd op centraal en op subregionaal niveau.

De versterkte aanwezigheid van T-Interim moet voornamelijk gezien worden in de marktregulerende rol die deze dienst vervult, zowel naar de private sector, als naar de werkzoekenden toe.

2.2.9. Een evenwichtig en doordacht immigratiebeleid

Met betrekking tot het immigratiebeleid is de beleidsruimte van de Vlaamse overheid eerder beperkt. De normering

en het globale beleidskader worden immers vastgesteld door de nationale overheid ; het Gewest is uitsluitend bevoegd voor de toepassing van de normen inzake de tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten.

Deze toepassingsbevoegdheid beperkt de mogelijkheid van het Vlaams Gewest om een gerichte immigratiepolitiek te voeren die afgestemd is op het eigen werkgelegenheidsbeleid. De nationale normen lopen immers niet steeds parallel met de eigen doelstellingen.

Binnen dit „keurslijf” dringt zich dan ook een evenwicht zoekende aanpak op en dit op een dubbel niveau. Enerzijds komt het er op aan in de concrete dossiers rekening te houden met de eigen arbeidsmarktaccenten zonder de nationale regelgeving en de internationale context te negeren. Anderzijds moet door overleg met de nationale overheid en de andere Gewesten ingewerkt worden op de normering teneinde het immigratiebeleid in te passen in het omvattend werkgelegenheidsbeleid.

Voor wat het eerste aspect betreft, wordt de Vlaamse overheid in toenemende mate geconfronteerd met aanvragen om contingenten vreemde arbeidskrachten in Vlaanderen tewerk te stellen. Het gaat hier quasi uitsluitend over Portugese of Oosteuropese werknemers. T.a.v. de eerste categorie wordt een soepele attitude aangenomen gelet op de integrale toepassing van de E.E.G.Verordening nr. 1612/68 van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap op Portugal vanaf 1 januari 1992.

Ten aanzien van de Oostbloklanden worden de contingent-aanvragen steeds getoetst aan de mogelijkheden die de Vlaamse arbeidsmarkt op korte of middellange termijn kan bieden. De democratiseringsgolf in Oost-Europa mag immers geen aanleiding zijn om de sedert 1974 geldende immigratietop op te heffen. Er moet steeds voorkeur gegeven worden aan de benutting van de reeds aanwezige arbeidsreserve. Enkel wanneer een economisch project dreigt stil te vallen bij afwezigheid van gekwalificeerde werkkrachten op de regionale of E.G.arbeidsmarkt, bestaat er een verantwoordingsgrond om vreemde arbeidskrachten toe te laten.

Contingent aanvragen worden bijgevolg enkel toegestaan wanneer uit het arbeidsmarktonderzoek van de V.D.A.B. blijkt dat er niet onmiddellijk valabele arbeidskrachten kunnen worden geleverd en de werkgever aantoont dat hij de nodige inspanningen heeft geleverd om de aanwezige arbeidsreserve te valoriseren. Daarmee wordt de vraag nochtans niet als afgedaan beschouwd. Aan de werkgever wordt de verplichting opgelegd om eigen arbeidskrachten aan te werven van zodra de V.D.A.B. hen doorverwijst na een aangepaste beroepsopleidingsmodule. Vanzelfsprekend worden ook de loon-, arbeids- en huisvestingsvoorwaarden nagegaan en wordt het advies van het paritair comité, de ondernemingsraad of de syndicale afvaardiging ingewonnen. Aangezien de contingentaanvraag voor advies wordt voorgelegd aan het Beheerscomité van de V.D.A.B. beschikt deze instelling over eerstehandsinformatie i.v.m. knelpunten op de arbeidsmarkt en kan zij het beroepsopleidingsaanbod bijstellen.

Deze selectieve aanpak laat toe dat onmiddellijk kan voldaan worden aan de economische noden van de betrokken ondernemingen terwijl tegelijkertijd gewerkt wordt aan de preventie van het probleem op middellange termijn.

Om deze beleidsvoering wettelijk te verankeren werden ook op het tweede niveau stappen ondernomen. Aan de

ationale overheid werden vooreerst voorstellen gedaan om de reglementering betreffende de tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten aan te passen. Deze voorstellen hebben betrekking op een correcte aanwending van het juridisch instrumentarium, de noodzaak om het advies van het paritair comité in te winnen bij gebrek aan ondernemingsraad of syndicale afvaardiging en het introduceren van een blijvende verplichting i.h.v. de werkgever om te investeren in de aanwezige arbeidsreserve. Tevens werd aangedrongen op gecoördineerde acties van de nationale en Vlaamse inspectiediensten.

Deze selectieve beleidsvoering impliceert nochtans niet dat de Vlaamse overheid zou voorbijgaan aan de constructieve rol die zij kan vervullen in de socioeconomische evolutie van Oost-Europa. Krachtens de bilaterale overeenkomsten die met diverse Oosteuropese Staten worden afgesloten stelt zij haar **know-how** ter beschikking om te voldoen aan de opleidingsbehoeften van Oosteuropese werknemers, kaderleden en ambtenaren.

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat de Vlaamse overheid in haar immigratiebeleid bij herhaling geconfronteerd wordt met legaal verpakte prostitutieactiviteiten. Hier dringt zich een intense gegevensuitwisseling op tussen de Gewesten onderling, met het Ministerie van Justitie en bepaalde hulpverleningsorganisaties, teneinde bepaalde netwerken in kaart te brengen, zodat preventief kan worden opgetreden, en een efficiënte controle op de verleende vergunningen mogelijk te maken.

2.2.10. Verbetering van de relatie overheid-burger

Overeenkomstig het Vlaams Regeerakkoord zullen vooreerst een aantal initiatieven genomen worden om de bereikbaarheid van en het onthaal bij de administratieve diensten te verbeteren. Naar de werking van de V.D.A.B. toe kan in dit verband verwezen worden naar de reeds vermelde initiatieven m.b. t. de gedecentraliseerde werk- en opleidingswinkels, de Euroloketten en de WeerWerkantennes in de V.F.I.K.-gemeenten. In de schoot van de Administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zal de recent geïnstalleerde „GECOFON” verder bekend gemaakt worden zodat zowel werkgevers als werknemers passende inlichtingen kunnen bekomen.

Zowel de V.D.A.B. als voormelde Administratie onderzoeken thans in welke mate de bestaande administratieve procedures kunnen worden vereenvoudigd. Mede gelet op de eigenheid van hun bevoegdheidsdomein zal dit onderzoek niet beperkt blijven tot het relatiepatroon met de individuele burger, maar eveneens betrekking hebben op de relaties met intermediaire structuren of organisaties, die het welzijn van de burger beogen. Dit onderzoek zal samen met voorstellen voor een betere en klantvriendelijke werking aan de Vlaamse Raad worden meegedeeld.

In het kader van het voorgestane beleid van openbaarheid van bestuur voorziet het Charter van de Werkzoekende, dat in een decretale vorm aan de Raad zal worden voorgelegd, in het recht op inzage in het dossier, het recht op tijdige, passende en begrijpelijke informatie en het recht op kennisname van elke relevante maatregel. Hieraan zijn passende verbintenissen vanwege de V.D.A.B. verbonden. Anderzijds behelst dit Charter ook het recht op privacy en het recht op een gelijke behandeling. Het toezicht op de naleving van deze beginselen zal gebeuren via het subregionaal tewerkstellingscomité dat als lokale ombudsdienst zal optreden. Het Charter zelf wordt aan de werkzoekenden bekend gemaakt

via een brochure die bij elke inschrijving als werkzoekende wordt overhandigd.

Tenslotte zullen met name in de schoot van de V.D.A.B. een aantal vormingsacties voor de eigen personeelsleden opgezet of gecontinueerd worden met het oog op het bijbrengen van begrip voor werkzoekenden. Deze acties zullen inzonderheid een inzicht verschaffen in de reïntegratieproblematiek van de „onderliggende” groepen op de arbeidsmarkt.

2.2.11. Naar een coöperatief federalisme

Voor diverse aspecten van het tewerkstellingsbeleid is de Vlaamse overheid aangewezen op samenwerking met de nationale overheid of met de andere Gemeenschappen of Gewesten. Inzonderheid wordt hierbij gedacht aan de bestrijding van de langdurige werkloosheid, de aanwending van de tewerkstellingsprogramma's, het immigratiebeleid en de afstemming van de vergunningsregelingen inzake uitzendarbeid, outplacement, werving en selectie op arbeidsrechtelijke regelgevingen.

Het voorbije jaar werd met name in het kader van de bestrijding van de langdurige werkloosheid een gemeenschappelijk actieplan, het 1 + 1 = 3-Plan, opgesteld waaruit de wil blijkt om tot een gecoördineerde beleidsaanpak te komen zonder afbreuk te doen aan eenieders eigenheid en bevoegdheid.

Dit actieplan vertolkt de gezamenlijke bekommernis van de betrokken overheden om op het belangrijk maatschappelijk vraagstuk van de langdurige werkloosheid een passend antwoord te bieden. In dit antwoord wordt het accent gelegd op een positief gerichte aanpak. De Vlaamse overheid zet haar inspanningen via de Weer-Werkactie onverminderd voort. De nationale overheid laat de mogelijkheid toe om de werkloosheidsreglementering positief aan te wenden in dit bestrijdingsbeleid.

In andere beleidsdomeinen is er van samenwerking tussen gelijkwaardige partners nog geen sprake of slechts op schuchtere wijze. Zo wordt een eigen Vlaams beleid m.b.t. de structurele overheveling van bepaalde tewerkstellingsprogramma's naar het werkveld waartoe zij behoren, bemoeilijkt door de wetgeving inzake de trekkingsrechten. De eenzijdige wijze waarop het personeel toepassingsgebied van deze trekkingsrechten wordt vastgesteld, verhindert bovendien dat eigen accenten kunnen gelegd worden naar bepaalde doelgroepen, zoals herintre(e)d(st)ers of gehandicapten, toe.

Ten aanzien van het immigratiebeleid worden de gewesten geconfronteerd met nieuwe nationale normen die moeilijk kunnen worden uitgevoerd, zoals een nationaal vastgesteld maximum arbeidskaartencontingent, en met een nieuwe regeling die raakt aan de voordien gangbare bevoegdheidsverdeling.

Wellicht heeft de nationale overheid haar contraintes in deze materies. Nochtans is het in een geest van coöperatief federalisme noodzakelijk om tot een degelijke samenwerking tussen de diverse beleidsniveaus op de onderscheiden deelgebieden te komen. Zoniet kan noch de Vlaamse, noch de nationale overheid haar beleidsdoelstellingen realiseren. De Staatshervorming heeft er immers voor gezorgd dat er in het brede domein van het tewerkstellingsbeleid diverse soorten bevoegdheden naast mekaar bestaan ; nu eens exclusieve, dan weer parallelle, gedeelde of beperkte concurrerende bevoegdheden worden naargelang het onderwerp door de Ge-

meenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, en de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid uitgeoefend.

Hier dringt zich dus een gestructureerd en open overleg op waarbij maximale aandacht uitgaat naar eenieders beleidsdoelstellingen en contraintes en waarbij het belang van de gemeenschap en de burgers centraal staat.

Wat de samenwerking met de andere Gewesten en Gemeenschappen betreft kan vooreerst gewezen worden op de gezamenlijke standpuntbepaling inzake het Tewerkstellingsfonds. De Gewesten en de Gemeenschappen zijn immers van oordeel dat zij de beschikbare middelen op een constructieve manier kunnen aanwenden ten voordele van de reïntegratie van de risicogroepen.

Tevens werden nauwe samenwerkingsverbanden uitgebouwd. Met de F.O.R.E.M. werd een overeenkomst gesloten in het kader van de Sociale Euroloketten-regeling voor de regio West-Vlaanderen — Henegouwen — Nord-Pas de Calais. Een meer structurele samenwerking kwam tot stand met het Brussels Gewest in het kader van de door dit Gewest gevoerde actie voor socio-professionele inschakeling. Deze actie, welke gelijkenissen vertoont met de Weer-Werkactie, wordt door de Vlaamse overheid ondersteund, met name via de beroepsopleidingsvoorzieningen van de V.D.A.B. Met de Duitstalige Gemeenschap worden stappen gezet om een samenwerkingsprotocol af te sluiten waardoor de know-how die verworven werd in het kader van de Weer-Werkactie, kan worden overgedragen aan deze Gemeenschap.

Tenslotte is er voor bepaalde toegewezen materies nood aan een equivalente wetgeving in de diverse Gewesten. Zo is in het kader van de geregionaliseerde erkenningsregelingen inzake uitzendarbeid uitwisseling van gegevens betreffende malefide bureaus aangewezen. De erkenningscommissie van de S.E.R.V. zal terzake de nodige contacten leggen met de andere commissies. Met hetzelfde oogmerk werd het voorontwerp van decreet inzake outplacement, werving en selectie aan de andere Gewesten ter kennis gebracht zodat een gecoördineerd beleid tot stand kan komen.

B. BESPREKING

De leden danken de Gemeenschapsminister voor de zeer uitvoerige nota die reeds een antwoord bevat op tal van vragen.

Langdurig werklozen en Weer- Werkactie

Verschillende leden stellen dat de langdurige werklozen het absolute zorgenkind zijn van het tewerkstellingsbeleid. De oplossing van dit probleem is wellicht niet uitsluitend via het arbeidscircuit te vinden.

Een lid vraagt wat de stand van zaken is inzake het protocol afgesloten tussen de nationale Minister van Arbeid en de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling met betrekking tot het beleid inzake de langdurige werklozen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat dit protocol eerstdaags opnieuw besproken wordt. Het gemeenschappelijk actieplan ter bestrijding van de langdurige werkloosheid, het 1 + 1 = 3-plan, zal worden gecontinueerd. Het accent ligt hierbij op de positief gerichte aanpak vanwege de Vlaamse overheid naar de langdurige werklozen toe. De nationale overheid speelt hierop in door de werkloosheidsreglemente-

ring ook positief te interpreteren waardoor de Weer-Werk inspanningen van het Vlaams Gewest grotere kansen op sla-gen krijgen.

Verschillende leden menen dat de grote inzet van middelen en mensen in de Weer-Werkactie moet resulteren in een betere doorstroming van de Weer-Werklanten naar het nor-male arbeidscircuit toe.

De Gemeenschapsminister wijst op het specifieke van de Weer-Werkactie. Zij richt zich tot een zeer disparate sociale groep die slechts mits een bepaalde aanpak voor de arbeids-markt te mobiliseren en te recupereren is. Dit proces, dat vooral op individuele begeleiding berust, gebeurt niet in een handomdraai. Voor wat het halen van de kwantitatieve doel-stelling betreft verwijst de Gemeenschapsminister naar haar beleidsnota, meer bepaald naar de maatregelen voorgesteld door de Centrale Coördinatiecommissie, het centrale **stuur**-orgaan van de Weer-Werkactie.

De Gemeenschapsminister stipt nog aan dat de Weer-Werkactie ook zal geïntensiveerd worden naar de in het kader van het Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen aangeduide gemeenten.

Anderen vragen zich af of ook een sensibilisering naar „Weer-Werk” kan gebeuren voor zij die OCMW-steun genie-ten. Is het ondenkbaar dat men in ruil voor overheidssteun een bijdrage levert aan de gemeenschap onder de vorm van arbeid. De organieke wet op de OCMW voorziet dit. Kan men via de projecten voor sociale economie hiertoe een aan-zet geven ?

Een lid plaatst grote vraagtekens achter een werkplicht voor steuntrekkers. De OCMW's hebben ter zake zeer slech-te ervaringen. Het is zeker geen goede denkpiste om het recht op het bestaansminimum te koppelen aan verplichte arbeid.

De Gemeenschapsminister verklaart dat ook zij geen heil ziet in een verplichte tewerkstelling van de werklozen of andere steuntrekkers. Wel moeten diverse mogelijkheden tot opleiding en vorming worden aangeboden van waaruit te-werkstelling kan groeien.

GESCO-regeling

Een lid verheugt zich over de verhoging van de subsidies voor de tewerkstelling van de GESCO's met 40.000 frank. De subsidie bedraagt nu 440.000 frank. Liever dan een een-malige verhoging zag hij een automatische stijging gekoppeld aan het indexcijfer.

Een ander lid vraagt of naast de premieverhoging ook nog een hoger premiebedrag wordt toegekend voor projecten door de gemeenten opgezet voor kansarme groepen. De Ge-meenschapsminister antwoordt hierop bevestigd.

Jeugdwerkloosheid en „5 voor 12 “-actie

Verschillende leden doen opmerken dat het koninklijk be-sluit dat de bedrijven verplicht tot het opnemen van jonge stagiairs blijkbaar niet meer voldoet als instrument tot bestrij-ding van de jeugdwerkloosheid. Zij betreuren dit want de stage is het middel bij uitstek voor de jonge werknemer om in een bepaalde job geïntroduceerd te worden. De toepassing van dit koninklijk besluit moet geactiveerd worden. Of over-weegt de Gemeenschapsminister specifieke maatregelen op het niveau van het Vlaamse Gewest ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid ? De Gemeenschapsminister verklaart dat de regeling inzake de stagiairs een nationale materie is.

Verder wijst zij erop dat de schoolverlaters haar zeer bijzondere aandacht genieten. Voor deze groep moet alles in het werk worden gesteld opdat zij niet langdurig werkloos zouden worden. Desnoods moeten zij via een versnelde cursus omgeschoold worden. Voor deze groep werd de „5 voor 12”-actie opgezet. Deze actie richt zich speciaal tot werkzoekenden die reeds gedurende zes maanden werkloos zijn en in langdurige werkloosheid dreigen verzeild te raken. Zij is dus preventief en vult de eerder curatieve Weer-Werkactie aan.

De Gemeenschapsminister kondigt voor deze doelgroep enkele pilootprojecten in de impulsgebieden aan. Een lid vraagt dat zeker in Limburg dergelijke pilootprojecten zouden worden opgezet. Zullen hiervoor aparte teams worden ingezet ? Heeft deze actie een extra-budgettaire weerslag ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat extra-middelen zeker verantwoord zijn omdat de sociale kost van een langdurig werkloze veel aanzienlijker is. Er zullen in Limburg pilootprojecten worden gestart in Hasselt en in Borgloon.

Een lid ziet de toekomst van de werkgelegenheid ook voor jongeren somber in. Bij een dalende conjunctuur nemen de industriële tewerkstellingsmogelijkheden af. Ook de overheidstewerkstelling kan niet meer toenemen, evenmin als die in de dienstensector. Met andere woorden op de arbeidsmarkt zal de vraag niet meer noemenswaardig toenemen. Wel zullen meer eisen worden gesteld aan de jonge arbeidskracht. Een goede opleiding is dus van wezenlijk belang, evenals de nodige mobiliteit en flexibiliteit. Er moet dus veel geïnvesteerd worden in de vorming. Bij gebrek aan middelen dringt een maximale coördinatie zich op.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat er steeds meer coördinatie tot stand komt tussen het onderwijs en de beroepsopleiding. In sommige bedrijfssectoren is de samenwerking zeer goed.

Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Een lid is van oordeel dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding uitstekend werk levert. Deze dienst heeft stelselmatig het „boeman-imago” afgelegd dat het als regionale opvolger van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening aanvankelijk noodgedwongen meekreeg. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding moet verder gedynamiseerd worden en via nieuwe tewerkstellingsvormen een perspectief op tewerkstelling voorhouden ook voor de moeilijke groepen, migranten, vrouwen, gehandicapten. Vooral deze moeten prioritair via een persoonsgerichte aanpak en gepaste opleidingsvormen een perspectief op tewerkstelling krijgen.

Een ander lid beaamt dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding een behoorlijk dynamisch imago heeft. Toch betreurt hij dat in sommige regio's niets wordt gedaan om te verhelpen aan de overlapping van de verschillende opleidingsvormen.

Een lid meent dat het marktaandeel van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding in het vacature-aanbod moet vergroten. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding beheert thans ongeveer 45 ten honderd ervan. Het SIMONA-netwerk is hier toe het uitgelezen middel en moet beter worden bekendgemaakt en benut.

Een ander lid is van oordeel dat het feit dat het aandeel van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding in de arbeidsbemiddeling terugloopt niet dramatisch is, zolang er andere goede kanalen voor arbeidsbemiddeling zijn. De overheid moet niet alle taken naar zich toe halen. Wel moet ze ingrijpen waar er knelpunten of distorsies zijn op de markt.

Een lid wijst de Gemeenschapsminister op de op sommige plaatsen welig toenemende handel in animeermeisjes. Vooral vreemde vrouwen zijn hiervan het slachtoffer.

De Gemeenschapsminister beaamt dat er inderdaad onder de dekmantel van de arbeidsbemiddeling voor artiesten nogal wat misbruiken voorkomen.

Het koninklijk besluit van 28 november 1975 betreffende de exploitatie van bureaus voor arbeidsbemiddeling tegen betaling moet worden herzien. Een nieuw ontwerp van decreet wordt voorbereid met strenge erkenningsvoorwaarden voor de bemiddelingsbureaus. Automatische vergunningen zullen niet meer mogelijk zijn.

T-interim en uitzendarbeid

Welke maatregelen overweegt de Gemeenschapsminister om de forse terugval van het marktaandeel van T-interim in de uitzendarbeid tegen te gaan ?

Een lid meent dat indien de marktpositie van T-interim terugloopt in een groeimarkt, er duidelijk iets schort. Ofwel houdt men dan met deze dienstverlening rekening ofwel moet men deze grondig herwerken.

Een ander lid repliceert dat het best mogelijk is dat T-interim terrein verliest op de interimarbeidsmarkt. Een doorlichting van de privé-interimbureaus zou wel eens kunnen aantonen dat deze zich inzake minimumlonen en sociale vergoedingen op de rand van het wettelijke begeven.

Outplacement

Een lid vraagt waarop de overheid wacht om regelend op te treden tegenover de agressieve aanpak van de privé-sector in' deze nieuwe vorm van arbeidsbemiddeling. Hij hoopt dat snel werk wordt gemaakt van het ontwerp van decreet dat hierover in voorbereiding is.

Flexibiliteit en mobiliteit op de arbeidsmarkt

Een lid verklaart dat het gebrek aan flexibiliteit en mobiliteit van de arbeidskrachten de tewerkstelling negatief beïnvloeden. Zolang hier geen grondige mentaliteitswijziging komt zal men nooit soepel kunnen inspelen op de vraagzijde van de arbeidsmarkt. Een van de redenen die het gebrek aan mobiliteit verklaren is het determinerende karakter van de opleiding. De diverse opleidingsvormen neigen tot verankering van de toekomstige arbeidskracht in een bepaald beroep. Volgens het lid is de tijd dat men op jonge leeftijd een beroep kiest voor de rest van zijn leven, onherroepelijk voorbij.

Een ander lid bevestigt dat de problematiek van de mobiliteit en de flexibiliteit inderdaad voortspuit uit het spanningsveld tussen het bedrijfsleven enerzijds dat zeer specifieke opleidingsvereisten stelt en de onderwijswereld anderzijds, die traditioneel een zo open mogelijke vorming verstrekt. Deze brede vorming is op zichzelf zeer positief.

Wellicht zou een deel van de oplossing erin bestaan dat het bedrijfsleven een deel van de specifieke opleiding op zich neemt. Men komt aldus tot een duaal model waarbij zowel onderwijs als bedrijfsleven het hunne bijdragen in de vorming van de toekomstige arbeidskracht.

Een lid meent dat veel distorsies op de arbeidsmarkt zouden opgelost zijn indien men de jongeren meer kon sensibiliseren voor technische beroepen. Het is vooral hier dat de vacatures zich voordoen. De door de Gemeenschapsminister geciteerde lijst van de top-20 van knelpuntvacatures situeren zich meestal in de technische beroepen.

Liever dan tijdrovende en geldverslindende bij- en omscholing te moeten organiseren kan men de jongeren beter meteen naar deze richtingen toe loodsen.

Hetzelfde lid waarschuwt ervoor dat werknemers uit het Oostblok wel bereid zijn het vacuüm op te vullen dat hier ontstaat bij gebrek aan mobiliteit van onze arbeidskrachten.

De Gemeenschapsminister verklaart dat het gebrek aan mobiliteit inderdaad vaak de reden is waarom de werkgevers soms genoodzaakt zijn contingenten van vreemde arbeiders aan te vragen.

Europees Sociaal Fonds

In de administratieve begroting wordt een nieuwe basallocatie (12.01.69) ingevoerd ten bedrage van 7 miljoen niet-gesplitste kredieten voor specifieke werkingskosten met betrekking tot het tewerkstellingsbeleid.

Blijkens de toelichting zijn deze kredieten bestemd voor tussentijdse en eindevaluaties met betrekking tot de invulling van operationele programma's ingediend in het kader van het Europees Sociaal Fonds, evenals voor de informatiecampaagne naar potentiële projectindieners toe.

Een lid vraagt wat kan overwogen worden om de cofinanciering van deze projecten te vereenvoudigen. Het is vooral door deze ingewikkelde procedure dat potentiële projecten met behulp van het Europees Sociaal Fonds niet van de grond komen.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat er zowel binnen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding als daarbuiten projecten worden ontwikkeld ter bestrijding van de toename van de werkloosheid bij de langdurig werklozen, jongere werklozen, vrouwelijke werklozen en structurele werklozen, waarbij maximaal een beroep wordt gedaan op het ESF.

In Limburg is de SIM met de coördinatie belast. In de andere provincies kunnen er problemen rijzen met betrekking tot de financiering, omkadering en management van projecten. Wellicht kunnen de GOM's hierin tussen komen.

Deze structurele tekorten belemmeren inderdaad de vlotte start van tal van zinvolle projecten. Al te vaak wordt de co-financiering laattijdig verstrekt.

Sociale Euroloketten

Verschillende leden verheugen zich over het opzetten van Sociale Euroloketten. Hierdoor wordt de grensoverschrijdende uitwisseling van arbeidsmarktgegevens en vacatures mogelijk. De inplanting van dergelijke loketten moet goed overwogen worden. Zal er ook in Limburg een Sociaal Euroloket worden opgericht en waar? De Gemeenschapsminister ant-

woordt dat er voor Limburg in Lanaken een sociaal Euroloket wordt opgericht.

Immigratie

Sinds 1974 is een immigratiestop van kracht.

Sinds de politieke omwenteling in Oost-Europa is een moderne „volksverhuizing” aan de gang.

Ons land wordt geconfronteerd met een toevloed van „politieke” maar vooral „economische” vluchtelingen die hier in de illegaliteit terechtkomen.

Een lid wijst erop dat deze immigratiestop in de feiten dagelijks wordt doorbroken.

Indien vanuit het Westen geen krachtige initiatieven worden genomen om de bevolking ter plaatse te helpen bij de opbouw van een bevredigend economisch bestel dan is het gevaar voor een ware volksverhuizing niet langer denkbeeldig.

De gemeentelijke acties van solidariteit zijn slechts een pleister op een houten been en lossen niets op. De Oost-Europeanen zijn slechts een dagreis van hier verwijderd. Via de media zien zij onze welvaart. De migrantenstroom is met geen middelen tegen te houden en zal nog aangroeien. Dit wordt de uitdaging van het volgend decennium.

Verschillende leden zijn van oordeel dat hiertoe een door-dachte gecoördineerde en gerichte aanpak nodig zal zijn in een regionaal, nationaal en Europees samenwerkingsverband, een soort Marshall-plan voor Oost-Europa.

Een lid meent dat men de werking van de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische bijstand (VVOB) zou kunnen optimaliseren met specifieke programma's voor de Oosteuropese landen, andere dan deze voor de traditionele ontwikkelingslanden.

Het „coachen” van managers zou wellicht een relatief goedkope maar zeer efficiënte hefboom in de economische ontwikkeling betekenen.

Een ander lid stelt met klem dat de immigratiestroom inderdaad niet te stoppen is. De gigantische bedragen die vanuit de voormalige BRD naar de voormalige DDR worden overgeheveld beletten niet dat men nog steeds met massa's het rijkere Westen opzoekt.

De immigratiestop is onhoudbaar. Zij pleit voor een realistische politiek terzake waarbij beperkte contingenten worden aanvaard.

De Gemeenschapsminister verklaart vooreerst dat het immigratiebeleid het regionale niveau overstijgt. De Vlaamse Minister van Tewerkstelling wordt enkel geconfronteerd met de aanvragen inzake tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten.

Wegens de spanningen op de arbeidsmarkt voor bepaalde beroepen, nemen de aanvragen om contingenten vreemde arbeiders tewerk te stellen, meestal Oost-Europeanen, sterk toe.

In deze moet men zeer voorzichtig zijn en moet de aanwezige arbeidsreserve eerst uitgeput worden. De Gemeenschapsminister kent de aangevraagde contingenten niet zo maar toe. Via de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding wordt gepoogd, eventueel mits een aan-

gepaste opleiding, eigen arbeidskrachten aan te bieden. Ook van de werkgever wordt verwacht dat hij een inspanning doet.

Voor wat het beleid naar de Oost-Europese landen toe betreft, zal er inderdaad een gecoördineerde actie moeten worden gevoerd. Er wordt verwezen naar de beleidsnota van de Voorzitter van de Executieve, tevens **Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen**.

De Gemeenschapsminister verwijst ook naar de VDAB-begeleidingsprojecten inzake beroepsopleiding in Tunis. Gelijkaardige projecten zullen ook opgezet worden in de GOS-landen.

Bevoegdheidsbeperking

Zoals bekend zit het tewerkstellingsbeleid gevangen in het keurslijf van de bevoegdheidsopsplitsing tussen de nationale werkloosheidsregeling enerzijds en de regionale arbeidsbemiddeling en tewerkstelling anderzijds. De financiering via trekkingsrechten en de strakke reglementering ervan verhindert de doorstroming vanuit tewerkstellingsprogramma's naar tewerkstelling binnen de sectoren of naar het normaal arbeidscircuit.

Enkele leden hopen dat op de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap deze manke bevoegdheidsopsplitsing ter sprake kan komen.

Een lid vraagt wat precies de reden is waarom er problemen rijzen met de trekkingsrechten bepaald in artikel 35 van de financieringswet tussen het nationale en het regionale echelon ? Indien vanuit het gewest sluitende cijfers worden doorgegeven aan de nationale instanties dan kunnen de trekkingsrechten toch probleemloos berekend worden. Wat schort er precies ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het niet zozeer de berekening van de trekkingsrechten is die voor problemen zorgt, wel de stricte toekenningsvoorwaarden die elk creatief beleid op het vlak van het gewest verhinderen.

Verschillende leden verwijzen naar de besparingsmaatregelen die op nationaal vlak zullen worden genomen met betrekking tot de gedeeltelijke werklozen. Welke zal hiervan de terugslag zijn op de werkloosheidscijfers ?

De gedeeltelijke werkloosheid om economische en technische redenen is een reëel gegeven. Men waarschuwt voor een ongenueanceerde benadering ervan.

De Gemeenschapsminister acht het nog te vroeg om de gevolgen in te schatten. Zij wil hiermee wachten tot de definitieve maatregelen bekend zijn.

C. INDICATIEVE STEMMING

De begrotingsartikelen en de tabel aan de Commissie toegewezen, binnen het bevoegdheidsdomein van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, worden aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Met eenzelfde stemuitslag verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

De Verslaggever,

F. DIELENS

De Voorzitter,

J. LAVERGE

III. Buitenlandse Handel

A. BELEIDSVERKLARING VAN DE HEER J. SAUWENS, GEMEENSCHAPS MINISTER VAN VERKEER, BUITENLANDSE HANDEL EN STAATSHERVORMING OVER HET VLAAMSE BUITENLANDSE HANDELSBELEID

INHOUD

	Blz.
Hoofdstuk 1: DE EXPORT VAN VLAANDEREN EN BELGIE	98
Hoofdstuk II : HET VLAAMSE BUITENLANDSE HANDELSBELEID	104
§ 1. De oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel	104
§ 2. De middelen van de VDBH	105
2.1. Financiële middelen	105
2.2. Personeel	105
2.3. De provinciale kantoren	106
§ 3. Marktverkenning en promotie	107
3.1. Het instrumentarium terzake	107
3.2. De in 1991 uitgevoerde acties	109
§ 4. Financiële steunverlening	110
4.1. De procedure	110
4.2. De tegemoetkomingscriteria	111
4.3. Aanvragen in 1991	112
§ 5. De coördinatie-opdracht van de VDBH	115
5.1. In Vlaanderen	115
5.2. In het buitenland	116
5.3. Met de Europese Gemeenschap	116
§ 6. De Vlaamse Economische Vertegenwoordigers in het buitenland	116
Hoofdstuk III : DE BUITENLANDSE HANDEL EN DE STAATSHERVORMING	118
§ 1. Van parallelle bevoegdheden naar een homogene bevoegdheid	118
§ 2. De financierings- en verzekeringsinstrumenten	118
§ 3. De multilaterale handelspolitiek	119

WOORD VOORAF

In het eerste hoofdstuk van deze beleidsverklaring over het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid wordt gepoogd om de evolutie van de Vlaamse en Belgische uitvoer te schetsen. Daarbij blijkt het beschikbare statistische materiaal niet steeds adequaat te zijn om alle aspecten van de Vlaamse exportstructuur en -gerichtheid te onderzoeken.

In het tweede hoofdstuk wordt nader ingegaan op het instrumentarium van het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid en op de beleidsaccenten die bij het gebruik daarvan gelegd worden en wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die sinds het operationeel worden van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel in de eerste helft van 1991 in het afgelopen startjaar werden ontplooid.

Het derde hoofdstuk behandelt de toekomst van het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid, m.n. de door de verdere staatshervorming op te heffen moeilijkheden van het huidige parallellisme van dit beleid door het ten volle regionaliseren ervan.

Hoofdstuk 1

De export van Vlaanderen en België

Het enige officieel beschikbare statistische materiaal over de buitenlandse handel van Vlaanderen blijft afkomstig van het Nationaal Instituut voor de Statistiek, dat gegevens publiceert over de exportgerichtheid van de verschillende provincies en Gewesten. Daar deze gegevens berekend zijn op basis van produktiestatistieken en niet op basis van douanestatistieken, kunnen ze evenwel geen indicatie geven van de geografische structuur van de Vlaamse uitvoer. Bovendien hebben deze NIS-gegevens enkel betrekking op de extractieve en de verwerkende nijverheid. De sectoren van de landbouw, bouw, electriciteit, water, gas, handel, vervoer en andere diensten zijn er m.a.w. niet in begrepen.

Evenmin wordt rekening gehouden met de activiteiten in de vestigingen met minder dan vijf arbeidskrachten. Voorts publiceert het NIS op de BTW-aangiften gebaseerde kwartaalindexcijfers per Gewest over de uitvoer en de met uitvoer gelijkgestelde verrichtingen. Vermits de laatstgenoemde verrichtingen in belangrijke mate bestaan uit leveringen aan Belgische ondernemingen die toelating kregen om een gedeelte van hun aankopen zonder betaling van BTW te verrichten omdat het aandeel van de uitvoer in hun omzetcijfer een bepaalde drempel overschrijdt, loopt het bovenvermelde NIS-indexcijfer niet noodzakelijk parallel met de eigenlijke uitvoer.

Tot een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Gewesten over de regionalisering en de toegankelijkheid van de door het NIS opgestelde statistieken, in de zin van het SERV-advies van 29 maart 1989, is het nog niet gekomen. Ik zal dan ook de mogelijkheden van de Vlaamse administratie om over te gaan tot een verbeterde gewestelijke uitsplitsing van de uitvoer- en invoergegevens en van een snellere publicatie daarvan laten onderzoeken.

Daar de exportgegevens door het NIS met een behoorlijke achterstand worden gepubliceerd, hebben de meest recente over de provincies en Gewesten uitgesplitste cijfers inzake de industriële leveringen aan het buitenland betrekking op het jaar 1987. Toen waren 73,4 % van de industriële leveringen van België aan het buitenland afkomstig van het Vlaamse Gewest, tegenover 21,1 % van het Waals Gewest en 5,5 % van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie tabel 4). In 1978 waren deze verhoudingen nog resp. 68,4 % voor Vlaanderen, 25,7 % voor Wallonië en 5,9 % voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De evolutie van de nominale waarde van de totale industriële leveringen en van de industriële leveringen aan het buitenland in de periode 1978-1987 wordt weergegeven in tabel 2. In de rangschikking van de provincies volgens belangrijkheid van hun leveringen aan het buitenland (tabel 4) komt Antwerpen op de eerste plaats met een aandeel van 28,7 % in het Rijkstotaal. Daarna komen Oost-Vlaanderen (14,3 %), Limburg (13 %), Brabant (12,9 % waaronder Vlaams Brabant 5,6 %) en op de vijfde plaats West-Vlaanderen (11,8 %).

Uit tabel 3 blijkt dat Limburg met 76 % van de leveringen aan het buitenland t.o.v. de totale industriële leveringen van deze provincie, het hoogste exportpercentage van de Belgische provincies, voor Antwerpen (67,5 %), verwezenlijkt. Het Rijksgemiddelde bedroeg in het beschouwde jaar 1987 61,6 %, het Vlaamse gemiddelde 63,5 %. De sterke exportgerichtheid van de twee bovengenoemde provincies is te wijten aan de chemische nijverheid en de zware industrie.

Tabel 1 geeft in dalende volgorde van belangrijkheid de volgende sectoriële gerichtheid van de Vlaamse industriële leveringen aan het buitenland te zien : (I) ijzer- en staalnijverheid, non-ferrometalen, metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw ; (II) rubber- en chemische nijverheid ; (III) voedingsmiddelenindustrie en (IV) textielnijverheid, kleding- en confectie, schoenen, andere lederprodukten.

Alhoewel de graad van openheid van de Belgische economie (d.i. de uitvoer als een percentage van de totale finale bestedingen) van 40,2 % in 1981 opliep tot ongeveer 43 % in 1991 blijkt dit Belgische „exportsucces” uitsluitend te stoeien op de forse herleving van de wereldhandel vanaf eind 1982 en niet op een marktaandeelwinst van de Belgische bedrijven op hun exportmarkten. Bij de industriële produkten, die zowat 80 % van de Belgische export uitmaken, moest België zelfs terrein prijsgeven. Het Belgische en Vlaamse aanbod speelt m.a.w. te weinig in op de veranderingen in de wereldvraag en blijft te sterk gericht op intermediaire goederen en standaardprodukten.

Zeven vrij klassieke sectoren (auto, chemie, machines, voeding, ijzer en staal, diamanten en textiel) blijven bijna driekwart van het totale exportpakket uitmaken. Daar België met dit aanbod op de wereldmarkt prijsnemer is, vergt de vrijwaring van de concurrentiepositie een permanente druk op de (loon)kosten en permanente produktiviteitsstijgingen. De in vergelijking met andere Europese landen behoorlijke uitvoerprestaties van de BLEU houden allicht verband met het feit dat het concurrentievermogen, met name in het vlak van de loonkosten, de jongste jaren werd gehandhaafd.

Het surplus op de lopende rekening van de BLEU-betalingsbalans (kasbasis) bedroeg in 1991 BEF 164 miljard, of 12 miljard BEF meer dan in 1990. Niettemin brokkelde het overschot bij het goederenverkeer af (zie tabel 6), wat aantoonde dat onze uitvoer door de slappe wereldconjunctuur moeilijke tijden beleefde. Een inkrimpend deficit bij de transfers en een aanzwellend surplus op de dienstenbalans compenseerden samen ruimschoots deze ontwikkeling.

Volgens het jaarverslag 1991 van de Nationale Bank verklaart de specialisatie van de BLEU in de handel met de omliggende landen en in het bijzonder met Duitsland (zie tabel 7), waarom onze afzetmarkten in 1991 sneller groeiden dan de wereldhandel. De Duitse eenmaking had immers een stimulerende invloed op de buitenlandse vraag, niet alleen rechtstreeks maar ook via Nederland, dat economisch het sterkst bij Duitsland aanleunt.

Bovendien werd de BLEU slechts matig getroffen door de activiteitsverzwakking in de Angelsaksische en de Oosteuropese landen, omdat de meeste van die landen slechts een relatief gering aandeel hebben in de uitvoer van de BLEU. Enkel de recessie in het Verenigd Koninkrijk, dat voor de BLEU een betrekkelijk belangrijke afzetmarkt vormt, drukte op de ontwikkeling van onze exportmarkten. Net als voor de andere landen met een oude industriële traditie het geval is, neemt het gewicht van de BLEU in de wereldhandel trendmatig af ten voordele van de dynamische Aziatische volkshuishoudingen.

De BLEU-douanestatistieken duiden op een vermindering van het exportvolume met 0,2 % in september-november 1991 ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Daar onze uitvoer in oostelijke richting door het in ademnood geraken van de Duitse economie sinds enige tijd stagneert, en de andere belangrijke handelspartners van de BLEU (Frankrijk, Italië, het V.K.) zich nog in de greep van de laagconjunctuur bevinden, geeft het verloop van de buitenlandse bestellingen

vooralsnog weinig hoop op beterschap. Zoals gewoonlijk zal de Belgische economie ook in de komende maanden met de Europese conjunctuurgolven meedrijven. In de tweede jaarhelft van 1992 zal de verwachte internationale conjunctuurherleving de groei van onze afzetmarkten nieuw leven inblazen. Dit herstel zou vooral steunen op een verhoogde vraag naar consumptiegoederen, wat relatief goed uitkomt gezien het uitvoerpakket van de BLEU.

TABEL 1
INDUSTRIELE LEVERINGEN AAN HET BUITENLAND PER BEDRIJFSTAK IN 1987

(in miljoen frank)									
Bedrijfstak	Provincies					Gewesten			Het Rijk
	Antwerpen	Brabant (1)	Limburg	Oost-Vl.	West Vl.	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdst. Gewest	
Steenkoolmijnen en hun electr. centrales	—	—	580	—	—	580	—	—	580
Graverijen, groeven, aanverwante industrie en exploitatie van terrils	1.174	2	1.024	10	240	2.448	5.725	—	8.173
Voedingsmiddelenindustrie	30.639	21.885	5.473	40.588	38.611	129.779	36.048	7.221	173.048
Drankbereiding, tabaknijverheid	4.233	11.196	1.354	1.335	2.182	13.325	6.070	6.892	26.287
Textielnijverheid, kleding- en confectionijverheid, schoenen, handschoenen en andere lederprodukten	3.054	12.658	2.331	52.631	62.063	120.658	15.224	11.900	147.872
Hout- en meubelnijverheid, papiernijverheid en drukkerijen	20.291	23.406	15.193	14.474	22.134	79.354	30.591	3.675	113.620
Rubber- en chemische nijverheid	186.225	22.620	37.897	28.604	7.628	269.727	64.103	5.879	339.709
Petroleumraffinaderijen, fabrieken van steenkoolagglomeraten, cokesfabrieken	39.354		—				1.286		42.724
Klei- en keramieknijverheid	122	1.028	910	255			2.638		4.819
Glas- en cementnijverheid, cement-agglomeraten, asbestcement	5.065	2.881	5.313	1.292		61.713	27.162	974	46.230
IJzer- en staalnijverheid, non-ferrometalen, metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw	249.480	146.058	171.372	115.044	88.382	678.727	197.502	70.041	946.270
Leerlooierijen en pelterijen, overige verwerkende industrieën	15.944	9.380	10.187	22.141	9.113	65.572	21.595	749	87.916
TOTAAL	555.581	251.114	251.634	276.374	230.353	1.421.883	407.944	107.421	1.937.248

Bron : N.I.S.

(1) Inclusief Waals-Brabant .

TABEL 2

TOTALE INDUSTRIELE LEVERINGEN EN INDUSTRIELE LEVERINGEN
AAN HET BUITENLAND : 1978 TOT 1987

(in miljoenen frank)

Jaar	Provincies					Gewesten			Het
	Ant- werpen	Bra- bant (1)	Lim- burg	Oost- Vl.	West Vl.	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdst. Gewest	Rijk
Totale leveringen (incl. leveringen aan het buitenland en cessies)									
1978	452.824	130.682	143.260	253.053	204.664	1.184.483	479.532	127.275	1.791.290
1979	517.479	133.982	160.898	285.731	220.181	1.318.271	526.937	138.922	1.984.130
1980	571.644	146.256	157.883	307.079	237.554	1.416.416	582.084	146.500	2.145.000
1981	627.830	146.428	175.059	332.050	262.640	1.544.007	605.393	147.402	2.296.802
1982	746.245	159.267	219.191	349.136	297.504	1.771.343	643.480	167.820	2.582.643
1983	814.602	168.136	253.545	381.430	325.691	1.943.404	671.212	171.488	2.786.104
1984	919.594	199.698	268.071	437.870	375.957	2.201.190	727.927	184.595	3.113.712
1985	912.609	208.374	288.011	469.811	389.833	2.268.632	743.304	174.526	3.186.468
1986	844.787	211.706	313.434	481.371	392.885	2.244.183	723.273	198.667	3.166.123
1987	823.111	208.324	331.012	474.708	403.055	2.240.210	702.979	202.124	3.145.313
Leveringen aan het buitenland									
1978	259.299	60.489	96.126	114.893	97.721	628.528	236.573	97.721	919.621
1979	309.551	63.265	113.290	135.213	107.998	729.317	268.485	61.785	1.059.587
1980	344.995	68.419	105.066	145.460	118.703	783.243	291.103	64.343	1.138.689
1981	393.943	74.622	120.205	158.871	134.336	881.977	303.081	69.953	1.255.011
1982	474.307	84.264	152.226	180.482	157.997	1.049.276	336.951	81.767	1.467.994
1983	545.040	89.109	179.509	205.797	179.201	1.198.656	362.474	84.027	1.645.157
1984	634.520	101.438	188.393	240.965	213.861	1.379.247	404.717	92.848	1.876.812
1985	634.530	106.923	206.787	268.477	228.749	1.445.466	445.964	98.180	1.989.610
1986	579.318	109.102	232.164	278.533	227.604	1.426.721	420.700	103.985	1.951.406
1987	555.581	107.941	251.634	276.374	230.353	1.421.883	407.944	107.421	1.937.248

Bron : N.I.S.

TABEL 3

PERCENTAGES VAN DE LEVERINGEN AAN HET BUITENLAND VAN ELKE PROVINCIE OF ELK GEWEST
T.O.V. DE TOTALE LEVERINGEN VAN DE BETREFFENDE PROVINCIE OF HET BETREFFENDE GEWEST

Jaar	Provincies					Gewesten			Het
	Ant- werpen	Bra- bant (1)	Lim- burg	Oost- Vl.	West Vl.	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdst. Gewest	Rijk
1978	57.3	46.3	67.1	45.4	47.8	53.1	49.3	42.8	51.3
1979	59.8	47.2	70.4	47.3	49.0	55.3	51.0	44.5	53.4
1980	60.4	48.1	66.9	47.4	50.0	55.3	50.0	43.9	53.1
1981	62.7	51.0	68.7	47.8	51.1	57.1	50.1	47.5	54.6
1982	63.6	52.9	69.4	51.7	53.1	59.2	52.4	48.7	56.8
1983	66.9	53.0	70.8	54.0	55.0	61.7	54.0	49.0	59.0
1984	69.0	50.8	70.3	55.0	56.9	62.7	55.6	50.3	60.3
1985	69.5	51.3	71.8	57.1	58.7	63.7	60.0	56.3	62.4
1986	68.6	51.5	74.1	57.9	57.9	63.6	58.2	52.3	61.6
1987	67.5	51.8	76.0	58.2	57.2	63.5	58.0	53.1	61.6

Bron : N.I.S.

TABEL 4

PERCENTAGES VAN DE LEVERINGEN AAN HET BUITENLAND VAN ELKE PROVINCIE OF ELK GEWEST
T.O.V. DE LEVERINGEN AAN HET BUITENLAND VAN HET RIJK

Jaar	Provincies					Gewesten			Het Rijk
	Ant- werpen	Bra- bant (1)	Lim- burg	Oost- Vl.	West Vl.	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdst. Gewest	
1978	28.2	6.6	10.5	12.5	10.6	68.4	25.7	5.9	100
1979	29.2	6.0	10.7	12.8	10.2	68.9	25.3	5.8	100
1980	30.3	6.0	9.3	12.9	10.3	68.8	25.6	5.6	100
1981	31.4	5.9	9.6	12.6	10.6	70.1	24.3	5.6	100
1982	32.4	5.7	10.4	12.2	10.7	71.5	22.9	5.6	100
1983	33.2	5.4	10.9	12.5	10.8	72.8	22.1	5.1	100
1984	33.8	5.4	10.0	12.9	11.6	73.7	21.4	4.9	100
1985	31.9	5.4	10.5	13.4	11.5	72.7	22.4	4.9	100
1986	29.7	5.6	11.9	14.3	11.6	73.1	21.6	5.3	100
1987	28.7	5.6	13.0	14.3	11.8	73.4	21.1	5.5	100

Bron : N.I.S.

TABEL 5

INDEXCIJFERS PER KWARTAAL VAN UITVOER EN MET UITVOER GELIJKGESTELDE VERRICHTINGEN
(1985 = 100)

	Jan. 1990	Feb. 1 1991	Maart 1990	April 1990	Mei II 1991	Juni 1990	Juli 1990	Aug. III 1991	Sept. 1990	Okt. 1990	Nov. IV 1991	Dec. 1990
Vlaanderen	124.8	126.6		124.5	127.9		118.9	121.0		137.0	—	
Wallonië	114.9	113.3		119.7	115.3		102.0	99.6		117.2	—	
Brussel	116.7	128.2		113.4	129.9		113.2	125.7		130.6	—	
Het Rijk	121.5	124.8		121.5	126.3		115.0	118.5		132.5	—	

Bron : N.I.S. op basis van de B.T.W.-aangiften

TABEL 6

SALDO'S VAN HET BLEU-GOEDERENVERKEER

(in miljarden frank)

	Op transactiebasis		Op kasbasis Eerste 10 maanden	
	1989	1990	1990	1991
Goederenverkeer	110	91	110	89
Uitvoer en invoer	27	-11	19	15
waarvan Duitsland	-77	-46	-33	10
Loonwerk	65	66	54	60
waarvan Duitsland	48	54	44	46
Arbitrage	18	36	36	14

Bron : N.B.B.

TABEL 7
GEOGRAFISCHE UITSPLITSING VAN DE BELGISCHE UITVOER

Geo-economische zones	Relatieve belang- rijkh. in de Bel- gische uitvoer in '91 in %	Waarde in miljard BF	
		1990	1991
1. EUROPA	82,8	3.259,3	3.331,9
A. E.E.G.	75,2	2.964,9	3.027,0
Frankrijk	19,1	797,9	767,0
Nederland	13,7	537,6	550,3
Duitsland	23,7	836,5	955,5
Italië	6,0	258,3	243,2
Verenigd Koninkrijk	7,7	342,2	311,1
Ierland	0,4	14,7	14,2
Denemarken	0,9	35,3	34,2
Griekenland	0,6	24,0	23,6
Portugal	0,7	27,6	28,0
Spanje	2,5	90,8	99,8
B. Andere Europese landen	7,6	294,4	304,9
1. Oost-Europese land. waaronder GOS	1,2 0,4	39,0 15,0	50,0 17,2
Polen	0,4	7,4	17,8
Hongarije	0,2	5,4	6,2
2. Andere landen waaronder Noorwegen	6,3 0,5	255,4 19,6	254,9 18,8
Zweden	1,3	56,6	51,7
Finland	0,5	23,0	18,4
Zwitserland	2,2	81,3	86,6
Oostenrijk	1,3	47,1	50,4
Joegoslavië	0,2	9,1	7,9
II. ANDERE CONTINENTEN			
A. Geïndustrial. landen	5,9	266,3	236,2
Republiek Z. Afrika	0,3	12,9	12,5
V.S.A.	3,8	170,3	151,2
Canada	0,3	17,1	13,8
Japan	1,2	52,6	47,7
Australië	0,2	11,3	9,4
Nieuw Zeeland	0,0	2,1	1,6
B. OPEC-LANDEN	2,1	71,0	85,6
Algerije	0,3	11,4	10,5
Libië	0,1	4,9	5,2
Nigeria	0,1	5,5	5,0
Gabon	0,0	0,7	0,6
Venezuela	0,1	2,3	4,8
Ecuador	0,0	0,5	0,6
Irak	0,0	2,9	0,1
Iran	0,3	11,4	13,7
Saoedi-Arabië	0,7	16,2	29,6
Koeweit	0,0	2,4	1,4
Quatar	0,0	0,5	0,6
V.A.E.	0,2	4,9	7,8
Indonesië	0,1	7,4	5,9
C. ANDERE LANDEN	8,4	317,4	337,2
waaronder Zaïre	0,2	11,2	6,5
Brazilië	0,1	5,0	5,6
Argentinië	0,1	1,4	2,5
Israël	1,6	57,9	63,9
India	1,2	49,0	47,1
China	0,4	11,8	16,9
Hong-Kong	0,6	22,1	24,9

Geo-economische zones	Relatieve belang- rijkh. in de Bel- gische uitvoer in '91 in %	Waarde in miljard BF	
		1990	1991
— Afrika	2,5	103,0	98,6
— Amerika	5,0	218,4	200,4
— Azië	8,6	318,6	347,9
— Oceanië	0,3	14,7	12,1
III. VERSCEIDENE (1)	0,8	30,5	33,1
WERELD	100,0	3.944,5	4.024,0

Bron : N.I.S.

Hoofdstuk II

Het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid

§ 1. De oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

Door de Wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen en door de Financieringswet van 16 januari 1989 werden een aantal taken, goederen, rechten en verplichtingen, alsmede een gedeelte van het personeel van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH) overgedragen aan het Vlaams Gewest. Wat dit laatste betreft, werd in de Financieringswet een bedrag ingeschreven dat zou toelaten in principe 87 personeelsleden van de BDBH en in principe 13 handelsattachés over te hevelen naar het Vlaams Gewest.

Ter uitvoering van haar nieuwe bevoegdheden inzake exportbeleid, richtte de Vlaamse Executieve bij Decreet van 23 januari 1991 de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel (VDBH) op als instelling van openbaar nut, meer bepaald als pararegionale van het type B. Bij besluit van de Vlaamse Executieve werd de ingangsdatum van het bovengenoemde decreet vastgesteld op -1 januari 1991. Overeenkomstig artikel 3 van zijn oprichtingsdecreet heeft de VDBH tot doel op rechtstreekse en onrechtstreekse wijze de buitenlandse handel en in het bijzonder de export te ondersteunen en te bevorderen, onder meer door :

- het ondersteunen en begeleiden van de ondernemingen bij hun inspanningen terzake ;
- het opstellen en uitvoeren van een jaarlijks programma van promotiecampagnes in het buitenland ;
- het opzetten of ondersteunen van of het deelnemen aan andere doelgerichte activiteiten en acties die bijdragen tot de bevordering van de export en de buitenlandse handel ;
- het verstrekken van voorlichting en documentatie ;
- het aanleggen en bijhouden van een exporteursbestand.

(1) Bunkermateriaal en boordprovisie en -benodigdheden voor vreemde schepen en vliegtuigen, zee, fictief entrepot globalisatiestelsel, onbep. herkomst en bestemming, Shape.

Het Dagelijks Bestuur en de Raden van Bestuur en Advies van de VDBH zijn pas midden mei 1991 operationeel geworden. De uit acht stemgerechtigde leden bestaande Raad van Bestuur is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Executieve enerzijds en van werkgevers- en werknemersorganisaties die in de SERV vertegenwoordigd zijn anderzijds. De volledige samenstelling van de Raad van Bestuur vindt U in bijlage 1.

De Raad van Bestuur wordt bijgestaan door een Adviesraad voor de Buitenlandse Handel, die bestaat uit vijftien vertegenwoordigers van Kamers voor Handel en Nijverheid in het Vlaams Gewest, van Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen en van representatieve bedrijfsgroeperingen waarvan de leden een belangrijk aandeel van de Vlaamse export vertegenwoordigen. Overeenkomstig artikel 14, § 1 van het oprichtingsdecreet van de VDBH is het advies van de Adviesraad verplicht bij het opstellen van het jaarprogramma van promotiecampagnes in het buitenland en van de lijst van internationale jaar- en vakbeurzen die voor subsidiëring in aanmerking komen.

Als bijlage 2 gaat de volledige samenstelling van de Adviesraad. De huishoudelijke reglementen van de Raden van Bestuur en van Advies werden op 1 april 1992 door de Vlaamse Executieve goedgekeurd. Het Dagelijks Bestuur is samengesteld uit de Directeur-generaal, de **Adjunct-Directeur-generaal** en de Inspecteur-generaal die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de activiteiten van de provinciale kantoren.

§ 2. De middelen van de VDBH

2.1. Financiële middelen

De eerste VDBH-begroting, nl. deze van 1991, was gebaseerd op een toelage vanwege de Vlaamse overheid ten belope van 220 mln. BEF. Voor de deelneming in de kosten van de VDBH voor marktstudies, prospecties, opleiding en andere initiatieven genomen door ondernemingen ter bevordering van hun export werden overeenkomstig artikel 8 van het oprichtingsdecreet van de VDBH voor 60 mln. BEF ordonnanceringskredieten en voor 80 mln. BEF vastleggingskredieten voorzien.

De dotatie voor de VDBH wordt in de Vlaamse uitgavenbegroting 1992 vastgesteld op 273,5 mln. BEF. Dit moet de dienst toelaten zijn provinciale kantoren en -werking sterker uit te bouwen, en verschaft de nodige middelen om het aantal standplaatsen van de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland op te drijven en quasi te verdubbelen van 6 tot 13. Voor de betoelaging van marktstudies, prospecties, opleidingen en andere initiatieven van ondernemingen ter bevordering van hun export voorziet de uitgavenbegroting 1992 van de Vlaamse Gemeenschap in 110 mln. BEF aan vastleggingskredieten en 30 mln. BEF aan ordonnanceringskredieten.

2.2. Personeel

Wat het personeel van de VDBH betreft, stelde de Vlaamse Executieve op 30 januari 1991 de volgende ontvangstpersoneelsformatie vast :

- 26 personeelsleden van niveau 1 ;
- 21 personeelsleden van niveau 2 ;
- 20 personeelsleden van niveau 3 ;
- 4 personeelsleden van niveau 4.

Het Koninklijk Besluit van 31 januari 1991 tot overdracht aan het Vlaamse Gewest van personeelsleden van de BDBH bezorgde de nieuwe instelling :

- 19 personeelsleden van niveau 1 ;
- 21 personeelsleden van niveau 2 ;
- 20 personeelsleden van niveau 3 ;
- 4 personeelsleden van niveau 4.

De door de Raad van Bestuur uitgeschreven statutaire aanwervingsexamens ten einde de openstaande betrekkingen op te vullen door definitieve aanwervingen, zullen in het eerste semester van 1992 afgerond worden. Inmiddels wordt in de Raad van Bestuur een voorstel van kaderuitbreiding besproken. Het huidige organisatieschema van de centrale VDBH-zetel te Brussel vindt U hierbij weergegeven in figuur 1.

CENTRALE VDBH-ZETEL BRUSSEL

Figuur 1

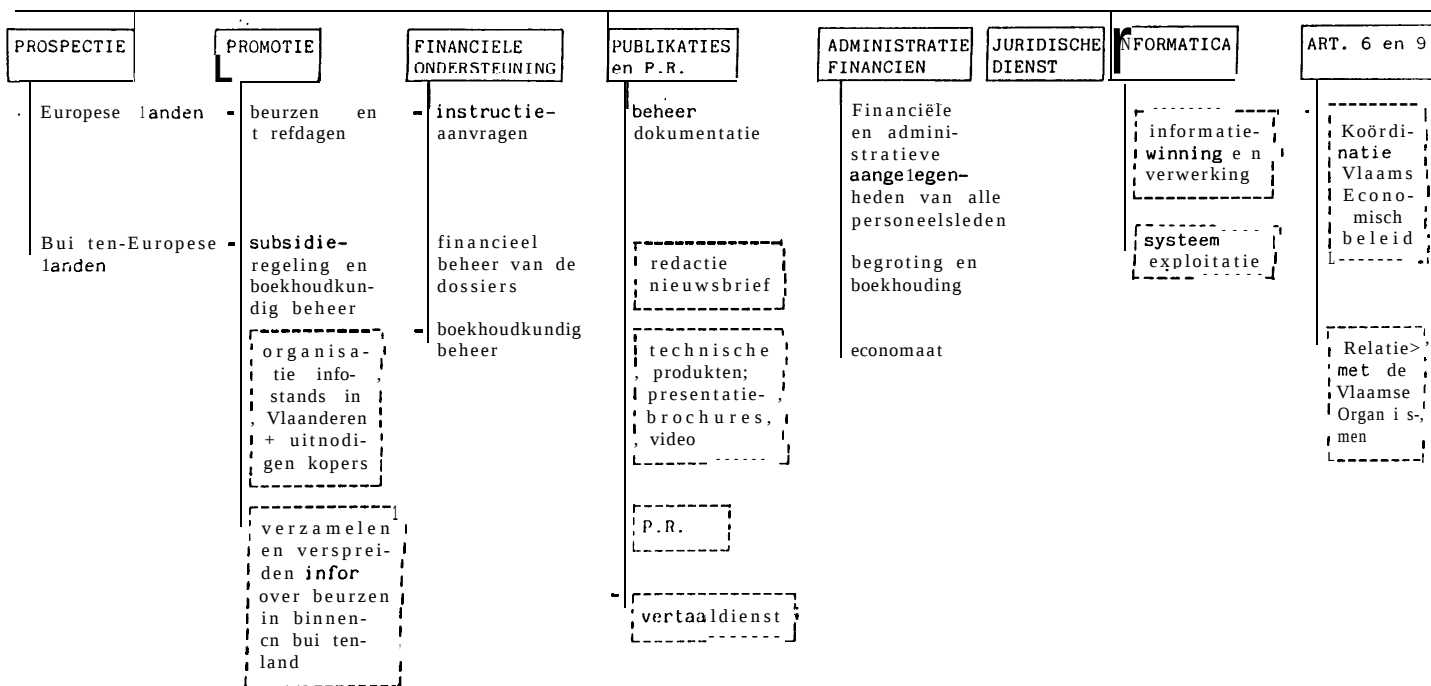
CENTRALE VDBH-ZETEL BRUSSEL

DAGELIJKS BESTUUR

ALGEMEEN SEKRETARIAAT

KOORDINATIE + INTENDANCE

FUNCTIONELE DIENSTEN

2.3. De provinciale kantoren

De provinciale kantoren werden opgericht in 1962 als de provinciale antennes van de BDBH. Thans vervullen zij deze rol voor de VDBH. Daarbij werd m.b. t. de marktverkenning de eerste lijnszorg ten behoeve van de bedrijven van het Centraal VDBH-bestuur te Brussel verlegd naar de provinciale kantoren.

Hun vestigingsplaatsen zijn :

Provincie Antwerpen :	Desguinlei 102 - 2018 Antwerpen Tel. 03/237.22.10 - Fax 03/216.45.05
Provincie Limburg :	Casterstraat 42 - 3500 Hasselt Tel. 011/22.47.07 - Fax 011/22.49.70
Provincie Oost-Vl :	Internationaal Congrescentrum Floralienpaleis - 9000 Gent Tel. 091/21.80.51 - Fax 091/22.03.51
Vlaams Brabant :	Leuvensestraat 29 - 1800 Vilvoorde Tel. 02/252.46.67 - Fax 02/251.88.12
Provincie West-Vl. :	Baron Ruzettelaan 33 - 8310 Brugge Tel. 050/35.81.40 - Fax 050/35.87.57

De provinciale kantoren vervullen in hun provincie een dubbele rol :

1) een snelle en gepersonaliseerde dienstverlening aan exportondernemingen en aan kandidaat-exporteurs via het verstrekken van direct bruikbare informatie en advies en via het samenstellen met de onderneming van dossiers betreffende exportaangelegenheden (financiële tegemoetkomingen, vragen om adressen en marktonderzoeken m.b.t. het buitenland, contacten met handelsattachés, missies in het buitenland, deelname aan buitenlandse beurzen, buitenlandse marktreglementeringen, . . .) ;

2) een zo groot mogelijke integratie in het economisch leven van de provincie en de subregio's via intensieve contacten met provinciale, sub-regionale en lokale openbare en private instellingen.

Vanuit het basisbeginsel van de werking van de VDBH dat de eerste lijnszorg naar en de meeste communicaties met de bedrijven in hoofdzaak verlopen via de provinciale kantoren, werd met ingang van 1 december 1991 het zwaartepunt van de procedure m.b.t. de vragen van ondernemingen om marktonderzoek en inzonderheid de vragen om adressenlijsten voor één of meerdere landen verlegd van de dienst „marktverkenning” van het VDBH-hoofdbestuur te Brussel naar de provinciale kantoren. Tevens werd deze, tot dusver vrij omslachtige, procedure vereenvoudigd. Dit gebeurde in samenspraak met de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland. Het geheel resulteerde in een praktische handleiding die in ieder provinciaal kantoor ter beschikking staat van de ondernemingen. Gezien het verwezenlijken van een marktonderzoek heel wat tijd in beslag neemt, staan de provinciale adviseurs ook in voor de nazorg van deze onderzoeken. Op geregelde tijdstippen benaderen zij persoonlijk de bedrijven om na te gaan in welke mate de ontvangen marktinformatie op een relevante wijze werd aangewend en zo niet wat hiervan de oorzaak is. Door de invoering van de informatica in 1992, w.o. een directe geïnformateerde communicatieverbinding met de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland, zal een werkwijze ontstaan waarbij handelsvoorstellen onmiddellijk behandeld zullen worden door de provinciale kantoren.

De allocatie van bijkomende exportadviseurs over de provinciale VDBH-kantoren zal dienen te gebeuren volgens hun werkvolume.

§ 3. Marktverkenning en promotie door de VDBH

3.1. Het instrumentarium terzake

Zoals hierboven onder 2.3. vermeld zullen individuele arbeidsintensieve marketingdossiers weldra uitsluitend door de

provinciale kantoren in samenwerking met de Vlaamse economische vertegenwoordigers en de Belgische steunpunten in het buitenland behandeld worden. Hierdoor zou de slagkracht van de dienst „Marktverkenning” in de centrale zetel te Brussel gevoelig verhoogd moeten worden. Hij zal zich intenser kunnen toeleggen op de programmering en organisatie van algemene acties.

Daarnaast staat de dienst „promotie” in voor het op touw zetten van een Vlaams programma voor promotiecampagnes in het buitenland overeenkomstig artikel 3, sub 2 van het oprichtingsdecreet van de VDBH. Dit actieprogramma zal jaarlijks worden opgesteld aan de hand van de informatie en wenken die de VDBH zowel uit het buitenland als uit het eigen bedrijfsleven bereiken. Hierbij dient het advies van de Adviesraad een brug te slaan tussen de VDBH en het Vlaamse bedrijfsleven. De laatste stand van het actieprogramma 1992 vindt U in bijlage 3.

Naast de organisatie van economische zendingen en symposia beschikt de VDBH voor de uitvoering van zijn actieplan over het volgende instrumentarium :

A. In het buitenland :

— Informatiekantoor op jaar- en vakbeurzen : hierdoor beoogt de VDBH de economische prestaties van Vlaanderen in het algemeen en zijn internationale handelstroeven in het bijzonder in het daglicht te stellen.

— Groepsdeelneming aan jaar- en vakbeurzen : hier kan de Vlaamse aanwezigheid volledig door de VDBH gerealiseerd worden onder de vorm van een groepsstand met Vlaamse exposanten waarbij na overleg met de deelnemers een stand „sleutel op de deur” wordt aangeboden ofwel wordt aangeleund bij een groepsstand die door andere initiatiefnemers wordt georganiseerd en waarbij de VDBH zijn stand ter beschikking van ondernemingen stelt.

— Trefdagen : dit zijn volledig door de VDBH ten behoeve van één sector georganiseerde ontmoetingen in het buitenland ten einde de deelnemers in contact te brengen met buitenlandse kopers. Deze trefdagen kunnen de volgende vorm aannemen :

(a) contactdagen waarbij de deelnemers zowel **kandidaat-agenten**, als invoerders, inkopers van warenhuizen en van inkoopcentrales en ook belangrijke kleinhandelaars ontmoeten ;

(b) workshops waarbij de deelnemers volgens een **gepersonaliseerd** afsprakenrooster gesprekken hebben met potentiële kopers, afgevaardigden van adviesbureaus of opdrachtgevers ;

(c) projectmeetings : dit is een eenvoudige ontmoetingsdag voor producenten en kopers rond een bepaald thema die met minder kosten en minder prestige gepaard gaat dan de twee bovengenoemde vormen van manifestaties.

— Vlaamse weken : dit zijn promotie-acties van verbruiksgoederen van Vlaamse herkomst in buitenlandse verkooppunten. Naargelang de belangrijkheid en omvang van deze promotie kan een onderscheid gemaakt worden tussen :

(a) gastronomische Vlaamse weken die in restaurants of hotels worden georganiseerd en waarvan de organisatie in de regel berust bij de Vlaamse economische vertegenwoordigers, handelsattachés, lokale invoerders van Vlaamse producten en/of uitbaters van verkooppunten ;

(b) Vlaamse weken, georganiseerd in één of meer filialen van een bekende warenhuis- of supermarktketen waar gelegenheid tot aankoop van produkten uit Vlaanderen wordt geboden, waar Vlaamse producenten op de leverancierslijst van het distributieconcern kunnen opgenomen worden en waarbij een promotie op grote schaal bij de verbruikers wordt gevoerd.

B. In Vlaanderen :

— Informatiestands op Vlaamse beurzen ;

— Uitnodiging van potentiële kopers naar vakbeurzen in Vlaanderen : in welke landen of regio's kopers worden uitgenodigd wordt uitgemaakt in overleg met de organisatoren, rekening houdend met de potentiële afzetmogelijkheden van de produkten die op de beurs aangeboden worden, het budget dat voor die akties beschikbaar is en de geografische prioriteiten in het aktieplan van de VDBH.

3.2. De in 1991 uitgevoerde acties

Alhoewel de VDBH pas in februari 1991 operationeel werd en de leden van de Adviesraad en van de Raad van Bestuur pas midden mei 1991 werden benoemd, kunnenvoor 1991 de volgende acties inzake marktverkenning en promotie worden vermeld :

— Zending : van 16 tot 26 oktober 1991 werd door de VDBH een pre-missie naar de drie Baltische staten georganiseerd om de mogelijkheden voor de Vlaamse bedrijven aldaar na te gaan. Er werd besloten een missie te organiseren om de geïnteresseerde Vlaamse bedrijven en organisaties toe te laten zelf de marktopportunities in te schatten.

— Seminarie : op 12 december 1991 werd te Antwerpen met medewerking van de Hongaarse ambassade een seminarie met als thema „Maak het in Hongarije” georganiseerd. Daar werden o.m. het Fonds Nieuw Europa, het opstarten van joint-ventures en de paradoxen van de Hongaarse consumptiegoederenmarkt toegelicht.

— Deelneming aan jaar- en vakbeurzen : vooral in de beginperiode nam de VDBH deel aan BDBH-standen op de volgende beurzen : Bau in München (16-22 januari 1991), Construmat in Barcelona (8-13 april 1991), internationale jaarbeurs van Poznan (9-16 juni 1991), Comdex — Las Vegas (22-25 oktober 1991) waarbij de VDBH zijn stand ter beschikking stelde van een vijftal Vlaamse software-bedrijven en de vakbeurs voor toelevering „Midest” te Parijs (2-6 december 1991).

Verder zijn de volgende VDBH-deelnemingen aan beurzen in 1991 te vermelden : de VDBH stond in voor het economisch luik binnen de stand van het Vlaams Gewest op „Europanorama”, een van 14-19 mei 1991 te Lyon gehouden beurs waar de Europese regio's zichzelf voorstelden ; aan de enige thematische beurs voor de chemische en petro-chemische nijverheid in de voormalige Oostbloklanden Incheba, die van 25-29 mei 1991 te Bratislava werd gehouden, nam de VDBH deel in de groepsstand van Bechimex (Fechimie) ; de VDBH had een informatiekantoor op de Engineering Fair, de grootste machinebeurs in Centraal-Europa, die van 11 tot 18 september 1991 te Brno doorging.

— Trefdagen en workshops : 5 Vlaamse bedrijven, waarvan 4 uit de brandbeveiligingssector, namen deel aan de op 18 november 1991 door de VDBH te Londen georganiseerde workshop „Veiligheid en beveiliging” ; aan de op 26 novem-

ber 1991 te Stuttgart gehouden workshop “Electronische bouwelementen,, namen 7 Vlaamse bedrijven deel. Ze hadden afspraken met 19 Duitse firma’s.

— Beursdeelnemingen in Vlaanderen, gekoppeld aan het uitnodigen van buitenlandse vaklui : op verzoek van de Stichting Flanders Technology International heeft de VDBH een uitnodigingscampagne op het touw gezet voor deelname van buitenlandse vaklui aan Flanders Technology ‘91. De VDBH nam ook deel en werkte mee aan een uitnodigingscampagne in het buitenland voor Jedifa ‘91, de enige vakbeurs in België voor juwelen en diamant, en voor Trailer, de vakbeurs voor opleggers, aanhangwagens, e . d.

§ 4. Financiële steunverlening

1989 en 1990 waren overgangsjaren naar de definitieve regionalisering van het Fonds voor Buitenlandse Handel toe. Tot aan de definitieve opsplitsing ervan in februari 1991 werden de dossiers voor financiële tegemoetkomingen aan exporterende ondernemingen tijdens deze beide jaren nog door de BDBH behandeld. Ook 1991 valt nog als een overgangsjaar te beschouwen, vermits zowel de procedure als de tegemoetkomingscriteria dezelfde bleven als deze die in 1989 en 1990 voor de BDBH van toepassing waren. Op 9 april 1992 heeft de Vlaamse Executieve het besluit tot vaststelling van het reglement inzake de toekenning van financiële tussenkomsten voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen goedgekeurd, waarin de nieuwe tegemoetkomingscriteria zijn uitgewerkt. Dit besluit, dat U weergegeven vindt in bijlage 4, wordt op 1 juli 1992 van kracht.

4.1. De procedure .

De tot nog toe ongewijzigd overgenomen procedure voor de aanvraag door ondernemingen van financiële tegemoetkomingen vanwege de VDBH voor exportgerichte initiatieven, kent de volgende fasen :

1) Indiening van de aanvraag (of minstens een **principeps-aanvraag**) door de firma bij de VDBH of het betrokken provinciaal kantoor minstens 10 dagen voor de start van het initiatief, waarvoor financiële steun wordt gevraagd.

2) Vervollediging van het dossier door de VDBH of via het provinciaal kantoor.

3) Adviezen door de betrokken diplomatieke of konsulaire posten in het buitenland, provinciaal kantoor en diensten in de VDBH over de afzetmogelijkheden van het aangeboden produkt, de wijze van marktbenadering, het budget en de wenselijkheid tot steunverlening.

4) Beoordeling van het dossier door de VDBH aan de hand van de criteria en uitgebrachte adviezen.

5) Voorstel tot financiële tegemoetkoming wordt via de Administratie van het Vlaamse Gewest en de Inspectie van Financiën ter beslissing voorgelegd aan de **Gemeenschapsminister** bevoegd voor de buitenlandse handel.

6) De ministeriële beslissing wordt aan de firma genotifieerd met een kontrakt waarin het toegekende bedrag alsmede de na te leven voorwaarden zijn vermeld.

7) De door beide partijen (Directeur-Generaal van de VDBH enerzijds en begunstigde firma anderzijds) ondertekende notifikaties worden bij de Administratie van het Vlaams Gewest vastgelegd.

8) De uitbetaling van de begunstigde geschiedt op basis van de ingediende stavingsstukken.

9) De uit te betalen gelden moeten worden aangevraagd bij de Administratie van het Vlaams Gewest.

10) Het jaar na de uitbetaling worden de omzetcijfers opgevraagd die werden geboekt met de landen waarvoor de lening wordt verkregen.

11) Op basis van deze cijfers moet de lening worden terugbetaald door de begunstigde firma.

12) Indien na een zeker aantal jaren blijkt dat de betrokken markt nog weinig kansen biedt op terugbetaling, kan een procedure worden ingezet tot omzetting van het openstaande saldo in een niet-terugvorderbare tegemoetkoming.

De nieuwe procedure die op 1 juli 1992 van kracht wordt, voorziet dat :

1) De eerste twee fazen, d.i. de indiening en vervollediging van het dossier, zouden gebeuren door de provinciale kantoren die de firma's beter kennen, ze moeten begeleiden bij het opstellen van het dossier en selectiever optreden en derhalve ook een meer geargumenteed advies moeten verstrekken.

2) De vastlegging (fase 7) voortaan zelf zou gebeuren door de VDBH.

3) Fase 9 zou worden vervangen door een maandelijkse schijf van 1/12 van de dotatie zodat gemakkelijker geld voor de uitbetaling beschikbaar is.

4.2. De tegemoetkomingscriteria

De tot nog toe toegepaste tegemoetkomingscriteria zijn nog steeds dezelfde als deze die op 20 augustus 1986 op grond van een ministerieel besluit van kracht werden als gevolg van de besparingsmaatregelen die door de toenmalige federale regering werden genomen en die ook op het Fonds voor Buitenlandse Handel van toepassing waren. Ingevolge het bovenvermelde besluit van de Vlaamse Executieve zullen vanaf 1 juli 1992 nieuwe criteria voor de aanvragende ondernemingen in voege treden.

De essentieelste wijzigingen kan men samenvatten als volgt :

1) De huidige algemene regel komt er op neer dat "alle Vlaamse ondernemingen voor hun prospectie-initiatieven buiten de EEG ter bevordering van de export van hun goederen of diensten een renteloze lening kunnen krijgen van max. 50 % van de aanvaarde kosten die terugbetaalbaar is naar rata van 5 % van de omzet en/of 20 % van de commissielonen die met de betrokken landen werd geboekt,,.

De nieuwe criteria maken een onderscheid zowel inzake de grootte van de ondernemingen als inzake de vorm van steunverlening.

a) De Vlaamse ondernemingen worden overeenkomstig artikel 1 van het nieuwe besluit voortaan ingedeeld in : 1° kleine ondernemingen : tot max. 50 à 70 voltijdse werknemers ; 2° middelgrote ondernemingen : tot max. 250 werknemers en 900 mln. BEF omzet ; 3° grote ondernemingen : alle andere.

b) Voortaan zullen voor prospectie- en promotie-initiatieven zowel subsidies als verplicht terug te betalen renteloze leningen worden toegekend aan de volgende ondernemingen :

1° kleine ondernemingen : voor een aanvaard budget van min. 150.000 BEF tot max. 2 mln. BEF : subsidie van max. 30 % . voor een aanvaard budget tussen 2 en 10 mln. BEF : lening van max. 70 % .

2° middelgrote en grote ondernemingen : voor een aanvaard budget van min. 2 mln. BEF dat slaat op de vestiging van een verkoop- of distributiekantoor in het buitenland, de werkingskosten van een exportverantwoordelijke of de uitbouw van een exportdienst : lening van max. 50 % .

2) De terugbetaling van de toegekende leningen wordt niet langer meer afhankelijk gesteld van het al dan niet realiseren van een omzet maar wordt overeenkomstig artikel 6 van het nieuwe besluit verplicht in 5 jaarlijkse schijven van elk 20 % vanaf het eerste jaar na de vastgestelde einddatum van het initiatief. Een moratorium van 3 jaar kan door de Gemeenschapsminister bevoegd voor buitenlandse handel worden toegestaan.

3) Enkele supplementaire initiatieven zullen in aanmerking worden genomen :

a) Een diepgaande marktstudie door een exportkonsulent die door een kleine onderneming wordt aangevraagd.

b) De opleiding van kaders van KMO's die deelnemen aan seminars of leergangen over exportaangelegenheden of internationale economische relaties georganiseerd door instellingen die voorkomen op een lijst die door de Gemeenschapsminister bevoegd voor buitenlandse handel werd opgesteld : subsidie van max. 50 % van de deelnemingskosten (art. 11 van het nieuwe besluit).

4) Bij de uitbetalingen zou ook het principe van voorschotten ingang kunnen vinden.

Voorts worden aan kleine en middelgrote ondernemingen subsidies toegekend voor individuele deelname of deelname in groep aan beurzen die voorkomen op de jaarlijks door de Gemeenschapsminister bevoegd voor buitenlandse handel op voorstel van de Raad van Bestuur en na advies van de Adviesraad van de VDBH vastgelegde lijst van internationale jaar- en vakbeurzen. In 1991 was hiervoor een budget van 30 mln. BEF voorzien. Voor de lijst voor 1992 wordt verwezen naar bijlage 3. Deze subsidies zullen volgens het nieuwe reglement driemaal verstrekt kunnen worden voor deelname aan de laatste acht edities van eenzelfde beurs en dit voor stands van min. 8 m² en max. 50 m². De subsidie van het Vlaamse Gewest zal maximum 50 % van de huurkosten voor de naakte standoppervlakte, zonder decoratie en BTW, bedragen en zal beperkt worden tot een tussenkomst van maximaal 3.000 BEF per vierkante meter.

De doeltreffendheid en impact van dit nieuwe reglement inzake de toekenning van financiële tussenkomsten voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen zullen geëvalueerd worden en desgevallend bijgestuurd worden teneinde met de beperkte middelen een zo groot mogelijke doelmatigheid te bereiken. Daarbij zullen ook de mogelijkheden van tarificatie van de VDBH-dienstverlening onderzocht worden.

Voor de beroepsverenigingen, havengroeperingen en Kamers van Koophandel worden nog steeds de vroegere criteria toegepast. Een aanpassing van deze criteria bevindt zich in de ontwerpfase.

4.3. Aanvragen in 1991

Het aantal nieuwe aanvragen vanwege ondernemingen voor prospectie- en promotie-initiatieven bedroeg in 1991 : 122. Zij kunnen als volgt per provincie worden ingedeeld :

Antwerpen	37
West-Vlaanderen	28
Oost-Vlaanderen	25
Vlaams-Brabant	17
Limburg	15
	122

De regio's en landen waarop de prospectie het meest betrekking had, waren :

1) Japan en de Aziatische tijgers, w.o.	66
Japan	16
Taiwan	11
Hong Kong, Korea en Thailand, elk	10
Singapore	9
2) Midden en Nabije Oosten, w.o.	30
Saoedi-Arabië	
Iran, VAE, Cyprus, Israël, elk	3
Koeweit, Turkije, Libanon,	
Jordanië, Bahrein, elk	2
3) Oost Europa, w.o.	27
Polen	8
Hongarije	
Tsjechoslovakije en de „USSR”, elk	5
4) Afrika, w.o.	23
Tanzanië	4
Marokko, Kenia, elk	3
Algerije, Tunesië, Burundi,	
Zuid-Afrika, elk	2
5) Noord-Amerika, w.o.	22
VSA	17
Canada	5
6) EVA-landen, w.o.	21
Finland	
Zweden, Noorwegen, elk	6
7) Andere Aziatische landen, w.o.	13
China, Pakistan, elk	4
Vietnam	3
8) Latijns-Amerika, w.o.	3
Mexico	2

Twaalf — d.i. 10 % — van de nieuwe aanvragen sloegen op de vestiging van een verkoopkantoor in het buitenland en wel in de volgende landen : de VSA (3), het GOS (2), Saoedi-Arabië, Indonesië, Polen, Vietnam, Singapore, Hongarije en Australië (elk 1).

Buiten de 122 nieuwe aanvragen vanwege ondernemingen, dienden nog de 5 volgende beroepsverenigingen en haven gemeenschappen een aanvraag in ter ondersteuning van hun exportpromotieprogramma voor 1991 : Assiport, Gentse Havengemeenschap, APZI Brugge, Hoge Raad voor Diamant, Antwerp Port and Engineering Consultancy „APEC”.

Onderstaande tabel 8 geeft een beeld van het aantal begunstigde ondernemingen onderverdeeld naar gelang de tewerkstelling alsmede de gemiddelde bedragen die per onderneming werden toegekend tijdens de periode van 1 januari 1989 (datum van de regionalisering) tot op 14 februari 1992. Hieruit blijkt o.m. dat het “Fonds”, sinds de regionalisering op 1 januari 1989 voor 72 % werkt voor kleine bedrijven met minder dan 70 werknemers. Voegt men hierbij de middelgrote ondernemingen tot 250 werknemers, dan komt men zelfs aan 87,1 %.

TABEL 8

Tewerkgesteld personeel	Begunstigde ondernemingen		Toegekende bedragen	
	Aantal	%	Totaal (in BEF)	Gemiddelde per onder- neming (BEF)
< 50	229	64,1	79.008.463	345.015
51 - 70	28	7,9	11.332.081	404.717
71 - 100	25	7,0	10.559.640	422.386
101 - 250	29	8,1	8.913.198	307.352
251 - 500	13	3,6	6.736.650	518.204
501 - 1.000	6	1,7	1.917.295	319.549
> 1.000	27	7,6	20.730.351	767.791
	357	100,0	139.197.678	389.909

Tabel 9 geeft een overzicht per sector van de aanvragen voor betoelaging van individuele beursdeelnemingen die in 1991 werden geregistreerd.

TABEL 9

	Aantal Aanvragen	Bedrag Aanvragen
Textiel	192	11.113.717
Kleding	105	3.990.907
Fabrimetal sectoren		
- machines	29	1.923.509
- transport	11	326.000
- kleine apparaten	15	822.500
- electriciteit, electronica/ informatica	3	200.000
Meubel	50	3.155.162
Voeding + Horeca	27	1.220.840
Geschenken + Juwelen	10	354.608
Uitgeverijen + Papierwaren	33	264.388
Algemene Beurzen	29	1.726.628
Bouw	28	1.442.879
Volksgezondheid	1	64.427
Chemie/Plastiek/Cosmetica	24	311.534
Landbouw	7	606.751
Vrije Tijd/Sport/Spelen/Diversen	11	445.700
	575	27.969.550

De VDBH zal een databank aanleggen over beurzen in het buitenland die aantrekkelijk zijn voor de Vlaamse exporteurs. Deze gegevens, die systematisch op hun waarde getoetst zullen worden door de bevoegde Vlaamse economische vertegenwoordigers of door de federale handelsattachés, zullen aangewend worden bij de samenstelling van de lijst van de beurzen die voor subsidie in aanmerking komen. Voorts neemt de VDBH zich voor inzake beursdeelnemingen aanwezig te zijn in werkgroepen van regionaal of interregionaal gehalte zoals het „Comité van Jaarbeursexperten van West-Europa” en het „Comité van de Jaarbeursexperten van de

landen van de EEG” waarin overleg wordt gepleegd nopens nationale aktieprogramma’s en waar ook gezamenlijke standpunten worden uitgewerkt inzake deelneming aan evenementen buiten Europa.

Als geografische aandachtsgebieden voor de VDBH-activiteiten, w.O. de short-list voor subsidieerbare beursdeelnames, stel ik de Europese Economische Ruimte, met daarin de interne EG-markt ; Hongarije, Polen en Tsjechoslowakije die een gemeenschappelijke economische markt plannen ; de GOS-landen voor zover zij een commercieel interessant potentieel bieden ; het Verre Oosten en Zuidelijk Afrika voorop.

§ 5. De Coördinatie-opdracht van de VDBH

Volgens artikel 6 van het decreet tot oprichting van de VDBH „oefent de VDBH een coördinerende rol uit ten aanzien van de in artikel 3 bedoelde activiteiten van de publiekrechtelijke personen die afhangen van het Vlaamse Gewest en van de instellingen, verenigingen en organisaties die voor het uitvoeren van die activiteiten financiële middelen ontvangen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap”.

Daarenboven kan de VDBH volgens artikel 9 van het oprichtingsdecreet „door de Vlaamse Executieve belast worden met elke andere aangelegenheid die haar buitenlandse economisch beleid betreft”.

Het blijkt ook wenselijk dat naast deze coördinatie zoveel mogelijk wordt samengewerkt met derden, zowel uit de publieke als de private sector, o.m. inzake agendabeheer en planning van exportacties. Hiervoor kan verwezen worden naar artikel 7, derde alinea van het VDBH-oprichtingsdecreet volgens hetwelk het VDBH-actieprogramma ook de promotiecampagnes in het buitenland vermeldt die gemeenschappelijk met publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van het Vlaamse Gewest of met andere instellingen, organisaties en verenigingen ondernomen worden, of waarvan de VDBH zijn medewerking verleent.

5.1. In Vlaanderen

Op het Vlaamse beleidsniveau zelf, zal het acquis der externe betrekkingen zodanig aangepast moeten worden dat de recent opgerichte instellingen, zoals de VDBH, kunnen worden ingeschakeld in het bestaande park van internationale akkoorden. Binnen de Vlaamse administratie dient een coördinatiemechanisme ontwikkeld te worden waardoor de VDBH-activiteiten gecordineerd zouden kunnen verlopen met het optreden van alle andere schakeringen in de Vlaamse Gemeenschap die zich met niet-commercieel-economische aspecten van het Vlaamse buitenlands beleid bezighouden. Het is wenselijk dat daartoe tenminste een mechanisme van automatische uitwisseling van informatie tussen de bevoegde diensten wordt georganiseerd. Voorts dringen zich regelmatige coördinatievergaderingen tussen de betrokken diensten en instellingen op.

Ingevolge de afspraak van 9 oktober 1990 tussen de Staat en de Gewesten betreffende de coördinatie van de activiteiten inzake buitenlandse handel (zie bijlage 5), grijpen er maandelijks informele ontmoetingen plaats tussen de leidende ambtenaren van de VDBH en de drie andere federale en gewestelijke exportinstellingen en werden bepaalde afspraken gemaakt in de domeinen van het opstellen van het jaarlijks exportpromotieprogramma, de terugkeer van de federale handelsattachés en de organisatie van bepaalde acties.

Met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking werden gesprekken gevoerd die hebben geleid tot een vlotte overgang van zes federale handelsattachés naar het Vlaamse Gewest.

Met de Vlaamse Kamers voor Handel en Nijverheid werd door de VDBH op 10 juli 1991 een werkvergadering gehouden waarbij de diverse punten van exportbevordering en infrastructuur aan de orde kwamen.

Voorts vond op 28 november 1991 een werkvergadering plaats tussen de Directeurs-generaal van de vijf Vlaamse GOM's en het Dagelijks Bestuur van de VDBH. Tijdens deze werkvergadering werden : (I) de decretale opdrachten van de GOM's inzake export en toelevering en de werking van de VDBH toegelicht en onderling vergeleken ; (II) afspraken gemaakt ten einde te komen tot een betere samenwerking en een meer efficiënte samenwerking bij het concipiëren van de export-actieprogramma's van zowel de VDBH als de GOM's ; (III) formele beloften gedaan tot het wederzijds informeren van elkaars exportactiviteiten.

5.2. In het buitenland

Naast de eigen Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland doet de VDBH ook een beroep op het nationale diplomatieke corps en de handelsattachés om informatie te vergaren ten behoeve van de Vlaamse exporteurs ten einde hen maximaal te helpen bij het veroveren van nieuwe markten.

Met enkele Gemengde Kamers van Koophandel in het buitenland werden reeds gesprekken gevoerd om de **samenwerkingsmogelijkheden** te onderzoeken. Deze gesprekken zullen in de loop van 1992 verder worden uitgediept.

Gezien de parallelle bevoegdheidsverdeling inzake buitenlandse handel dringt de medewerking van de VDBH aan de voorbereiding en de onderhandelingen van de Gemengde Commissies en de Consulaire Conferenties zich op. In 1991 nam de VDBH deel aan consulaire conferenties te Berlijn, Londen en Parijs, aan de consulaire dag over Nederland te Brussel en aan de Gemengde Commissies met de USSR, China, Libië en Turkije.

5.3, Met de Europese Gemeenschap

De VDBH heeft een aanvang gemaakt met het organiseren van de coördinatie met die instanties die samenwerken en intense contacten onderhouden met de Europese Gemeenschap. Ook wil de VDBH deel uitmaken van de instanties die zich in de EEGRaadsinstanties bezighouden met jaarbeurzen.

Daar driekwart van de Vlaamse export vanaf 1993 zal gebeuren in de Europese eenheidsmarkt, dient overwogen te worden om het aan de Vlaamse administratie toegewezen Euro-infocentrum ten behoeve van het bedrijfsleven onder te brengen bij de VDBH.

§ 6. De Vlaamse Economische vertegenwoordigers in het Buitenland

Voor de overheveling van federale handelsattachés naar de Gewesten waren einde 1989 aan de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland 133 handelsattachés verbonden, gespreid over 63 landen en 95 handelscentra.

In een brief van 11 mei 1990 deelde de federale Minister van Buitenlandse Handel mee dat met de procedure tot over-

heveling van 13 handelsattachés naar het Vlaamse Gewest een aanvang kon gemaakt worden op basis van een oproep tot kandidatuurstelling aan de Nederlandstalige handelsattachés.

Op 10 oktober 1990 keurde de Vlaamse Executieve de aanwerving goed van Economische Vertegenwoordigers voor het Vlaamse Gewest. Deze benaming duidt op de bedoeling om de functie van traditionele handelsattachés om te vormen tot deze van „economische vertegenwoordigers” die het globale economisch potentieel van Vlaanderen kunnen promoten. Tegelijk bepaalde de Vlaamse Executieve de volgende 8 standplaatsen van de Economische Vertegenwoordigers : Stuttgart, Lyon, Barcelona, Milaan, Londen, Praag, Berlijn en Bangkok. Eerlang zullen 5 bijkomende standplaatsen worden aangeduid.

Op 16 januari 1991 duidde de Vlaamse Executieve de kandidaten aan voor de hogergenoemde vestigingsplaatsen. Pas op 30 juni 1991 werd een akkoord bereikt tussen de federale overheid en de Gewesten over het gebruik van de nationale diplomatieke en consulaire posten door de gewestelijke economische vertegenwoordigers (zie bijlage 6). De door de Vlaamse Executieve op 16 januari 1991 aangeduide Vlaamse economische vertegenwoordigers werden vervolgens aangeworven met ingang van 1 juli 1991. Zij zijn contractuele personeelsleden van het Vlaamse Gewest, waarop voorlopig het administratief en geldelijk statuut van de federale handelsattachés van toepassing blijft in afwachting van de uitwerking van een eigen Vlaams statuut.

Hun taak omvat het op de hoogte houden van de Vlaamse bedrijven van handels- en investeringsmogelijkheden, het leggen van contacten met mogelijke partners, het verzamelen van informatie over aanbestedingen en offerte-aanvragen en het inlichten van de Vlaamse ondernemers over de specifieke stimuli die de betrokken regio inzake economische ontwikkeling aanbiedt. Zij zullen in hun werkgebied o.m. contactdagen en workshops organiseren om Vlaamse bedrijven uit specifieke sectoren in contact te brengen met mogelijke lokale partners. Ook worden ze betrokken bij de organisatie van economische missies van het Vlaams Gewest.

De nieuwe procedure inzake de zitdagen van de Vlaamse economische vertegenwoordigers en de federale handelsattachés voorziet in een sleutelrol voor de provinciale kantoren. De provinciale adviseurs zijn verantwoordelijk voor zowel het centraliseren van die bedrijven die een gesprek wensen met de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers of met de federale handelsattachés, als het noteren op fiches van de onderwerpen waarover de bedrijven een gesprek wensen te voeren.

Deze fiches worden door de provinciale adviseurs toegezonden aan de buitenlandse posten. De onderwerpen dienen bij voorkeur betrekking te hebben op concrete exportprojecten die een onderneming bezig is te ontwikkelen.

De provinciale adviseurs zijn tevens verantwoordelijk voor de nazorg van de zitdagen : met name het opstellen van een verslag en het doorzenden ervan naar de buitenlandse posten. De antwoorden van de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers en de federale handelsattachés op de tijdens hun zitdag door de bedrijven gestelde vragen (waarop niet onmiddellijk kon worden geantwoord) worden via de provinciale kantoren toegezonden aan de bedrijven.

In heel deze procedure worden de centrale diensten van de VDBH bestendig geïnformeerd. Deze informatiedoorstro-

ming is voor de VDBH van belang om — waar nodig — zijn beleid beter af te stemmen op de reële noden en verwachtingen van de ondernemingen en om zijn acties in het buitenland meer gefundeerd te bepalen.

Hoofdstuk III

De buitenlandse handel en de Staatshervorming

§ 1. Van Parallelle bevoegdheden naar een homogene bevoegdheid

Het Vlaams regeerakkoord voorziet in zijn programma voor institutionele hervormingen in de volledige regionalisering van de buitenlandse handel. In afwachting daarvan stelt het hoofdstuk „Externe betrekkingen” van het Vlaams regeerakkoord in het belang van de dienstverlening aan de bedrijven de totstandbrenging voorop van een duidelijke en ondubbelzinnige taakverdeling tussen de nationale en regionale exportdiensten.

Deze beleidsopties, die mede zijn ingegeven door de in de praktijk niet werkzaam gebleken parallelle bevoegdheidsverdeling op het vlak van de buitenlandse handel zoals neergelegd in artikel 6, par. 1, VI, 3° van de BWHI, brengen mee dat de VDBH na zijn startperiode zal moeten werken in een overgangperiode in afwachting van de nieuwe herverkaveling van bevoegdheden die uit de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap dient voort te spruiten. In tussentijd dient de huidige bevoegheidsverdeling uitgeklaard te worden.

De volledige regionalisering van de buitenlandse handel houdt de afschaffing in van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel en de overheveling naar de Gewesten van zijn overblijvende middelen en van de federaal gebleven handels- en technologie-attachés overeenkomstig het relatief belang van de Gewesten in de Belgische buitenlandse handel. Coördinatie en samenwerking van de Gewesten op het gebied van de buitenlandse handel kan desgevallend geregeld worden door middel van een samenwerkingsakkoord. De zending van het VEV en zijn Waalse tegenhanger UWE naar Groot-Britannië, die gezamenlijk wordt ondersteund door de VDBH en het Waalse AWEX, toont de mogelijkheid van samenwerking op het terrein van onderuit aan.

§ 2. De Financierings- en verzekeringsinstrumenten

Bij een bespreking van de buitenlandse handel past ook aandacht voor de financierings- en verzekeringsinstrumenten terzake. Wat de leningen van staat tot staat betreft, stelt zich een dubbele vraag. Enerzijds naar de verdere opportuniteit van dit instrument, anderzijds naar de relevantie ervan vanuit het oogpunt van ontwikkelingssamenwerking. Daar de huidige budgettaire beperkingen geen dynamische politiek van de federale overheid of de Gewesten toelaten die kan optornen tegen de concurrentie terzake van grotere EG-lidstaten, lijkt het ondersteunen door ons land van het streven van de Europese Gemeenschap om deze vorm van overheidssteun op te heffen aangewezen.

Ingeval dit instrument toch zou behouden worden, verdient het aanbeveling om het nog enkel te laten bestaan als een instrument van ontwikkelingssamenwerking, die een sector vormt die voor communautarisering in aanmerking komt. Copromex, de ondersteuning van de uitvoer van uitrustingsgoederen d.m.v. rentesubsidies, kan zijnerzijds overgeheveld worden naar de Gewesten.

Het beleid van de Europese Gemeenschap dat gericht is op het vrijwaren van gelijke mededingingsvoorwaarden voor de openbare en private exportkredietverzekeringsmaatschappijen en de instelling van de interne markt waardoor exporterende ondernemingen zich meer dan voorheen zullen kunnen wenden tot verzekeringsondernemingen die gevestigd zijn in andere EG-lidstaten, kunnen doen pleiten voor het overlaten van de korte termijn exportkredietverzekeringen aan de private sector en voor het federaal houden van de overblijvende verzekeringsactiviteiten op middellange- en lange termijn van de Nationale Delcreditedienst.

In dat geval dienen de vertegenwoordiging van de Gewesten in de Raad van Bestuur van de NDD en het personeelskader van de Delcreditedienst overeenkomstig het relatief belang van de Gewesten in de Belgische uitvoer geregeld te worden. Ook kan overwogen worden om de Gewesten de mogelijkheid te geven om voor eigen rekening, en met uitsluiting van de federale overheid, opdrachten te geven aan de Delcreditedienst. Een dergelijk systeem van gewestwaarborgen kan leiden tot een grotere verplichting tot selectiviteit.

Ook een volledige opsplitsing van de Delcreditedienst kan een sanering meebrengen. Een andere mogelijkheid die aangewend kan worden is deze van gewestopdrachten aan een privé-verzekeraar naar het voorbeeld van de Nederlandse Kredietmaatschappij. Daar de Nationale Delcreditedienst omwille van de europeanisering hoogstwaarschijnlijk aansluiting zal zoeken bij één of meerdere gelijkaardige instellingen in andere EG-lidstaten, zal men bij deze partnerkeuze het rechtmatig Vlaamse belang moeten doen eerbiedigen.

§ 3. De Multilaterale handelspolitiek

Inzake de multilaterale handelspolitiek (GATT, grondstoffen, enz.) dient ons land zich in te schrijven in het gemeenschappelijk handelsbeleid van de EG. Gelet op de gevolgen van deze materie voor de Vlaamse economie (bv. het multivezelakkoord), zal het Vlaamse Gewest ten volle betrokken moeten worden bij de Belgische standpuntbepaling en medebeslissing over deze aangelegenheden binnen de EG overeenkomstig de in het luik over de internationale betrekkingen van de staatsvorming af te spreken regeling inzake de multilaterale vertegenwoordiging.

B. BESPREKING

De leden danken de Gemeenschapsminister voor de zeer uitvoerige nota. Zij bevat een volledig antwoord op tal van vragen, zodat de bespreking zeer kort gehouden werd.

Coördinatie inzake buitenlandse handel tussen de Staat en de Gewesten

Een lid vraagt wat de stand van zaken is met betrekking tot de coördinatie van de activiteiten inzake buitenlandse handel tussen de Staat en de Gewesten. Het verwijst naar het als bijlage 5 opgenomen protocol inzake buitenlandse handel afgesloten op 9 oktober 1990 tussen de Staat en de Gewesten. Wordt dit protocol toegepast of is het dode letter gebleven ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat de Vlaamse Executieve het protocol van 9 oktober 1990 afsloot onder de voorwaarde dat door de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel, binnen het jaar, aan bepaalde eisen door de

Vlaamse Executieve gesteld, werd voldaan. Dit is niet gebeurd. Politiek gezien is er dus geen afspraak meer. Hierdoor komt ook de geldigheid van het protocol met betrekking tot de overdracht van nationale handelsattachés aan de Gewesten van 30 juni 1991, dat gebaseerd is op dit protocol van 9 oktober 1990, in het gedrang. Dit neemt niet weg dat de Vlaamse Dienst Buitenlandse Handel zoveel mogelijk handelt conform dit protocol.

Een lid herhaalt de zorg die hij ook verwoordde tegenover de Voorzitter van de Executieve in zijn hoedanigheid van Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen. De regionalisering van het economische leven zonder een even verregaande regionalisering van het buitenlands beleid heeft voor gevolg dat de belangen van het Vlaams Gewest op het internationale echelon onvoldoende bespreekbaar zijn.

Het Vlaamse Gewest dat 85 ten honderd van de textielnijverheid voor zijn rekening neemt, is niet rechtstreeks vertegenwoordigd bij de GATT-onderhandelingen en heeft dus geen impact op de internationale akkoorden.

Het probleem van de vertegenwoordiging van de Gemeenschappen op het internationale forum is een institutioneel probleem dat in de volgende staatshervorming prioritair en adequaat moet worden geregeld.

Het lid pleit vervolgens voor een volledige regionalisering van de buitenlandse handel mits het naleven van afspraken te maken tussen de Gewesten onderling.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de parallelle bevoegdheid inzake buitenlandse handel inderdaad een duidelijke bevoegdheidsafbakening tussen het nationale en het regionale echelon verhindert. Na een wat moeizame inrijperiode is de samenwerking tussen de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel en de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel thans bevredigend. Er werd inmiddels ook gewerkt aan een goede kwalitatieve bezetting van de structuren. Met bestaande kanalen, zoals bijvoorbeeld de Gemengde Kamers van Koophandel, wordt de samenwerking verkend en gestructureerd. Er worden gemeenschappelijke beurzen en missies ingericht ook met de Waalse AWEX.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de vraag naar een adequater internationale belangenvertegenwoordiging van Vlaanderen tot de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Buitenlandse Betrekkingen behoort.

De Vlaamse Gemeenschap heeft hier weinig of geen vat op. Zolang de Vlaamse Gemeenschap niet rechtstreeks op het internationale forum kan treden, ontsnappen tal van internationale afspraken aan de parlementaire controle.

Een lid vraagt of de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel betrokken is bij de thans geldende procedure inzake de wapenexport.

Door de Gemeenschapsminister wordt hierop ontkennend geantwoord.

Economische vertegenwoordigers in het buitenland

Een lid doet opmerken dat de handelspolitiek van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel erin bestond en nog bestaat om vooral via de diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland te opereren.

Past de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel dezelfde visie en werkwijze toe ?

De Gemeenschapsminister verwijst naar de afspraak met betrekking tot de overdracht van nationale handelsattachés aan de Gewesten van 30 juni 1991 (zie bijlage 6).

Deze worden conform die afspraken zoveel mogelijk gehuisvest in de ambassades en consulaten. Enkel in Barcelona is dit niet het geval.

De huidige standplaatsen (Stuttgart, Lyon, Barcelona, Milaan, Londen, Praag, Berlijn en Bangkok) van de Vlaamse economische vertegenwoordigers werden door de Vlaamse Executieve uitgekozen op basis van een **opportuniteitsonderzoek** van deze economische vertegenwoordiging. Ook over de concrete samenwerking van de diplomatische kanalen werden concrete afspraken gemaakt.

Prioritaire markten

Een lid is van oordeel dat de exportinspanningen bij voorkeur dienen te worden gericht naar de Europese markt, aangezien de output hiervan het grootst blijkt te zijn.

De Gemeenschapsminister bevestigt dat het beleid inzake buitenlandse handel in eerste instantie marktvolgend moet zijn. De Europese Gemeenschap is zeker een **prioritair actiedomein**.

De Gemeenschapsminister verklaart verder dat de prioriteiten van het buitenlandse handelsbeleid worden bepaald door de behoeften van de KMO. Dit is het centrale gegeven dat onder meer zal bepalen op welke markten men opereert. Dit is niet altijd op de eerste plaats de landen van de Europese Gemeenschap. Uit cijfers blijkt dat Zuid-Oost Azië meer in trek is dan de Oost-Europese landen. Een KMO'er die deze markten wil prospecteren moet financieel kunnen worden gesteund.

De provinciale kantoren van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel fungeren ter zake als antenne omdat zij de behoeften van de bedrijven opvangen en kunnen kanaliseren.

Een lid vraagt of, naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling in Sevilla, speciale acties worden ondernomen om bedrijfscontacten met Andalusië aan te knopen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat de Belgische Commissaris-Generaal voor de Wereldtentoonstelling naar de belangstelling van de KMO's heeft gepeild zonder veel succes.

De Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel heeft daarom unilateraal beslist om op 11 juli in het Business Centrum van het Belgisch Paviljoen een contactdag voor Vlaamse bedrijven te beleggen.

Provinciale exportadviseurs

Een lid verklaart sceptisch te staan tegenover de provinciale exportadviseurs in de provinciale kantoren van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel.

Een efficiënte exportadvisering moet vanuit het bedrijf zelf komen. Hij betwijfelt of de niet zo ervaren adviseurs, die niet zo goed vertrouwd zijn met de concrete bedrijfsvoering, de bedrijven wel adequate informatie kunnen geven.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het inzake exportadvies belangrijk is dat er een goed uitgebouwde kern is in de centrale administratie van de Vlaamse Dienst voor

de Buitenlandse Handel. Deze werkt ondersteunend voor de provinciale exportadviseurs. Het zwaartepunt van de export-begeleiding van de KMO's ligt nochtans op het plaatselijk provinciaal vlak. Deze moet wellicht nog verstrekt worden met een inbreng vanuit de Kamers van Koophandel. Een tweede zwaartepunt ligt in de kwaliteit van de buitenlandse contacten die onder meer via de economische vertegenwoordigers kunnen worden aangebracht.

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat het inderdaad van groot belang is dat ervaren personen deze begeleiding in het buitenland waarnemen.

Oost- Europa

Verschillende leden tonen een sterke bezorgdheid voor de slechte economische toestand in de Oosteuropese landen. Deze appelleert tegelijkertijd op onze ondernemerszin als op onze solidariteit.

Volgens sommigen moet het Vlaamse Gewest inspanningen doen op het vlak van de vorming van managers. Anderen menen dat een structurele samenwerking tussen de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel en de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische bijstand, speciaal gericht op Oost-Europa, zou kunnen tot stand worden gebracht.

Nog een lid meent dat het een oplossing zou zijn met de weinig kapitaalkrachtige Oost-Europese landen een vorm van ruilhandel te ontwikkelen. Hiermee wordt het probleem van de waardeloze munten omzeild. Kan dit vanuit de standplaats Praag door een van de economische vertegenwoordigers worden gestimuleerd ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat het beleid met betrekking tot Oost-Europa niet uitsluitend vanuit het regionaal echelon kan worden gevoerd. Dit moet vanuit een — eventueel op Europees niveau gedragen — ruime en gerichte actie gebeuren. De Vlaamse KMO'er heeft doorgaans weinig belangstelling voor Oost-Europa, omwille van de vrees voor financiële avonturen. Ook de Nationale Delcreditedienst staat aarzelend ten aanzien van een samenwerking met Oost-Europa.

Een lid wijst op het gevaar voor concurrentie vanuit het Oosten voor onze land- en tuinbouwproducten. Wij zullen met grote creativiteit onze competitiviteit ter zake voortdurend moeten versterken.

C. INDICATIEVE STEMMING

De begrotingsartikelen en de tabel aan de Commissie toegewezen, binnen het bevoegdheidsdomein van de Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, worden aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Met eenzelfde stemuitslag verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

De Verslaggever,

H. CANDRIES

De Voorzitter,

J. LAVERGE

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Raad van Bestuur van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel

15 mei 1991

Besluit van de Vlaamse Executieve houdende benoeming van de raad van bestuur van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

De Vlaamse Executieve,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 6, § 1, VI, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 ;

Gelet op het decreet van 23 januari 1991 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel, inzonderheid op artikelen 11 en 12 ;

Op de voordracht van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, gegeven op 3 januari 1991 ;

Op de voordracht van de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie ;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. Worden benoemd tot lid van de raad van bestuur van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel voor de duur van vier jaar :

Als bestuurders op voordracht van de werknemersorganisaties die in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigd zijn ;

Antoine Cuyvers
Johan Maes

Als bestuurders op voordracht van de werkgeversorganisaties die in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigd zijn ;

Walter Borms
Antoon Brouwers

Als bestuurders namens de Vlaamse Executieve :

Alfons Watteeuw
Ludo Cuyvers
Luc Luwel
Hugo Van Bever

Artikel 2. De heer Alfons Watteeuw wordt benoemd tot voorzitter en de heer J. Maes wordt benoemd tot vice-voorzitter.

Artikel 3. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 15 mei 1991.

Artikel 4. De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 15 mei 1991

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie

N. DE BATSELIER

BIJLAGE 2

Adviesraad van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel

15 mei 1991

**Besluit van de Vlaamse Executieve tot samenstelling
van de Adviesraad voor de Buitenlandse Handel**

De Vlaamse Executieve,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 8, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 ;

Gelet op het decreet van 23 januari 1991 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel, inzonderheid op artikel 14 ;

Op de voordracht van de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie ;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. Worden benoemd tot lid van de Adviesraad voor de Buitenlandse Handel voor de duur van vier jaar :

Namens Febelhout : de heer Hubert Fonderie

Namens Fabrimetal : de heer Paul Demin

Namens Febeltex : de heer Jef Soens

Namens de Federatie der Chemische Nijverheid : de heer Willy Pauwels

Namens de Federatie der Belgische Kledingnijverheid : de heer Luc Roggeman

Namens de Vlaamse Havencommissie : de heer Willy Winkelmans

Namens de Hoge Raad voor de Diamant : de heer Marc Van den Abeelen

Namens de Vlaamse Confederatie Bouw : de heer Marc Dillen

Namens S.A. V. — Koninklijke Beroepsvereniging Goederenvervoerders van Vlaanderen : mevrouw Liliane De Wilde

Namens de Belgische Vereniging der Banken : de heer Dirk De Cort

Namens het Verbond der Landbouw en Voedingsnijverheden : de heer Gijs Brugge

Namens de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen : de heren Walter Ronsse en Alex Schodts

Namens de Vereniging van Vlaamse Kamers voor Handel en Nijverheid : de heren Karel Uyttersprot en Stephan Adriaenssens

Artikel 2. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 15 mei 1991.

Artikel 3. De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 15 mei 1991

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie,

N. DE BATSELIER

BIJLAGE 3

Het aktieprogramma van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel voor 1992

1. Europese Gemeenschap**1.1. BRD**

- Promotiedag voedingswaren in het Land Hessen met uitnodiging van potentiële kopers uit het nieuwe Land Thüringen.
- Groepsstand op de vakbeurs „BEAUTECH ‘92” te Berlijn (15 — 19 februari).
- Deelneming aan „Envitec” te Düsseldorf (25 — 29 mei) (samen met de BDBH).

1.2 Frankrijk

- Groepsstand op de Internationale Meubelbeurs van Parijs (10 — 14 januari 1991).
- Workshop in de sector veiligheid/beveiliging in Lyon.
- Groepsstand op de vakbeurs aan „Mode-City” (lingerie/corsetterie) Lyon (14 — 16 september).
- Zending van Vlaamse ondernemingen naar Marseille bij lokale agenten/ Verdelers van verbruiksgoederen en uitrustingsgoederen voor KMO's (november).

1.3 Nederland

- Workshop met betrekking tot het milieu eventueel met een uiteenzetting over het MINA-plan, gesteund door promotiecampagnes in vaktijdschriften.
- Acties ter bevordering van grensoverschrijdende samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse KMO's of regionale instanties.
- Vlaamse Week in Noord-Nederland.

1.4 Verenigd Koninkrijk

- Contactdag medische apparatuur te Londen (juni).
- Contactdag natuurvoeding te Londen (oktober).
- Groepsstand op de vakbeurs „International Chilled Food Fair” te Birmingham (15 — 17 maart).
- Acties ter bevordering van grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en een Engels Graafschap.

1.5 Ierland

- Seminarie omtrent stadsvervoer in Vlaanderen.
- Uitnodiging van Ierse kopers naar VDBH-akties in het Verenigd Koninkrijk.
- Vlaamse week in een warenhuis.

1.6 Italië

- Workshop/contactdag milieutechnologie te Milaan.
- Pre-missie ter vaststelling van de sectoren voor interregionale samenwerking tussen Vlaanderen en Noorditaliaanse regio's (Lombardije — Emilia Romagna).
- Actie van Vlaamse bedrijven/federaties met bedrijfsfederatie ASSOLOMBARDA.

1.7 Spanje

- Groepsstand op de vakbeurs „TEXTILHOGAR” (afdeling deca-stoffen) te Valencia (14-18 januari).
- Groepsstand op de vakbeurs „FIMI” te Valencia (juli).
- Multisectoriële zending naar Catalonië (laatste trimester '92).

1.8 Portugal

- Zending en workshop milieutechnologie (waterzuivering en huisvuilverwerking) gekoppeld aan een premissie voor afbakening van sectoren met het oog op toekomstige acties.

2. Europese Vrijhandelsassociatie (EVA)

2.1 Oostenrijk

- Premissie ter afbakening van de sectoren voor mogelijke acties in 1993.

3. Oost-Europa

3.1 Tsjechische en Slovaakse Bondsrepubliek

- Contactdag voeding en horeca-uitrusting te Praag (voor zover **privatiseringspro-**ces zich snel doorzet).
- Deelneming aan vakbeurs „INCHEBA” (chemie) te Bratislava (juni).

3.2 Balticum

- Verkenningssmissie naar de drie Baltische Staten (april).

4. Verre Oosten

- Groepsstand op de „Food & Hotel Asia”-beurs te Singapore (7 — 10 april).
- Multisectoriële zending naar Thailand (juni).

Aanwezigheid in Vlaanderen en uitnodiging van buitenlandse kopers

De Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel zal actief meewerken aan de promotie van Vlaamse vakbeurzen met een exportgericht karakter en waar een voldoende groot potentieel uit Vlaanderen aanwezig is.

Beurzen gesubsidieerd door de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel 1992

Land	Stad	Benaming beurs	Datum
BRD	Düsseldorf	CPD — Collections Premieren Düsseldorf	3-5.2
			4-6.8
		Imprinta (Drückvorstufe und Kommunikation)	19-25.2
		IGEDO + IGEDO Dessous	8-11.3
			5-9.9
		GDS — Internationale Schuhmesse	20-23.3
			18-21.9
		Wire-Int. Fachmesse Draht und Kabel	6-10.4
		Deubau — Bauen in Europa	22-29.1
		Heimtextil : Int. Fachmesse für Heim- und Haustextilien	22-29.1
	Essen	Int. Frankfurter Messe : Première	8-11.1
		Int. Frankfurter Messe : Ambiente	25-29.1
		Int. Frankfurter Messe : Herbst	15-19.2
		Interstoff : Int. Fachmesse für bekleidungstextilien	22-26.8
	Frankfurt		7-9.4
			27-29.10
			30.9-15.10
		Frankfurter Buchmesse	6-9.1
		Domotex : Int. Fachmesse für Teppiche+Teppichboden	
		Hannover Messe Industrie (behalve afdeling Toelevering waar de BDBH een groepsstand organiseert)	8-15.4
		Internorga (hotel-Gastronomie-Catering)	13-18.3
		IAA : Int. Automobil Ausstellung	6-17.5
		Interhospital	1-4.5
		It's Cologne — Trendshow Mode	14-15.1
	Keulen	Int. Herrenmode-Woche	7-9.2
			14-16.8
		Domotechnica : Int. Messe für Energiebetriebene Haushaltsgross- und Klein- gerate. Haustechnik	
		Küchengerate und Küchen	18-21.2
	Leipzig	Int. Eisenwarenmesse	4-11.3
		Kind und Jugend	maart & sept.
		Optica	1-1.5
		SPOGA : Int. Fachmesse für Sportartikel, Campingbedarf und Gartenmobil	
		+ GAFA : Int. Gartenfachmesse	30.8-1.9
		IFMA — Int. Fahrrad- und Motorradausstellung	30.9-4.10
		Leipziger Messen	
		Inhorgenta (juwelen)	7-10.2
		Bauma (machines voor de bouw)	6-12.4
		Elektronica	10-14.11
	München	IMEGA	19-23.9
		Interzoo	8-10.5
		IKK : Int. Fachmesse Kälte-Klimatechnik	1-3.10
	Stuttgart	ITS — Komponenten zur Automatisierung	4-7.2
		IKOFA (voeding)	21-24.3
		Technospace	2e halfjaar
Frankrijk	Bordeaux	Texitech	23-25.6
		Meuropam : Marché européen de 1'Ameublement et des Fournitures pro- fessionnelles pour 1'Ameublement	
		Pollutech	4-7.9
	Parijs		3-6.11
		Bijorhca (juwelen — geschenken)	Jan. & Sept.
		Tex'Styles : Salon professionnel des Textiles de la Maison	
		Intersuc : Salon int. de la Confiserie, Chocolaterie, Pâtisserie, Biscuiterie	13-17.1
		SEHM : Salon international de 1'Habillement masculin	Januari
			1-4.2
			5-8.9
		PAPF : Salon international du Prêt-a-Porter féminin	1-4.2
			5-8.9
		SIME : Salon internationale de la Mode enfantine	1-4.2
			5-8.9
		SIL : Salon international de la Lingerie	1-4.2
		SIPPA (papierwaren en bureautica)	30.1-3.2
		SIMA : Salon international de la Machine agricole et Salon international de la Motoculture de Plaisance Jardinage Salon Première Vision Tissus Création	
			1-5.3

		Expobois	3-7.10
		Intermedica (Salon int. des Technologies médicales)	18-23.3
		Intersélection (kleding)	30.3-2.4
			21-25.4
		Paritex : Salon int. des Revêtements de Mur. Revêtements de Sols et Textiles de Maison	19-22.11
		SIAL — Boissons	Juni
		SISEL : Sportbeurs	15-19.6
		Semaine int. du Cuir	6-8.9
		SILMO (brillen, oogoptiek)	September
		ELEC (elektronische uitrusting)	24-27.10
		Salon de l'Emballage	30.11-4.12
			December
			September
Hongkong	Rijsel	Applica	6-9.5
	Hongkong	Elenex : Asian Int. Electrical Electronic Engineering Show	12-14.11
Italië	Bologna	Interstoff Asia	April
		Boekenbeurs	April
		Cosmoprof (cosmetica)	23-27.10
		SAIE (bouwmaterialen)	18-20.1
	Firenze	Pitti Immagine Bimbo	Mei
	Milaan	Plast	10-15.4
		Internationale Meubelbeurs	9-14.2
	Rimini	Alimentazione : International Catering and Food Show	Februari
Japan	Tokio	Heimtextil Asia : International Trade Fair for Home and Household Textiles	April
Nederland	Amsterdam	Int. Frankfurter Messe — Asia Consumer Goods	20-25.1
		Landbouw RAI	
		Horecava : Internationale Vakbeurs voor Horecabedrijven, Instellingen, Ziekenhuizen, Bedrijfsrestaurants en bedrijfskantines	Januari
		MODAM — Lingerie	Febr. & Aug.
		Aquatech	31.8-4.9
	Maastricht	Autobus RAI	28-31.10
	Utrecht	VAT (toelevering)	28-31.1
		Internationale Meubelinkoopdagen	Februari
		Roka	17-20.5
		Interdecor	September
		Internationale Meubelbeurs	Februari
Spanje	Barcelona	Gaudi Mujer	21-23.1
			2-4.9
	Madrid	Mogar-Meubelbeurs	Maart
		MATELEC	6-10.10
	Valencia	Textil Hogar (m.u.v. de afdeling deca-stoffen waar de VDBH een groepsstand organiseert)	14-18.1
		Int. Meubelbeurs	September
Tsjechische en Slovaakse federale rep.	Brno	International Consumer Goods Fair	11-16.4
		International Machinery Trade Fair	16-25.9
Verenigd koninkrijk	Bratislava	Incheba (chemie)	Juni
	Birmingham	MIDEX (meubelbeurs)	Januari
		Premiers Collections (kleding)	17-19.2
			11-13.8
			3-9.5
	Harrogate	PAKEX : Int. Packaging Exhibition	September
	Londen	ICF : International Carpet Fair	Oktober
		Home interiors	20-22.10
		Heating and Ventilating Show	6-13.7
Verenigde Staten	Farnborough	Farnborough Int. Airshow	April
	Atlanta	Heimtextil America	23-27.2
	New York	International Gift Fair	16-20.8
			Apr.&Okt.
Zweden	High Point	Southern Furniture Market	5-9.2
	Stockholm	Int. Meubelbeurs	11-18.4
Zwitserland	Basel	European Watch, Clock and Jewellery Fair	Februari
	Bern	Ligam (meubelbeurs)	19-22.5
	Genève	SITEV (toelevering)	

BIJLAGE 4

Besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van het Reglement inzake de toekenning van financiële tussenkomsten voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 6, § 1, VI, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988;

Gelet op het decreet van 23 januari 1991 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel, inzonderheid op artikel 8;

Gelet op het akkoord van de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, gegeven op ;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat dringende en passende maatregelen dienen getroffen te worden teneinde de toekenning van financiële tussenkomsten voor exportgerichte initiatieven mogelijk te maken;

Op voorstel van de Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

Hoofdstuk 1. - Algemene Bepalingen

Artikel 1. Voor toepassing van dit besluit dient te worden verstaan onder :

1° onderneming : elke onderneming die beschikt over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest. Indien de onderneming over exploitatiezetels in meerdere Gewesten beschikt, moet ze in het Vlaamse Gewest het hoogste aantal personeelsleden tewerkstellen;

2° kleine ondernemingen : de natuurlijke personen die koopman zijn of een beroep uitoefenen, de handelsvennootschappen, de vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, de Europese economische samenwerkingsverbanden en de economische samenwerkingsverbanden die niet meer dan 50 personen tewerkstellen. Dit aantal wordt op 70 gebracht wanneer de onderneming, ongeacht haar rechtsvorm, wordt bestuurd door één of meer natuurlijke personen die de meerderheid van het kapitaal bezitten en die in de onderneming hun belangrijkste vorm van inkomen vinden:

3° middelgrote ondernemingen : personen en vennootschappen als bepaald in 2° die niet kunnen beschouwd worden als kleine ondernemingen en die voldoen aan volgende criteria :

- a) tijdens het kalenderjaar dat voorafgaat aan dat waarin de tussenkomst wordt aangevraagd, gemiddeld niet meer dan 250 personen voltijds tewerkgesteld hebben;
- b) tijdens het kalenderjaar dat voorafgaat aan dat waarin de tussenkomst wordt aangevraagd, een omzet hebben die niet hoger ligt dan 900 miljoen frank;

4° grote ondernemingen : ondernemingen die krachtens dit besluit niet als kleine of middelgrote ondernemingen kunnen worden beschouwd:

5° Gemeenschapsminister : de Gemeenschapsminister die de buitenlandse handel in zijn bevoegdheid heeft.

Art. 2. §1. De in dit besluit bedoelde financiële tussenkomsten kunnen door de Gemeenschapsminister worden toegekend aan ondernemingen die hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks door middel van handelsmaatschappijen, buiten de Europese Gemeenschap initiatieven ondernemen met het oog op de bevordering van de buitenlandse handel of het totstandkomen van een economisch samenwerkingsverband.

§2. In afwijking van § 1 kunnen binnen de Europese Gemeenschap marktstudies evenals deelnames aan vakbeurzen met een internationale uitstraling ondersteund worden.

Hoofdstuk II. - Subsidies en renteloze leningen voor prospectie- en promotieinitiatieven

Art. 3. Voor de prospectie- en promotieinitiatieven van ondernemingen kunnen subsidies of renteloze leningen toegekend worden.

Het initiatief moet gericht zijn op de prospectie van een nieuwe markt, op het behoud van een bestaande markt die voor de onderneming dreigt verloren te gaan of op de promotie van een nieuw product op een bestaande markt.

De subsidie wordt toegekend op grond van een aanvaarde kostenraming van minimum 150.000 F. en maximum 2.000.000 F. Onverminderd de bepalingen van artikel 5 kan een renteloze lening worden toegekend op grond van een aanvaarde kostenraming van minimum 2.000.000 F. en maximum 10.000.000 F.

Art. 4. De hierna volgende initiatieven komen in aanmerking:

1" prospectiereizen en reizen voor het volgen van een project;

2" deelname aan economische, commerciële, regionale of sectoriële zendingen;

3" studiekosten die een uitzonderlijk karakter hebben in hoofde van de aanvrager en gemaakt worden in functie van een bepaalde aanbesteding of mogelijke bestelling;

4' vestiging ter plaatse van verkoop- of distributiekantoren, met uitzondering van de verkoop in de kleinhandel;

5' de kosten van een exportverantwoordelijke;

6" de oprichting of de herstructurering van een exportdienst: .

7° diepgaande studies, uitgevoerd door een exportconsulent, over de structuur en de afzetmogelijkheden van een bepaalde markt en over de optimale exportstrategie naar de geviseerde markt.

Art. 5. §1. Aan de kleine ondernemingen kunnen subsidies toegestaan worden ten belope van maximum 30% van de op grond van dit besluit aanvaarde kosten. Renteloze leningen kunnen hen toegestaan worden ten belope van maximum 70% van de aanvaarde kosten.

§2. Aan de middelgrote en de grote ondernemingen kan een renteloze lening worden toegekend van maximaal 50% van de aanvaarde kosten voor de initiatieven bedoeld in artikel 4, 4°, 5° en 6°.

§3. De Gemeenschapsminister kan in afwijking van §2 afwijkingen op de lijst van initiatieven toestaan voor bepaalde sectoren of markten.

Art. 6. De lening wordt terugbetaald in vijf jaarlijkse schijven van 20% vanaf het eerste jaar na de vastgestelde einddatum van het initiatief. De Gemeenschapsminister kan beslissen de terugbetaling gedurende een periode van ten hoogste drie jaar, te rekenen vanaf deze einddatum, op te schorten.

De begunstigde die nalaat een terugbetaling van de renteloze lening te verrichten wordt bij een ter post aangetekend schrijven in gebreke gesteld. Vanaf de datum van dit schrijven is de wettelijke interest verschuldigd.

Art. 7. De Gemeenschapsminister stelt de aanvraagprocedure vast en bepaalt de nadere voorwaarden voor de vaststelling van de aanvaarde initiatieven en van de aanvaarde begroting.

De Gemeenschapsminister beslist over het gevolg dat aan een aanvraag om tegemoetkoming verleend wordt alsook over de toekennings- en uitbetalingsvoorwaarden. Hij kan beslissen een voorschot uit te betalen.

Hoofdstuk III. – Subsidies voor beursdeelname

Art. 8.- § 1. De Gemeenschapsminister legt jaarlijks de lijst vast van de internationale jaar- en vakbeurzen die voor subsidie in aanmerking komen op voorstel van de Raad van Bestuur van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel.

De Raad van Bestuur wint over de ontwerp-lijst het voorafgaandelijk advies in van de Adviesraad voor de Buitenlandse Handel.

§2- Subsidies worden toegekend aan kleine en middelgrote ondernemingen voor individuele deelname of de deelname in groep aan de beurzen die in de in §1 bedoelde lijst zijn opgenomen.

§3. Deze subsidie kan driemaal verstrekt worden voor deelname aan de laatste acht edities van eenzelfde beurs en dit voor stands van minimum 8 m² en maximum 50 m².

De in §1 bedoelde lijst duidt aan voor welke beurzen kan afgeweken worden van de in het vorig lid bepaalde minimale of maximale standoppervlakte.

De deelname aan meerdere edities van eenzelfde beurs tijdens één kalender jaar geldt als deelname aan twee verschillende beurzen.

§4. Enkel diensten die door de Vlaamse exploitatiezetels gepresteerd worden evenals produkten die in de Vlaamse exploitatiezetels van het bedrijf geproduceerd of verwerkt worden mogen tentoongesteld worden.

Firma's die hoofdzakelijk onder de naam van hun buitenlandse agent of invoerder tentoonstellen, komen niet in aanmerking voor subsidiëring.

Art. 9. De subsidie van het Vlaamse Gewest bedraagt maximum 50% van de huurkosten voor de naakte standoppervlakte, zonder decoratie en BTW.

De subsidie wordt beperkt tot een tussenkomst van maximaal 3.000 frank per vierkante meter.

Art. 10. De Gemeenschapsminister stelt de procedure vast voor de indiening van de aanvragen en het toekennen van de subsidie.

Hoofdstuk IV. – Subsidies voor opleidingen

Art. 11. § 1. Een subsidie wordt aan kleine en middelgrote ondernemingen verleend voor de deelname van personeelsleden aan opleidingsprogramma's in internationale economische relaties of exportaangelegenheden.

§ 2. Deze subsidie wordt enkel verleend voor de deelname aan opleidingsprogramma's georganiseerd door universiteiten en hogescholen, gespecialiseerde instellingen, organisaties en verenigingen waarmee het Vlaamse Gewest een overeenkomst heeft afgesloten.

Deze overeenkomst heeft betrekking op de inhoud van het curriculum, de identiteit en kwalificaties van de lesgevers en de kostprijs per deelnemer van het programma.

§ 3. De subsidie bedraagt maximaal 50 % van de deelnemingskosten.

§ 4. De Gemeenschapsminister stelt de procedure vast voor het indienen van de aanvraag en het toekennen van de subsidie.

Hoofdstuk V. – Andere bepalingen

Art. 12. De kredieten kunnen te allen tijde geweigerd worden bij gebrek aan budgettaire middelen. De Gemeenschapsminister kan te allen tijde de tegemoetkomingspercentages van de renteloze leningen en het bedrag van de subsidies beperken of, conform de artikelen 5, 9 en 11, differentiëren om ze aan te passen aan het gevoerde exportbeleid.

Het bedrag van de toegekende lening of de toegekende subsidie wordt verminderd met het bedrag van de andere aanmoedigingen vanwege een nationale of gewestelijke overheid voor dezelfde activiteit.

Art. 13. § 1. De VDBH wordt belast met de administratieve behandeling van de aanvragen, met het uitbetalen van de subsidies en renteloze leningen en met de inning van de terugbetalingen.

§ 2. Maandelijks wordt, in functie van de behoeften, aan de VDBH een schijf van de in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene gelden, die krachtens artikel 8 van het decreet van 23 januari 1991 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel op de begroting van de VDBH worden ingeschreven, gestort.

Indien op het einde van het begrotingsjaar de toegekende toelage geheel of gedeeltelijk niet is aangewend voor de voorziene uitgaven dient het beschikbare saldo te worden teruggestort in de middelenbegroting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De door de VDBH geïnde terugbetalingen uit hoofde van de renteloze leningen toegekend krachtens dit besluit of uit hoofde van de krachtens artikel 6 van het koninklijk besluit van 2 mei 1991 aan het Vlaamse Gewest overgedragen rechten van het Fonds voor Buitenlandse Handel, worden na elk kwartaal door de VDBH in de middelenbegroting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gestort. Deze middelen worden door de VDBH als derængelden geboekt.

Art. 14. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 5 oktober 1988 tot toekenning van renteloze voorschotten voor studies betreffende buitenlandse markten en voor het inwinnen van oeffersadviezen betreffende de internationale aspecten van het bedrijfsbeleid wordt opgeheven.

Art. 15. § 1. Tot 1 juli 1992 blijven de reglementen en procedures die voor het jaar 1990 van toepassing waren voor de uitkeringen in het kader van het Fonds voor de Buitenlandse Handel en de toelagen voor beurzen die voorkomen op de lijst van gesubsidieerde beurzen van toepassing voor de initiatieven die voor die datum plaatsvinden.

§ 2. In afwijking van artikel 13 worden tot 30 juni 1992 de subsidies bedoeld in hoofdstuk III aangerekend op de werkingsbegroting van de VDBH. De VDBH is belast met de uitbetaling van deze subsidies.

Tot dezelfde datum worden de subsidies en renteloze leningen bedoeld in hoofdstuk II en IV aangerekend op het begrotingsartikel 'Deelneming in de kosten voor marktstudies, prospecties, opleiding en andere initiatieven genomen door ondernemingen ter bevordering van hun export'. De Administratie van de Vlaamse Gemeenschap wordt tot dezelfde datum belast met de uitbetaling van de subsidies en leningen.

Art. 13. § 1. De VDBH wordt belast met de administratieve behandeling van de aanvragen, met het uitbetalen van de subsidies en renteloze leningen en met de inning van de terugbetalingen.

§ 2. Maandelijks wordt, in functie van de behoeften, aan de VDBH een schijf van de in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene gelden, die krachtens artikel 8 van het decreet van 23 januari 1991 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel op de begroting van de VDBH worden ingeschreven, gestort.

Indien op het einde van het begrotingsjaar de toegekende toelage geheel of gedeeltelijk niet is aangewend voor de voorziene uitgaven dient het beschikbare saldo te worden teruggestort in de middelenbegroting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De door de VDBH geïnde terugbetalingen uit hoofde van de renteloze leningen toegekend krachtens dit besluit of uit hoofde van de krachtens artikel 6 van het koninklijk besluit van 2 mei 1991 aan het Vlaamse Gewest overgedragen rechten van het Fonds voor Buitenlandse Handel, worden na elk kwartaal door de VDBH in de middelenbegroting van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gestort. Deze middelen worden door de VDBH als derdengelden geboekt.

Art. 14. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 5 oktober 1988 tot toekenning van renteloze voorschotten voor studies betreffende buitenlandse markten en voor het inwinnen van beheersadviezen betreffende de internationale aspecten van het bedrijfsbeleid wordt opgeheven.

Art. 15. § 1. Tot 1 juli 1992 blijven de reglementen en procedures die voor het jaar 1990 van toepassing waren voor de uitkeringen in het kader van het Fonds voor de Buitenlandse Handel en de toelagen voor beurzen die voorkomen op de lijst van gesubsidieerde beurzen van toepassing voor de initiatieven die voor die datum plaatsvinden.

§ 2. In afwijking van artikel 13 worden tot 30 juni 1992 de subsidies bedoeld in hoofdstuk III aangerekend op de werkingsbegroting van de VDBH. De VDBH is belast met de uitbetaling van deze subsidies.

Tot dezelfde datum worden de subsidies en renteloze leningen bedoeld in hoofdstuk II en IV aangerekend op het begrotingsartikel 'Deelneming in de kosten voor marktstudies, prospecties, opleiding en andere initiatieven genomen door ondernemingen ter bevordering van hun export'. De Administratie van de Vlaamse Gemeenschap wordt tot dezelfde datum belast met de uitbetaling van de subsidies en leningen.

Art. 16. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 1992.

Art. 17. De Gemeenschapsminister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve

LUC VAN DEN BRANDE.

De Gemeenschapsminister van Verkeer,
Buitenlandse Handel en
Staatshervorming

Johan SAUWENS.

BIJLAGE 5 :

De afspraak betreffende de coördinatie van de activiteiten
inzake Buitenlandse Handel tussen de Staat en de Gewesten
van 9 oktober 1990

Op grond van de bevoegdheden, bedoeld bij artikel 6, § 1, VI, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988, wordt tussen

- de Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Buitenlandse Handel,
 - en de Gewesten, vertegenwoordigd door
 - de Minister van Economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
 - de Voorzitter en de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie van de Vlaamse Executieve,
 - de Minister-Voorzitter en de Minister van Buitenlandse Betrekkingen van de Waalse Gewestexecutieve,
- afgesproken de activiteiten inzake buitenlandse handel als volgt te coördineren.

1. De overeenstemming van de promotionele acties inzake buitenlandse handel

1.1. De Gewesten zorgen voor de coördinatie tussen hun eigen acties en die van de andere bij de buitenlandse handel betrokken gewestelijke instellingen (beroepsfederaties, groeperingen, enz...) en werken met deze instellingen jaarlijks een ontwerpactieprogramma in het buitenland uit.

De BDBH en de Gewesten plegen overleg met het oog op het uitwerken van gecoördineerde actieprogramma's in het buitenland.

Dit overleg vindt plaats onder vertegenwoordigers van de vier betrokken partijen.

Het resultaat van dit overleg wordt aan de Raad van Bestuur van de BDBH voorgelegd, wanneer deze zich moet uitspreken over het jaarlijks nationaal actieprogramma van de BDBH.

Een gelijkaardig overleg vindt plaats wanneer latere wijzigingen aan de actieprogramma's worden overwogen.

Een speciale aandacht zal besteed worden aan de gegroepeerde deelneming op jaarbeurzen, salons en tentoonstellingen in het buitenland.

De Gewesten zullen verzocht worden zich aan te sluiten bij de, binnen het raam van het door de Raad van Bestuur goedgekeurde actieprogramma, door de Dienst verzorgde nationale acties voor handelspromotie, zoals contactdagen, handelsmissies, Belgische weken in het buitenland, enz.

Het nationaal actieprogramma wordt in de regionale programma's verwerkt, en omgekeerd.

1.2. Voor hun acties in het buitenland kunnen de Gewesten beroep doen op de administratieve steun van de diplomatieke en consulaire posten in het buitenland en van de BDBH.

Voor de voorbereiding en de uitvoering van hun acties staan de Gewesten in direct contact met de Belgische diplomatieke en consulaire posten in het buitenland.

De specifieke kosten, eigen aan de actie (zoals bv. het huren van zalen, bijzondere mailing, . . .) vallen ten laste van de Gewesten.

1.3. De BDBH ziet erop toe dat de verblijfsprogramma's in België van de nationale handelsattachés en het onthaal van de buitenlandse afvaardigingen en prominenten die hij uitnodigt, in overleg met de Gewesten worden uitgewerkt.

Voor het gedeelte van het programma dat aldus op initiatief van de Gewesten wordt uitgevoerd, verzekeren de Gewesten de organisatie, de ontvangst en de begeleiding van de nationale handelsattachés bij hun spreekdagen, evenals van de buitenlandse journaalisten, afvaardigingen en prominenten die door de BDBH uitgenodigd werden.

2. De samenwerking op het gebied van de informatieverstrekking aan de bedrijven

2.1. De Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel stelt de documentatie en de informatie over de buitenlandse markten, de handelsvoorstellen, de statistieken en de informatie over aanbestedingen, grote projecten en andere exportmogelijkheden waarover hij beschikt, ten gerieve van de Gewesten.

De databank, de selectieve informatieverstrekking (SIV) en de bestanden van de BDBH zullen op een directe en doeltreffende manier voor de Gewesten toegankelijk zijn.

Deze vrije beschikking geldt voor het intern gebruik van de Gewesten en sluit de directe overdracht uit ter informatie van de bedrijven aan andere voorwaarden dan deze bepaald door de Raad van Bestuur van de BDBH.

2.2. De Gewesten staan, voor de marktonderzoeken en de punctuele tussenkomsten voor groeperingen en bedrijven, in directe verbinding met de Belgisch diplomatieke en consulaire posten in het buitenland. De posten richten hun antwoord direct tot de Gewesten zonder dat dit voor deze laatste kosten meebrengt.

2.3. De BDBH beantwoordt de vragen van bedrijven over de buitenlandse wetgevingen en reglementeringen (tarieven, normen, enz.. .) aan de door zijn Raad van Bestuur gestelde voorwaarden.

2.4. De Gewesten werken mee aan de publicaties van de BDBH door het bekend maken van hun acties, evenals door studies, artikelen en informatie over de industriële en technologische structuur in de Gewesten.

2.5. De Gewesten brengen aan de BDBH de nodige gegevens bij voor het bijhouden van het exporteursregister.

3. Onder voorbehoud van eventuele herziening na twee jaar, wordt het huidige bijdragesysteem voor de door de nationale diensten voor handelsexpansie geleverde diensten, zoals het werd ingesteld door de Raad van Bestuur van de BDBH, door deze afspraak niet gewijzigd.

Nochtans zal geen bijdrage gevraagd worden aan de ondernemingen in het kader van de voorbereiding, de verwezenlijking en de directe navolging van de acties van de Gewesten.

4. De samenwerking op andere punten van gemeenschappelijk belang

4.1. De posten in het buitenland sturen kopie van hun economische rapporten rechtstreeks aan de Gewesten.

4.2. De Staat betreft de Gewesten bij de voorbereidende werkzaamheden en bij de vergaderingen van de Gemengde Commissies, die binnen het kader van de akkoorden voor economische, technologische en industriële samenwerking zijn ingesteld.

4.3. Over de standplaats van de handelsattachés, nationale als regionale, zal overleg plaats vinden tussen de Staat en de Gewesten.

Gedaan te Brussel, op 9 oktober 1990

Voor de Staat,
De Minister van Buitenlandse Handel,
R. URBAIN

Voor de Gewesten,

De Minister van Economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

R. GRIJP

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

*De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie
van de Vlaamse Executieve,*

N. DE BATSELIER

De Minister-Voorzitter van de Waalse Gewestexecutieve,

B. ANSELME

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen van de Waalse Gewestexecutieve,

A. LIENARD

BIJLAGE 6

De afspraak m.b.t. de overdrachten van nationale handelsattachés
aan de Gewesten van 30 juni 1991

- de Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Buitenlandse Zaken,
- en de Gewesten, vertegenwoordigd door
 - de Minister van Economie en van Buitenlandse Betrekkingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
 - de Voorzitter en de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie van de Vlaamse Executieve,
 - de Minister-Voorzitter en de Minister van Buitenlandse Betrekkingen van de Waalse Gewestexecutieve,

hebben het volgende afgesproken inzake de overdracht van nationale handelsattachés aan de Gewesten.

1. In het kader van de overdracht van middelen ter bevordering van de buitenlandse handel van de Staat aan de Gewesten, worden er 22 functies opgesteld van regionaal handelsattaché bij de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen van België in het buitenland. Op initiatief van de Gewesten kan het aantal functies, na onderling overleg, worden uitgebreid.

2. De regionale attachés worden ondergebracht in de bestaande kanselarijen. Het Departement deelt de Gewesten mee in welke posten ruimte voorhanden is ; deze ruimte wordt ter beschikking gesteld mits een bijdrage van het Gewest in de algemene onkosten à ratio van de netto gebruikte oppervlakte. Indien bijkomende oppervlakte nodig is, draagt het Gewest hiervoor alle onkosten. Op termijn streeft het Departement naar een gezamenlijk onderkomen voor alle handelsdiensten van de posten ; tot die van de post gerekend en aldus voorgesteld. De regionale handelsattachés kunnen beschikken over eigen telex, fax en telefoon, waarvan ze alle onkosten zelf dragen.

3. De regionale attachés zijn opgenomen in het bestand van de Gewestbesturen en oefenen hoofdzakelijk dezelfde functies uit als de nationale handelsattachés. De Gewestexecutieven, onder wier functioneel gezag ze staan, kunnen hen evenwel ook andere taken toevertrouwen ; deze taken staan in rechtstreeks verband met de bevoegdheden opgesomd in art. 6 van de Bijzondere Wet van 8.8.1980.

4. De regionale attachés worden voorgesteld als handelsattaché, bevoegd voor de dossiers van hun Gewest ; ze worden opgenomen in het personeelsbestand van de post, met dezelfde rechten en verplichtingen als de nationale handelsattachés. Binnen de diplomatieke of consulaire zending kunnen ze desgewenst, in de geest van de Afspraak Staat/Gewesten van 9.10.90, namens hun Gewest optreden.

5. Naar buiten toe treden alle leden van de Post op onder de verantwoordelijkheid van het Posthoofd. Hun persoonlijk en professioneel gedrag is dan ook onderworpen aan het gezag van het Posthoofd, dat instaat voor de naleving van de regels en gebruiken inzake diplomatieke betrekkingen.

6. Het Gewest is alleen bevoegd voor de bepaling van de opdrachten van de regionale attachés. Met het oog op de goede coördinatie, en ter vrijwaring van de eenheid van actie van de nationale vertegenwoordiging, wordt de uitvoering van deze opdrachten vooraf besproken met het Posthoofd ; alle mededelingen tussen de regionale attaché en het Posthoofd zijn vertrouwelijk. Mits akkoord van het Gewest kan het Posthoofd de contacten met de regionale attaché toevertrouwen aan een diplomatiek medewerker.

Zoals algemeen geldt voor attachés in de Posten wordt de regionale attaché betrokken bij de coördinatie binnen de Post, zowel voor wat betreft de handels- en economische zaken als, gebeurlijk, het algemeen kader van de bilaterale betrekkingen tussen België en het gastland.

7. Zoals de overige leden van de Post kan de regionale attaché de bijstand en medewerking inroepen van het Posthoofd, wanneer een tussenkomst op diplomatiek vlak nodig of nuttig zou blijken voor de uitvoering van zijn opdrachten. Omgekeerd mag het Posthoofd rekenen op de medewerking van alle gespecialiseerde attachés ter ondersteuning van de algemene opdrachten van de nationale vertegenwoordiging.

8. De coördinatie te Brussel, voorzien in het hoger vermelde afspraak, moet in principe voorkomen dat zich binnen de Posten tegenstellingen voordoen. In voorkomend geval worden problemen door Posthoofd en/of regionaal attaché voorgelegd aan de op te richten coördinatiecél. Geschillen inzake het persoonlijk en/of professioneel gedrag van de attachés worden behandeld in overleg tussen het Departement en het betrokken Gewest, en maken bij ontstentenis aan overeenstemming het voorwerp uit van een schriftelijke procedure op niveau van de Ministers die bevoegd zijn voor eventuele disciplinaire actie. Andere geschillen worden beslecht in onderling overleg tussen het Departement en het betrokken Gewest, of zonodig doorverwezen naar het Overlegcomité.

9. De regionale attachés gebruiken bij hun externe contacten geen andere benaming dan die waaronder ze officieel werden voorgesteld. Ze voeren hun externe briefwisseling op briefpapier van de Post met de opdruk „Handelsattaché voor het Brusselse/Vlaamse/Waalse Gewest”, waarop eveneens het embleem van hun Gewest mag voorkomen, dat evenwel niet groter zal zijn dan dat van de Post, en ze houden er steeds rekening mee dat ze naar buiten toe optreden als lid van een diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging. In al hun contacten met hun werkgever en de firma's uit hun Gewest treden de regionale attachés volkomen autonoom op. Ze zijn in laatste instantie enkel aan de bevoegde autoriteit van het Gewest verantwoording verschuldigd.

10. De regionale attaché heeft toegang tot de dossiers van de Post m.b.t. firma's uit zijn Gewest ; omgekeerd geeft hij de nationale attaché toegang tot zijn eigen firmadossiers, die worden beschouwd als aan het Gewest toebehorend. In de geest van hogerge-noemde afspraak mag hij beroep doen op de medewerking van de nationale attaché. De niet specifiek gerichte vragen die de Post ontvangt, worden steeds eerst in coördinatie tussen nationale en regionale attachés onderzocht.

11. Deze regeling wordt afgesloten voor onbepaalde duur ; ze kan op termijn van zes maanden worden opgezegd en in onderling overleg worden gewijzigd ; de Staat en de Gewesten zullen ze vastleggen in een samenwerkingsakkoord zoals bedoeld in art. 92 bis van de Bijzondere Wet van 8.8.1980.

12. Het Departement zal van de bevoegde autoriteiten in het buitenland trachten te verkrijgen dat regionale attachés ook buiten het rechtsgebied van hun post kunnen optreden ; de Gewesten houden rekening met de aanwijzingen van het Departement m.b.t. de specifieke situatie in elk onderdeel van de voorgestelde rechtsgebieden.

13. Het Departement en de Gewesten spreken af de overdracht van de 22 nationale handelsattachés zo spoedig mogelijk uit te voeren ; deze overdracht slaat voor elk gewest op de attachés die wensen te werken voor dat Gewest en erdoor aangeduid werden.

14. Een technische werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle betrokken besturen, zal gedetailleerde procedures voor coördinatie uitwerken ; deze zullen als bijlage worden opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

15. Het Waals Gewest wenst de kwestie van de niet-overdracht van de werkings- en huisvestingskosten van de handelsattachés op nationaal niveau ter sprake te kunnen brengen ; de overige partijen nemen hiervan akte.

Gedaan te Brussel, op 30.06.1991

Voor de Staat,

De Minister van Buitenlandse Zaken,

M. EYSKENS

Voor de Gewesten,

De Minister van Economie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

R. GRIJP

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

J. CHABERT

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

*De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand
en Energie van de Vlaamse Executieve,*

N. DE BATSELIER

De Minister-Voorzitter van de Waalse Gewestexecutieve,

B . ANSELME

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen van de Waalse Gewestexecutieve,

A. LIENARD
